

Brusel 30. dubna 2024
(OR. en)

9220/24

Interinstitucionální spis:
2022/0051(COD)

CODEC 1168
DRS 43
SUSTDEV 55
COMPET 470
PE 124

INFORMATIVNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937 – výsledek prvního čtení v Evropském parlamentu (Štrasburk, 22. až 25. dubna 2024)

I. ÚVOD

V souladu s ustanoveními článku 294 SFEU a se společným prohlášením o praktických opatřeních pro postup spolurozhodování¹ se uskutečnila řada neformálních kontaktů mezi Radou, Evropským parlamentem a Komisí za účelem dosažení dohody ohledně tohoto návrhu v prvním čtení.

¹ Úř. věst. C 145, 30.6.2007, s. 5.

V této souvislosti předložil předseda Výboru pro právní záležitosti (JURI) Adrián VÁZQUEZ LÁZARA (Renew, ES) jménem výboru jednu kompromisní změnu výše uvedeného návrhu směrnice (změna č. 430), k němuž zpravodajka Lara WOLTERSOVÁ (S&D, NL) připravila návrh zprávy. Tato změna byla dohodnuta během výše uvedených neformálních kontaktů. Žádné další změny předloženy nebyly.

II. HLASOVÁNÍ

Plenární zasedání při hlasování dne 24. dubna 2024 přijalo kompromisní změnu výše uvedeného návrhu směrnice (změna č. 430). Takto pozměněný návrh Komise představuje postoj Parlamentu v prvním čtení, který je uveden v jeho legislativním usnesení obsaženém v příloze této poznámky².

Postoj Parlamentu odpovídá dohodě, již bylo mezi orgány dosaženo. Rada by proto měla být s to postoj Parlamentu schválit.

Daný akt by poté byl přijat ve znění, které odpovídá postoji Parlamentu.

² V postoji Parlamentu uvedeném v legislativním usnesení jsou vyznačeny změny oproti návrhu Komise. Text doplněný do znění Komise je vyznačen *tučnou kurzívou*. Vypuštěný text je označen symbolem „■“.

P9_TA(2024)0329

Náležitá péče podniků v oblasti udržitelnosti

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. dubna 2024 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937 (COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2022)0071),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2, čl. 50 odst. 1 a odst. 2 písm. g) a článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0050/2022),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 14. července 2022¹,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 15. března 2024 zavázal schválit postoj Parlamentu v souladu s čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro mezinárodní obchod, Hospodářského a měnového výboru, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, Výboru pro rozvoj, Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku a Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0184/2023),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení²;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změnil nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;

¹ Úř. věst. C 443, 22.11.2022, s. 81.

² Tento postoj nahrazuje pozměňovací návrhy přijaté dne 1. června 2023 (Přijaté texty, P9_TA(2023)0209).

3. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 24. dubna 2024 k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/... o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937 a nařízení (EU) 2023/2859

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 50 odst. 1, čl. 50 *odst. 2 písm. g)* a článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

v souladu s řádným legislativním postupem²,

¹ Úř. věst. C 443, 22.11.2022, s. 81.

² Postoj Evropského parlamentu ze dne 24. dubna 2024.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) ***Podle článku 2 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „smlouva o EU“)*** je Unie založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, zakotvených v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). Na těchto základních hodnotách, které se uplatnily při jejím založení, stejně jako na univerzálnosti a nedělitelnosti lidských práv a na dodržování zásad Charty Organizace spojených národů (OSN) a mezinárodního práva by měla spočívat činnost Unie na mezinárodní scéně. Tato činnost zahrnuje podporu udržitelného rozvoje v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti životního prostředí v rozvojových zemích.
- (2) ***V souladu s článkem 191 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“)*** patří mezi priority Unie vysoká úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí a podpora základních evropských hodnot, jak je stanoveno ve sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu. K dosažení těchto cílů se vyžaduje zapojení nejen orgánů veřejné správy, ale i soukromých subjektů, zejména společností.

- (3) Ve svém sdělení Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci ze dne 14. ledna 2020 se Komise zavázala modernizovat evropské sociálně tržní hospodářství s cílem zajistit spravedlivou transformaci k udržitelnosti, ***příčemž nikdo nesmí zůstat opomenut.*** Tato směrnice rovněž přispěje k evropskému pilíři sociálních práv, který prosazuje práva zajišťující spravedlivé pracovní podmínky. Je součástí politik a strategií Unie týkajících se podpory důstojné práce na celém světě, včetně globálních hodnotových řetězců, jak je uvedeno ve sdělení Komise ze dne 23. února 2022 o důstojné práci na celém světě.
- (4) Chování společností ve všech odvětvích hospodářství je klíčem k úspěšnému splnění cílů Unie v oblasti udržitelnosti, neboť společnosti v Unii, zejména ty velké, závisejí na globálních hodnotových řetězcích. Je rovněž v zájmu společností chránit lidská práva a životní prostředí, zejména s ohledem na rostoucí zájem spotřebitelů a investorů o tato témata. Na úrovni Unie i na vnitrostátní úrovni již existuje několik iniciativ na podporu podniků, které přispívají k hodnotově zaměřené transformaci.

- (5) Stávající mezinárodní normy pro odpovědné chování podniků stanoví, že společnosti by měly chránit lidská práva, a vymezují, jak by měly společnosti přistupovat k ochraně životního prostředí v rámci veškerého svého provozu a hodnotových řetězců. Obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv (dále jen „obecné zásady OSN“) uznávají odpovědnost společností za uplatňování náležité péče v oblasti lidských práv tím, že identifikují nepříznivé dopady svého provozu na lidská práva, snaží se jim předcházet, usilují o jejich zmírnění a objasňují, jak tyto dopady řeší. Obecné zásady OSN stanoví, že podniky by se měly vyvarovat porušování lidských práv a měly by se zabývat nepříznivými dopady v oblasti lidských práv, které způsobily, k nimž přispěly nebo s nimiž jsou spojeny prostřednictvím svého vlastního provozu, provozu svých dceřiných společností nebo přímých či nepřímých obchodních vztahů.

- (6) Koncepce náležité péče v oblasti lidských práv byla upřesněna a dále rozvinuta v pokynech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) pro nadnárodní společnosti (dále jen „pokyny pro nadnárodní společnosti“), které rozšířily uplatňování náležité péče i na oblasti životního prostředí a správy a řízení. Pokyny OECD pro náležitou péči na podporu odpovědného chování podniků (dále jen „pokyny pro odpovědné chování podniků“) a odvětvové pokyny představují mezinárodně uznávané rámce, které stanoví praktické kroky náležité péče s cílem pomoci společnostem identifikovat skutečné i potenciální dopady jejich provozu, **dodavatelských** řetězců a dalších obchodních vztahů, předcházet těmto dopadům, zmírňovat je a objasňovat jejich řešení. Koncepce náležité péče je rovněž zakotvena v doporučeních Tripartitní deklarace Mezinárodní organizace práce (MOP) o principech týkajících se nadnárodních společností a sociální politiky.

- (7) *Všechny podniky nesou odpovědnost za dodržování lidských práv, která jsou univerzální, nedělitelná, vzájemně provázaná a na sobě závislá.*
- (8) Cíle udržitelného rozvoje OSN přijaté všemi členskými státy OSN v roce 2015 zahrnují cíle podpory trvalého, inkluzivního a udržitelného hospodářského růstu. Unie si stanovila za cíl tyto cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje splnit. Soukromý sektor ke splnění těchto cílů přispívá.
- (9) *Negativní vliv přírodních a člověkem vyvolaných rizik má dopad na globální hodnotové řetězce, a to zejména v případě hodnotových řetězců kritických surovin. Četnost a dopad šoků zahrnujících rizika pro kritické hodnotové řetězce se v budoucnu pravděpodobně zvýší. Soukromý sektor by mohl hrát důležitou úlohu při podpoře trvalého, inkluzivního a udržitelného hospodářského růstu a zároveň bránit vzniku nerovnováhy na vnitřním trhu. To podtrhuje význam posílení odolnosti společností vůči nepříznivým scénářům souvisejícím s jejich hodnotovými řetězci, s přihlédnutím k externalitám, jakož i sociálním, environmentálním a správním rizikům.*

- (10) Mezinárodní dohody v rámci Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, jejímiž smluvními stranami jsou Unie a její členské státy, jako je Pařížská dohoda ***v rámci Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu přijatá dne 12. prosince 2015 (dále jen „Pařížská dohoda“)***³ a nedávný Klimatický pakt z Glasgow, stanoví přesné způsoby řešení změny klimatu a udržení globálního oteplování pod 1,5 °C. Kromě konkrétních opatření, která se očekávají od všech smluvních stran, je pro dosažení těchto cílů za klíčovou ***rovněž*** považována role soukromého sektoru, zejména jeho investiční strategie.

- (11) Prostřednictvím **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119**⁴ se Unie rovněž právně zavázala, že se do roku 2050 stane klimaticky neutrální a do roku 2030 sníží emise alespoň o 55 %. Oba tyto závazky vyžadují, aby společnosti změnily způsob, jakým vyrábějí a nakupují. Pracovní dokument útvarů Komise připojený ke sdělení Komise ze dne 17. září 2020 s názvem „Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů“ (dále jen „plán pro dosažení cíle v oblasti klimatu do roku 2030“) modeluje různé stupně snížení emisí vyžadované v různých hospodářských odvětvích, avšak podle všech scénářů je vždy třeba vykázat značné snížení, aby Unie své cíle v oblasti klimatu splnila. Uvedený plán rovněž zdůrazňuje, že „změny pravidel a postupů správy a řízení společností, včetně udržitelného financování, přimějí vlastníky a vedoucí pracovníky společností k upřednostňování cílů v oblasti udržitelnosti v jejich opatřeních a strategiích“. Ve sdělení Komise o Zelené dohodě pro Evropu je uvedeno, že všechny činnosti a politiky Unie by měly vést k tomu, aby Unie pomohla dosáhnout úspěšného a spravedlivého přechodu k udržitelné budoucnosti.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

Rovněž se v něm uvádí, že by udržitelnost měla být dále začleněna do rámce správy a řízení společností. *Rámec pro opatření Unie v oblasti životního prostředí a klimatu stanovený v rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/591⁵ se zaměřuje na urychlení ekologické transformace na klimaticky neutrální, udržitelné, odolné a konkurenceschopné oběhové hospodářství bez toxických látek, efektivně využívající zdroje a založené na obnovitelných zdrojích energie, a to spravedlivým, rovným a inkluzivním způsobem, a na ochranu, obnovu a zlepšení stavu životního prostředí, mimo jiné zastavením a zvrácením úbytku biologické rozmanitosti.*

- (12) Podle sdělení Komise ze dne 24. února 2021 o vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu, které představuje strategii Unie pro přizpůsobení se změně klimatu, by nová investiční a politická rozhodnutí měla vycházet z informací o klimatu a měla by obstát i v budoucnu, a to i v případě větších podniků, které řídí hodnotové řetězce. Tato směrnice by měla být v souladu s uvedenou strategií. Podobně by měl být zajištěn soulad se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/...⁶⁺, která stanoví jasné požadavky na pravidla správy a řízení bank, včetně povědomí o environmentálních, sociálních a správních rizicích na úrovni členů orgánů společnosti.

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/..., kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o pravomoci dohledu, sankce, pobočky ze třetích zemí a environmentální, sociální a správní rizika (směrnice o kapitálových požadavcích) (Úř. věst. C [...], [...], s. [...]).

⁺ Úř. věst.: vložte prosím do znění číslo směrnice obsažené v dokumentu PE-CONS 79/23 (2021/0341(COD)) a do poznámky pod čarou doplňte číslo, datum přijetí, název a odkaz na zveřejnění uvedené směrnice v Úředním věstníku.

- (13) Sdělení Komise ze dne 11. března 2020 o novém akčním plánu EU pro oběhové hospodářství pro čistou a konkurenceschopnou Evropu (akční plán pro oběhové hospodářství), sdělení Komise ze dne 20. března 2020 o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života (strategie v oblasti biologické rozmanitosti), sdělení Komise ze dne 20. března 2020 o strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy (strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“) a sdělení Komise ze dne 14. října 2020 o strategii pro udržitelnost v oblasti chemických látek – K životnímu prostředí bez toxických látek (strategie pro chemické látky), ***sdělení Komise ze dne 12. května 2021 o akčním plánu EU pro nulové znečištění ovzduší, vod a půdy***, sdělení Komise ze dne 5. května 2021 s názvem „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy, přístup Komise označovaný jako průmysl 5.0, sdělení Komise ze dne 4. března 2021 o akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv a sdělení Komise ze dne 18. února 2021 nazvané „Přezkum obchodní politiky: Otevřená, udržitelná a sebevědomá obchodní politika“ uvádějí mezi svými prvky iniciativu týkající se udržitelné správy a řízení společností.

Požadavky náležité péče podle této směrnice by měly přispět k dosažení cílů akčního plánu EU „Vstříc nulovému znečištění ovzduší, vod a půdy“, jímž je vytvoření prostředí bez toxických látek a ochrana zdraví a pohody lidí, zvířat a ekosystémů před riziky a negativními dopady souvisejícími s životním prostředím.

- (14) Tato směrnice je v souladu se společným prohlášením Komise o akčním plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024. Uvedený akční plán stanovuje jako prioritu větší zapojení Unie do aktivní podpory celosvětového provádění obecných zásad OSN a dalších příslušných mezinárodních pokynů, jako jsou pokyny pro nadnárodní společnosti, mimo jiné prostřednictvím prosazování příslušných standardů náležité péče.

- (15) Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 10. března 2021 obsahujícím doporučení Komisi k náležité péči a odpovědnosti podniků vyzývá Komisi, aby navrhla pravidla na úrovni Unie pro **povinnosti** komplexní náležité péče podniků **s důsledky až do výše občanskoprávní odpovědnosti pro ty společnosti, které způsobily nebo spoluzpůsobily škodu tím, že nevykonaly náležitou péči**. V závěrech Rady ze dne 1. prosince 2020 o lidských právech a důstojné práci v globálních dodavatelských řetězcích byla Komise vyzvána, aby předložila návrh právního rámce Unie pro udržitelnou správu a řízení podniků, včetně meziodvětvových povinností náležité péče podniků v rámci globálních dodavatelských řetězců. Evropský parlament rovněž vyzývá ve své zprávě z vlastní iniciativy ze dne 2. prosince 2020 o udržitelné správě a řízení společností k vyjasnění povinností členů orgánů společností. Ve společném prohlášení o legislativních prioritách EU na rok 2022 ze dne 21. prosince 2021 se Evropský parlament, Rada Evropské unie a Komise zavázaly, že vytvoří ekonomiku ve prospěch lidí a zlepší regulační rámec pro udržitelnou správu a řízení společností.

- (16) Cílem této směrnice je zajistit, aby společnosti působící na vnitřním trhu přispívaly k udržitelnému rozvoji a přechodu ekonomik a společností k udržitelnosti prostřednictvím identifikace, ***a případně seřazení dle priority***, prevence, zmírňování, zastavování, minimalizace ***a nápravy*** skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí spojených s jejich provozem, ***provozem jejich*** dceřiných společností a ***jejich obchodních partnerů v řetězcích činností společností a aby ti, kdo jsou nedodržením této povinnosti postiženi, měli přístup ke spravedlnosti a prostředkům právní ochrany. Touto směrnicí není dotčena odpovědnost členských států za dodržování a ochranu lidských práv a životního prostředí podle mezinárodního práva.***

- (17) *Touto směrnici nejsou dotčeny povinnosti v oblasti lidských, zaměstnaneckých a sociálních práv, ochrany životního prostředí a změny klimatu vyplývající z jiných legislativních aktů Unie. Jsou-li ustanovení této směrnice v rozporu s ustanoveními jiného legislativního aktu Unie, který sleduje stejné cíle a stanoví širší nebo konkrétnější povinnosti, ustanovení tohoto jiného legislativního aktu Unie by měla mít v rozsahu příslušného rozporu přednost a měla by se na uvedené konkrétní povinnosti použít. Příklady takových povinností v legislativních aktech Unie zahrnují povinnosti stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/821⁷, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1542⁸ nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115⁹.*

⁷ *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/821 ze dne 17. května 2017, kterým se stanoví povinnosti náležité péče v dodavatelském řetězci pro unijní dovozce cínu, tantalu a wolframu, jejich rud a zlata pocházejících z oblastí postižených konfliktem a vysoce rizikových oblastí (Úř. věst. L 130, 19.5.2017, s. 1).*

⁸ *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1542 ze dne 12. července 2023 o bateriích a odpadních bateriích, o změně směrnice 2008/98/ES a nařízení (EU) 2019/1020 a o zrušení směrnice 2006/66/ES (Úř. věst. L 191, 28.7.2023, s. 1).*

⁹ *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 ze dne 31. května 2023 o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 206).*

(18) Tato směrnice se nevztahuje na instituce penzijního pojištění spravující systémy sociálního zabezpečení podle práva Unie. Pokud se členský stát rozhodl neuplatňovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341¹⁰ zcela nebo zčásti na instituci zaměstnaneckého penzijního pojištění v souladu s článkem 5 uvedené směrnice, tato směrnice se na tyto instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění nevztahuje.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 ze dne 14. prosince 2016 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi (Úř. věst. L 354, 23.12.2016, s. 37).

- (19) Společnosti by měly podniknout vhodné kroky k zavedení a provádění opatření náležité péče v souladu s touto směrnicí, pokud jde o jejich vlastní provoz, **provoz** jejich dceřiných společností a jejich přímých a nepřímých obchodních **partnerů** v rámci jejich **řetězců činností**. Tato směrnice by neměla od společností vyžadovat, aby zaručovaly, že k nepříznivým dopadům za žádných okolností nikdy nedojde nebo že vždy dojde k jejich zastavení. Pokud jde například o obchodní **partnery**, u nichž nepříznivý dopad vznikne v důsledku zásahu státu, nemusí být společnost schopna takových výsledků dosáhnout. Hlavními povinnostmi vyplývajícími z této směrnice by proto měly být povinnosti konat. Společnost by měla přijmout vhodná opatření, jejichž **prostřednictvím lze dosáhnout cílů náležité péče účinným řešením nepříznivých dopadů způsobem přiměřeným stupni závažnosti a pravděpodobnosti** nepříznivého dopadu. **Je třeba vzít v úvahu** okolnosti konkrétního případu, **povahu a rozsah nepříznivého vlivu a relevantní rizikové faktory, a to i při prevenci a minimalizaci nepříznivých dopadů**, specifika **obchodních operací společnosti a jejího** řetězce **činností**, odvětví nebo zeměpisné oblasti, v nichž působí její **obchodní partneři**, schopnost společnosti ovlivňovat své přímé a nepřímé obchodní **partnery** a to, zda by společnost mohla svůj vliv zvýšit.

- (20) Proces náležité péče stanovený v této směrnici by měl zahrnovat šest kroků definovaných v pokynech pro odpovědné chování podniků, které zahrnují opatření týkající se náležité péče společností s cílem identifikovat a řešit nepříznivé dopady v oblasti lidských práv a životního prostředí. Tento proces sestává z následujících kroků: (1) začlenění náležité péče do politik a systémů řízení; (2) identifikace a posuzování nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí; (3) prevence, zastavení nebo minimalizace skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí; (4) **monitorování a** posuzování účinnosti opatření; (5) komunikace a (6) zajišťování nápravy.

- (21) *Aby byla náležitá péče účinnější a snížila se zátěž pro společnosti, měly by mít společnosti možnost sdílet zdroje a informace v rámci svých příslušných skupin společností a s dalšími právními subjekty. Mateřské společnosti spadající do působnosti této směrnice by měly mít možnost plnit některé povinnosti náležité péče rovněž jménem svých dceřiných společností spadajících do působnosti této směrnice, pokud se tím zajistí účinné dodržování. Tím by neměla být dotčena skutečnost, že dceřiné společnosti podléhají výkonu pravomocí orgánu dohledu a občanskoprávní odpovědnosti podle této směrnice. Pokud mateřská společnost plní jménem dceřiné společnosti povinnosti týkající se boje proti změně klimatu, měla by dceřiná společnost tyto povinnosti plnit v souladu s plánem mateřské společnosti pro zmírňování změny klimatu, který je náležitě přizpůsoben obchodnímu modelu a strategii dceřiné společnosti. Pokud dceřiná společnost nespadá do působnosti této směrnice, jelikož není povinna provádět náležitou péči, měla by mateřská společnost zahrnout provoz dceřiné společnosti do rámce svých vlastních povinností náležité péče. Pokud do působnosti této směrnice spadají dceřiné společnosti, ale nikoli mateřská společnost, měly by i tak mít možnost zdroje a informace v rámci skupiny společností sdílet. Za plnění povinností náležité péče podle této směrnice by však měly nést odpovědnost dceřiné společnosti.*

- (22) *Plněním některých povinností náležité péče na úrovni skupiny by neměla být dotčena občanskoprávní odpovědnost dceřiných společností podle této směrnice ve vztahu k obětem, jimž je způsobena škoda. Jsou-li podmínky občanskoprávní odpovědnosti splněny, mohla by odpovědnost za vzniklou škodu nést dceřiná společnost bez ohledu na to, zda povinnosti náležité péče plní sama, nebo tak jejím jménem činí mateřská společnost.*

- (23) *Obchodní partneři by neměli mít povinnost sdělovat společnosti, která plní povinnosti vyplývající z této směrnice, informace, které jsou obchodním tajemstvím vymezeným ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943¹¹, aniž je dotčeno sdělení totožnosti přímých a nepřímých obchodních partnerů, nebo základní informace potřebné k identifikaci skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů, je-li to nezbytné a řádně odůvodněné z hlediska dodržování povinností náležité péče ze strany společnosti. Tím by neměla být dotčena možnost obchodních partnerů chránit svá obchodní tajemství prostřednictvím mechanismů stanovených ve směrnici (EU) 2016/943. Obchodní partneři by nikdy neměli mít povinnost sdělovat utajované informace ani jiné informace, jejichž vyzrazení by ohrozilo podstatné zájmy bezpečnosti státu.*

¹¹ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943 ze dne 8. června 2016 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním (Úř. věst. L 157, 15.6.2016, s. 1).*

- (24) K nepříznivým dopadům v oblasti lidských práv a životního prostředí **by mohlo docházet** v souvislosti s vlastním provozem společností, **provozem** jejich dceřiných společností **a jejich obchodních partnerů** v **řetězcích činností společností**, zejména na úrovni získávání surovin a jejich zpracovávání. Aby měla náležitá péče smysluplný dopad, měla by zahrnovat nepříznivé dopady v oblasti lidských práv a životního prostředí vznikající během **většiny** životního cyklu výroby, **distribuce, přepravy a skladování** výrobku nebo poskytování služeb, na úrovni vlastního provozu **společností, provozu** jejich dceřiných společností **a jejich obchodních partnerů v jejich řetězcích činností**.

I

- (25) *Řetězec činností by měl zahrnovat činnosti předcházejících (upstream) obchodních partnerů společnosti, které souvisejí s výrobou zboží nebo poskytováním služeb společnosti, včetně návrhu, těžby, získávání zdrojů, výroby, přepravy, skladování a dodávek surovin, výrobků nebo částí výrobků a vývoje daného výrobku nebo služby, a činnosti následujících (downstream) obchodních partnerů společnosti, které souvisejí s distribucí, přepravou a skladováním daného výrobku, pokud obchodní partneři tyto činnosti provádějí pro danou společnost nebo jejím jménem. Tato směrnice by se neměla vztahovat na likvidaci výrobku. Mimoto, v souladu s touto směrnicí by řetězec činností neměl zahrnovat distribuci, přepravu, skladování a likvidaci výrobku, který v určitém členském státě podléhá kontrole vývozu, což znamená buď kontrolu vývozu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821¹², nebo kontrolu vývozu zbraní, střeliva nebo vojenského materiálu v rámci vnitrostátních kontrol vývozu, poté co je vývoz daného výrobku povolen.*

¹²

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití (Úř. věst. L 206, 11.6.2021, s. 1).

Tato směrnice je doplněna dalšími legislativními akty, které se rovněž zabývají nepříznivými dopady v oblasti lidských práv nebo ochrany životního prostředí. Jedná se zejména o nařízení (EU) 2021/821, kterým se zavádí režim pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití, jež se týká mimo jiné softwaru a technologií, které lze použít pro účely kybernetického dohledu. V rámci tohoto režimu by členské státy měly zejména zvážit riziko, že toto zboží bude použito v souvislosti s vnitřními represemi nebo závažným porušováním lidských práv a mezinárodního humanitárního práva. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/125¹³ rovněž zakazuje nebo případně reguluje vývoz zboží, jako jsou chemické látky, které se používá nebo by mohlo být použito pro účely trestu smrti nebo pro účely mučení či jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Kromě toho se několik dalších legislativních iniciativ zaměřuje na zmírnění dopadů výrobků na životní prostředí během celého jejich životního cyklu, mimo jiné stanovením požadavků na ekodesign založených na aspektech udržitelnosti a oběhovosti výrobků.

Dodržování této směrnice by mělo usnadnit soulad s ustanoveními a cíli těchto dalších legislativních aktů a s podmínkami příslušných povolení uplatňovaných na jejich základě. Vývozci by měli při dodržování těchto dalších legislativních aktů zohlednit výsledky svých zjištění z náležité péče podle této směrnice. Pojem „řetězec činností“, jak je vymezen v této směrnici, nejsou dotčeny pojmy „hodnotový řetězec“ nebo „dodavatelský řetězec“, jak jsou vymezeny v jiných právních předpisech Unie nebo ve smyslu v nich používaném.

I

- (26) *Definice pojmu „řetězec činností“ by neměla zahrnovat činnosti následujících obchodních partnerů společnosti, které souvisejí se službami společnosti. V případě regulovaných finančních podniků by definice pojmu „řetězec činností“ neměla zahrnovat činnosti následujících obchodních partnerů, kteří jsou příjemci jejich služeb a produktů. V případě regulovaných finančních podniků by se tudíž tato směrnice měla vztahovat pouze na předcházející (upstream), nikoli však na následující (downstream) část jejich řetězce činností.*

- (27) Podle této směrnice by *společnosti založené v souladu s právem členského státu měly podléhat požadavkům náležité péče, pokud splňují určité podmínky, včetně obratu a v některých případech prahových hodnot pro počet zaměstnanců. Ačkoli jsou uvedené podmínky vyjádřeny s ohledem na jedno účetní období, tato směrnice by se měla použít pouze tehdy, pokud je společnost splnila v každém z posledních dvou po sobě jdoucích účetních období, a neměla by se již uplatňovat, pokud přestanou být v každém z posledních dvou příslušných účetních období splněny. To platí i pro společnosti založené v souladu s právem třetí země, které by měly v každém z posledních dvou účetních období splňovat příslušné kritérium obratu v Unii. V zájmu jasnosti a s ohledem na časově rozložené uplatňování směrnice je třeba, aby kritéria působnosti splňovaly společnosti z Unie i ze třetích zemí po dvě po sobě jdoucí účetní období, která předcházejí příslušným datům použitelnosti stanoveným v souladu s pravidly pro provedení této směrnice.*

Pokud jde o prahové hodnoty pro počet zaměstnanců, měli by být do počtu zaměstnanců uživatelské společnosti zahrnuti zaměstnanci agentur práce ***a pracovníci*** vyslaní podle čl. 1 odst. 3 písm. c) směrnice ***Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES***¹⁴. Vyslaní pracovníci podle čl. 1 odst. 3 písm. a) a b) směrnice 96/71/ES by měli být zahrnuti pouze do počtu zaměstnanců vysílající společnosti. ***Do výpočtu počtu zaměstnanců by měli být zahrnuti i další pracovníci v nestandardních formách zaměstnání, pokud splňují kritéria pro status pracovníka stanovená Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“).*** ***Sezónní pracovníci by do počtu zaměstnanců měli být zahrnuti úměrně počtu měsíců, po které jsou zaměstnání.***

Výpočet prahových hodnot podle této směrnice by měl zahrnovat počet zaměstnanců a obrat poboček společnosti, které jsou jinými provozovny než ústředím, které jsou na ní právně závislé, a jsou tudíž v souladu s právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy považovány za součást společnosti. To by mělo platit i pro skupiny společností v případě, že se prahové hodnoty vypočítávají na konsolidovaném základě. Není-li stanoveno jinak, měly by být prahové hodnoty, jichž je třeba dosáhnout, aby se na společnost vztahovala tato směrnice, chápány jako prahové hodnoty vypočítávané na individuálním základě.

- (28) *Povinnost dodržovat povinnosti náležité péče stanovené v této směrnici by se měla vztahovat na společnosti usazené v Unii, které měly v posledním účetním období, za které byla nebo měla být přijata roční účetní závěrka, v průměru více než 1 000 zaměstnanců a čistý celosvětový obrat vyšší než 450 000 000 EUR. Povinnost dodržovat povinnosti náležité péče stanovené v této směrnici by se měla vztahovat i na společnosti, které uzavřely v Unii franšízové nebo licenční dohody s nezávislými třetími společnostmi výměnou za licenční poplatky, pokud tyto dohody zajišťují společnou identitu, společnou obchodní koncepci a uplatňování jednotných obchodních metod a pokud tyto licenční poplatky v posledním účetním období, za které byla nebo měla být přijata roční účetní závěrka, činily více než 22 500 000 EUR, jestliže společnost měla v posledním účetním období, za které byla nebo měla být přijata roční účetní závěrka, čistý celosvětový obrat vyšší než 80 000 000 EUR. Totéž platí pro nejvyšší mateřské společnosti skupin společností, které společně splňují tyto podmínky. Pokud jde o tyto nejvyšší mateřské společnosti, povinnosti vyplývající z této směrnice by měla plnit nejvyšší mateřská společnost, nebo v případě, že nejvyšší mateřská společnost má jako hlavní činnost držení podílů v provozních dceřiných společnostech a nepodílí se na přijímání řídicích, provozních ani finančních rozhodnutí ovlivňujících skupinu nebo její dceřiné společnosti, namísto této nejvyšší mateřské společnosti jedna provozní dceřiná společnost usazená v Unii, a to v souladu s podmínkami stanovenými v této směrnici.*

- (29) Aby bylo možné plně dosáhnout cílů této směrnice týkajících se *nepříznivých dopadů v oblasti* lidských práv a *životního prostředí*, pokud jde o provoz společností, *provoz* jejich dceřiných společností a jejich *obchodních partnerů v řetězcích činností společností*, měly by do její působnosti spadat i společnosti ze třetích zemí s významným provozem v Unii. Konkrétně by se směrnice měla vztahovat na společnosti ze třetích zemí, které v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období dosáhly v Unii čistého obrátu přinejmenším ve výši 450 000 000 EUR. *Povinnost dodržovat povinnosti náležité péče stanovené v této směrnici by se měla vztahovat i na společnosti, které v Unii uzavřely franšízové nebo licenční dohody výměnou za licenční poplatky s nezávislými třetími společnostmi, pokud tyto dohody zajišťují společnou identitu, společnou obchodní koncepci a uplatňování jednotných obchodních metod a pokud tyto licenční poplatky v Unii v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období činily více než 22 500 000 EUR a pokud společnost v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období dosáhla v Unii čistého obrátu vyššího než 80 000 000 EUR. Totéž platí pro nejvyšší mateřské společnosti skupin společností, které společně splňují tyto podmínky.* *Pokud jde o tyto nejvyšší mateřské společnosti, povinnosti vyplývající z této směrnice by měla plnit nejvyšší mateřská společnost, nebo v případě, že nejvyšší mateřská společnost má jako hlavní činnost držení podílů v provozních dceřiných společnostech a nepodílí se na přijímání řídicích, provozních ani finančních rozhodnutí ovlivňujících skupinu nebo její dceřiné společnosti, namísto této nejvyšší mateřské společnosti jedna provozní dceřiná společnost usazená v Unii, a to v souladu s podmínkami stanovenými v této směrnici.*

- (30) Pro účely vymezení oblasti působnosti této směrnice ve vztahu ke společnostem ze **třetích zemí** by mělo být použito popsané kritérium obratu, neboť vytváří územní vazbu mezi společnostmi ze třetích zemí a územím Unie. Obrat je zástupným ukazatelem účinků, které by činnosti těchto společností mohly mít na vnitřní trh. V souladu s mezinárodním právem tyto účinky odůvodňují použití práva Unie na společnosti ze třetích zemí. Pro určení příslušného obratu dotčených společností by se měly použít metody výpočtu čistého obratu společností ze **třetích zemí** stanovené ve směrnici **Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU**¹⁵. Aby bylo zajištěno účinné prosazování této směrnice, společnosti ze třetích zemí, na které se má tato směrnice vztahovat, by naopak neměly být určeny pomocí prahové hodnoty pro počet zaměstnanců, neboť pojem „zaměstnanci“ použitý pro účely této směrnice je založen na právu Unie a nelze jej snadno přenést mimo Unii. Vzhledem k tomu, že ani v účetních rámcích neexistuje jasná a jednotná metodika pro určení počtu zaměstnanců společností ze třetích zemí, by použití této prahové hodnoty vedlo k právní nejistotě a pro orgány dohledu by bylo obtížné ji uplatňovat.

¹⁵

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19).

Definice pojmu „obrat“ by měla vycházet ze směrnice 2013/34/EU, v níž jsou již stanoveny metody výpočtu čistého obratu společností ze třetích zemí, neboť definice obratu a výnosů jsou podobné i v mezinárodních účetních rámcích. S cílem zajistit, aby orgán dohledu měl informace o tom, které společnosti ze třetích zemí dosahují v Unii takového obratu, aby spadaly do oblasti působnosti této směrnice, by tato směrnice měla vyžadovat, aby ***zplnomocněný zástupce společnosti ze třetí země nebo společnost sama informovali*** orgán dohledu v členském státě, v němž má zplnomocněný zástupce společnosti ze třetí země bydliště nebo sídlo – a pokud se jedná o dva odlišné členské státy, orgán dohledu v členském státě, v němž společnost dosáhla největší části svého čistého obratu v Unii za účetní období předcházející poslednímu účetnímu období, **o tom, že daná společnost je společností spadající do oblasti působnosti této směrnice. *Je-li to nezbytné pro určení toho, ve kterém členském státě společnost ze třetí země dosáhla největší části svého čistého obratu v Unii, měl by členský stát mít možnost požádat Komisi, aby jej o čistém obratu společnosti ze třetí země dosaženém v Unii informovala. Komise by měla zřídit systém pro zajištění takovéto výměny informací.***

(31) *Vzhledem k významu společností jako jednoho z pilířů udržitelné společnosti a ekonomiky je důležité, aby vznikl unijní rámec pro odpovědný a udržitelný přístup ke globálním hodnotovým řetězcům. Vznik závazných právních předpisů v několika členských státech vyvolal potřebu rovných podmínek pro společnosti s cílem zabránit roztržitosti a poskytnout právní jistotu podnikům působícím na vnitřním trhu. Tato směrnice by však neměla bránit členským státům v zavádění přísnějších ustanovení vnitrostátních právních předpisů, která se odchyľují od ustanovení stanovených v jiných člancích než v čl. 8 odst. 1 a 2, čl. 10 odst. 1 a čl. 11 odst. 1, a to i v případech, kdy tato ustanovení mohou nepřímo zvýšit úroveň ochrany podle čl. 8 odst. 1 a 2, čl. 10 odst. 1 a čl. 11 odst. 1, například ustanovení o oblasti působnosti, definicích, vhodných opatřeních pro nápravu skutečných nepříznivých dopadů, o provádění smysluplné spolupráce se zúčastněnými stranami a o občanskoprávní odpovědnosti, nebo v zavádění ustanovení vnitrostátních předpisů, které jsou konkrétnější z hlediska sledovaného cíle nebo oblasti, jako jsou ustanovení vnitrostátních právních předpisů upravující konkrétní nepříznivé dopady nebo konkrétní odvětví činnosti, ve snaze dosáhnout odlišné úrovně ochrany lidských, zaměstnaneckých a sociálních práv, životního prostředí nebo klimatu.*

- (32) ***Cílem této směrnice je komplexně pokrýt lidská práva, včetně všech pěti základních zásad a práv při práci vymezených v Deklaraci MOP o základních principech a právech v práci z roku 1998. Za účelem dosažení smysluplného přispění k přechodu k udržitelnosti by měla být náležitá péče podle této směrnice prováděna s ohledem na nepříznivé dopady v oblasti lidských práv na osoby v důsledku porušení některého z práv zakotvených v mezinárodních nástrojích vyjmenovaných v části I oddíle 1 přílohy této směrnice. Pojem „porušení“ by měl být vykládán v souladu s mezinárodním právem v oblasti lidských práv. Aby bylo zajištěno komplexní pokrytí lidských práv, mělo by být porušení lidského práva výslovně neuvedeného v části I oddíle 1 přílohy této směrnice, jehož se může dopustit společnost nebo právní subjekt a jež přímo poškozuje právní zájem chráněný v právních nástrojích v oblasti lidských práv vyjmenovaných v části I oddíle 2 přílohy této směrnice, rovněž součástí nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv, na něž se vztahuje tato směrnice, pokud dotčená společnost mohla riziko takového porušení lidského práva přiměřeně předpokládat, s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem konkrétního případu, včetně povahy a rozsahu obchodních operací společnosti a jejího řetězce činností, hospodářského odvětví a zeměpisného a provozního kontextu.***

Náležitá péče by měla dále zahrnovat nepříznivé dopady v oblasti životního prostředí vyplývající z porušení jednoho ze zákazů a povinností **vyjmenovaných v části II přílohy této směrnice, jakož i nepříznivé dopady vyplývající z porušení jednoho ze zákazů vyjmenovaných v části I bodech 15 a 16 přílohy této směrnice, s přihlédnutím k vnitrostátním právním předpisům souvisejícím s ustanoveními nástrojů uvedených v příloze. Tyto zákazy a povinnosti by měly být vykládány a uplatňovány v souladu s mezinárodním právem a unijními obecnými zásadami práva v oblasti životního prostředí, jak je stanoveno v článku 191 Smlouvy o fungování EU. Mezi tyto zákazy patří zákaz způsobovat jakékoli měřitelné zhoršení životního prostředí, jako je znečištění půdy, vody nebo ovzduší, škodlivé emise, nadměrná spotřeba vody, degradace půdy nebo jiné dopady na přírodní zdroje, jako je odlesňování, které podstatně poškozuje přírodní zdroje pro uchovávání a produkci potravin, nebo které určité osobě znemožňuje přístup k nezávadné a čisté pitné vodě nebo ztěžuje přístup k hygienickým zařízením nebo je ničí, poškozuje její zdraví, bezpečnost, běžné užívání půdy nebo zákonně nabytý majetek určité osoby nebo významně nepříznivě ovlivňuje ekosystémové služby, jejichž prostřednictvím ekosystém přímo či nepřímo přispívá k lidskému blahobytu.**

Za účelem posouzení, zda je poškození ekosystémových služeb významné, by měly být v příslušných případech zohledněny tyto prvky: základní stav zasaženého životního prostředí, zda se jedná o škodu dlouhodobou, střednědobou nebo krátkodobou, rozšíření škody a vratnost škody. Požadavky náležité péče podle této směrnice by proto měly přispívat k zachování a obnově biologické rozmanitosti a zlepšení stavu životního prostředí, zejména ovzduší, vody a půdy, včetně lepší ochrany lidských práv. Komise by měla být zmocněna k přijímání aktů v přenesené pravomoci za účelem změny přílohy této směrnice pro účely stanovené v čl. 3 odst. 2, včetně doplnění odkazu, jakmile ji ratifikují všechny členské státy, na Úmluvu MOP o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci z roku 1981 (č. 155) a na podpůrný rámec MOP pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci z roku 2006 (č. 187), které jsou součástí základních nástrojů MOP.

- (33) *V závislosti na okolnostech může být nutné, aby společnosti zvážily další standardy. Například s ohledem na konkrétní souvislosti nebo vzájemně se ovlivňující faktory, mezi něž patří mimo jiné gender, věk, rasa, etnický původ, třída, kasta, vzdělání, migrační status, zdravotní postižení, jakož i sociální a ekonomické postavení, by společnosti měly v rámci genderově a kulturně citlivého přístupu k náležité péči věnovat specifickou pozornost jakýmkoli zvláštním nepříznivým dopadům na jednotlivce, kteří mohou být vystaveni zvýšenému riziku v důsledku marginalizace, zranitelnosti nebo jiných okolností, a to individuálně nebo jako členové určitých skupin nebo komunit, včetně původního obyvatelstva, které je chráněno podle Deklarace OSN o právech původních obyvatel, a to i v souvislosti se svobodným, předchozím a informovaným souhlasem. Společnosti přitom možná budou muset případně zohlednit mezinárodní nástroje, jako je Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen a Úmluva o právech osob se zdravotním postižením.*

- (34) *Společnosti by rovněž měly využívat svého vlivu k tomu, aby přispívaly k odpovídající životní úrovni v řetězcích činností. Tím se rozumí mj. důstojná mzda pro zaměstnance a důstojný příjem pro osoby samostatně výdělečně činné a drobné zemědělce, které dostávají za svou práci a produkci.*
- (35) *Tato směrnice se hlásí k přístupu „jedno zdraví“, jak s ním pracuje Světová zdravotnická organizace, tedy k integrovanému a sjednocujícímu přístupu, jehož cílem je udržitelná rovnováha a optimalizace zdraví lidí, zvířat a ekosystémů. Podle tohoto přístupu je zdraví lidí, domácích a volně žijících zvířat, rostlin a širšího prostředí včetně ekosystémů úzce propojeno a vzájemně na sobě závisí. Je proto vhodné stanovit, že náležitá péče v oblasti životního prostředí by měla zahrnovat prevenci zhoršování stavu životního prostředí, které má nepříznivé účinky na zdraví, například v podobě epidemií, a respektovat právo na čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí.*

- (36) *Nepříznivé dopady v oblasti lidských práv a životního prostředí mohou být provázány s faktory, jako je korupce a úplatkářství, nebo jimi mohou být zesíleny. Proto může být nezbytné, aby společnosti k těmto faktorům při provádění náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí přihlížely, a to tak, aby bylo dosaženo souladu s Úmluvou OSN proti korupci.*
- (37) *Při posuzování nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv* mají společnosti k dispozici pokyny, které ilustrují, jaký mohou mít jejich činnosti dopad v oblasti lidských práv a jaké chování společností je v souladu s mezinárodně uznávanými lidskými právy zakázáno. Tyto pokyny jsou obsaženy například v rámci pro podávání zpráv obecných zásad OSN a ve výkladové příručce „Odpovědnost podniků za dodržování lidských práv“.

■

- (38) Za účelem provádění náležité péče v oblasti lidských práv a ochrany životního prostředí, pokud jde o jejich provoz, **provoz** jejich dceřiných společností a **provoz** jejich **obchodních partnerů v řetězcích činností společností**, by společnosti, na něž se vztahuje tato směrnice, měly začlenit náležitou péči do **svých** politik **a systémů řízení rizik**, zajistit identifikaci **a posouzení, případně seřazení dle priority**, prevenci, zmírňování, stejně jako zastavení a minimalizaci rozsahu skutečných i potenciálních nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí, **zajistit nápravu skutečných nepříznivých dopadů, smysluplně spolupracovat se zúčastněnými stranami**, zavést a udržovat **mechanismus oznamování** a postup pro podávání stížností, monitorovat účinnost přijatých opatření v souladu s požadavky stanovenými v této směrnici a veřejně o své náležité péči informovat. Za účelem zajištění jasnosti pro potřeby společností by v této směrnici měly být jasně odlišeny zejména kroky směřující k prevenci a zmírňování potenciálních nepříznivých dopadů a **odstranění** skutečných nepříznivých dopadů nebo minimalizaci jejich rozsahu, není-li odstranění možné.

- (39) S cílem zajistit, aby náležitá péče byla součástí ***politik společnosti a jejich systémů řízení rizik*** a aby byla v souladu s příslušným mezinárodním rámcem, by měly společnosti začlenit náležitou péči do svých ***příslušných politik a systémů řízení rizik a na všech příslušných úrovních provozu*** a zavést politiku náležité péče. Politika náležité péče by měla být ***vypracována po předchozí konzultaci se zaměstnanci společnosti a jejich zástupci a měla by*** obsahovat popis přístupu společnosti k náležité péči, a to i v dlouhodobém horizontu, kodex chování popisující pravidla a zásady, jež mají být uplatňovány ***v celé společnosti a jejích dceřiných společnostech a případně přímými či nepřímými obchodními partnery společnosti, a*** popis postupů zavedených za účelem ***začlenění náležité péče do všech příslušných politik a*** provádění náležité péče, včetně opatření přijatých k ověření souladu s kodexem chování a k rozšíření jeho uplatňování na ***obchodní partnery. Politika náležité péče by měla zajistit náležitou péči založenou na rizicích.*** Kodex chování by se měl vztahovat na veškeré příslušné podnikové funkce a provoz, včetně rozhodování o zadávání zakázek, zaměstnávání a nákupu. Pro účely této směrnice by se zaměstnanci měli ***rozumět i zaměstnanci agentur práce a další pracovníci v nestandardních formách zaměstnání, pokud splňují kritéria pro status pracovníka stanovená Soudním dvorem.***

- (40) Aby společnosti splnily povinnosti náležité péče, musí přijmout vhodná opatření, pokud jde o identifikaci, prevenci, zastavení, *minimalizaci a nápravu* nepříznivých dopadů *a provádění smysluplné spolupráce se zúčastněnými stranami v průběhu celého procesu náležité péče.* ■ Pojmem „vhodná *opatření*“ by se měla rozumět *opatření, která* mohou dosáhnout cílů náležité péče *účinným řešením nepříznivých dopadů způsobem* úměrným *stupni* závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivého dopadu a která je daná společnost přiměřeně schopna provést s přihlédnutím k okolnostem daného případu, včetně *povahy a rozsahu nepříznivého dopadu a relevantních rizikových faktorů. Nelze-li kvůli faktickým nebo právním překážkám nezbytné informace, včetně informací, které jsou považovány za obchodní tajemství, reálně získat, například protože obchodní partner informace odmítne poskytnout a pro jejich vymáhání neexistují žádné právní důvody, nelze tyto okolnosti společnosti vytýkat, ale měla by být schopna vysvětlit, proč tyto informace nebylo možné získat, a měla by podniknout nezbytné a přiměřené kroky, aby je získala co nejdříve.*

- (41) V rámci povinností náležité péče stanovených touto směrnicí by společnost měla identifikovat **a posuzovat** skutečné nebo potenciální nepříznivé dopady v oblasti lidských práv a životního prostředí. Aby mohly být identifikace **a posouzení** nepříznivých dopadů komplexní, měly by se zakládat na kvantitativních a kvalitativních informacích, **mj. na příslušných rozčleněných údajích, které může společnost přiměřeně získat. Společnosti by měly využívat vhodné metody a zdroje, včetně zveřejněných zpráv.** Pokud jde například o nepříznivé dopady v oblasti životního prostředí, společnost by měla získat informace o výchozích podmínkách v rizikovějších lokalitách nebo zařízeních **ve svých řetězcích činností. Společnosti by měly v rámci své povinnosti identifikovat nepříznivé dopady přijmout vhodná opatření s cílem zmapovat svůj vlastní provoz, provoz svých dceřiných společností, a pokud souvisí s jejich řetězcí činností, provoz svých obchodních partnerů s cílem zjistit, v kterých obecných oblastech se nepříznivé dopady vyskytnou nejpravděpodobněji nebo budou nejzávažnější. Na základě výsledků tohoto mapování by společnosti měly provést důkladné posouzení svého vlastního provozu, provozu svých dceřiných společností, a pokud souvisí s jejich řetězcem činností, provozu svých obchodních partnerů v oblastech, v nichž byly nepříznivé dopady identifikovány jako nejpravděpodobnější a nejzávažnější.**

Při identifikaci a posuzování nepříznivých dopadů by společnost měla na základě celkového posouzení zohlednit možné relevantní rizikové faktory, včetně rizikových faktorů na úrovni společnosti, například zda obchodní partner není společností, na kterou se vztahuje tato směrnice, rizikové faktory týkající se provozu podniku, zeměpisné a kontextové rizikové faktory, jako je úroveň vymáhání práva s ohledem na druh nepříznivých dopadů, rizikové faktory týkající se výrobků a služeb a odvětvové rizikové faktory. Při určování a posuzování nepříznivých dopadů by společnosti měly rovněž identifikovat a posoudit dopad obchodního modelu a strategií obchodního partnera, včetně obchodních a cenových praktik a postupů při zadávání zakázek. S cílem omezit zátěž pro menší společnosti způsobenou žádostmi o informace by společnosti měly v případech, kdy lze získat informace nezbytné k identifikaci nepříznivých dopadů od obchodních partnerů na různé úrovni řetězce činností, zachovávat zdrženlivost ve vztahu k obchodním partnerům, kteří sami o sobě nepředstavují riziko nepříznivých dopadů, a měly by si, je-li to přiměřené, spíše vyžádat podrobnější informace přímo od obchodních partnerů na té úrovni řetězce činností, kde je na základě mapování výskyt potenciálních nebo skutečných nepříznivých dopadů nejpravděpodobnější.

Identifikace nepříznivých dopadů by měla zahrnovat dynamické pravidelné posuzování kontextu lidských práv a životního prostředí, a to bez zbytečného odkladu po každé významné změně, nejméně však jednou za 12 měsíců, v průběhu celé doby trvání určité činnosti nebo vztahu a kdykoli se lze oprávněně domnívat, že mohou vzniknout nová rizika. Významnou změnou by se měla rozumět změna dosavadního stavu vlastního provozu společnosti, provozu jejích dceřiných společností nebo obchodních partnerů, právního nebo podnikatelského prostředí nebo jakýkoli jiný podstatný odklon od situace společnosti nebo jejích provozních podmínek. Příkladem významné změny by mohly být případy, kdy společnost začíná působit v novém hospodářském odvětví nebo nové zeměpisné oblasti, zahajuje výrobu nových výrobků nebo mění způsob výroby stávajících výrobků za pomoci technologie s potenciálně vyššími nepříznivými dopady nebo mění svou podnikovou strukturu prostřednictvím restrukturalizace, fúze či akvizice. Oprávněné důvody domnívat se, že existují nová rizika, mohou vzniknout nejrůznějším způsobem, mj. na základě zjištění nepříznivého dopadu z veřejně dostupných informací, prostřednictvím zapojení zúčastněných stran nebo prostřednictvím oznámení. Pokud společnosti navzdory přijetí vhodných opatření k identifikaci nepříznivých dopadů nemají všechny nezbytné informace týkající se jejich řetězce činností, měly by být schopny vysvětlit, proč tyto informace nebylo možné získat, a měly by podniknout nezbytné přiměřené kroky, aby je získaly co nejdříve.

(42) *V oblastech postižených konflikty a v rizikových oblastech vymezených v souladu s nařízením (EU) 2017/821 je pravděpodobnější, že dojde k porušování lidských práv a že bude závažné. Společnosti by to měly zohlednit při začleňování náležité péče do svých strategií a systémů řízení rizik, aby zajistily, aby byly kodexy chování a postupy zavedené za účelem zajištění náležité péče přizpůsobeny oblastem postiženým konflikty a rizikovým oblastem, a to v souladu s mezinárodním humanitárním právem stanoveným v Ženevských úmluvách z roku 1949 a v jejich dodatkových protokolech. Společnosti by měly při provádění důkladného posuzování v rámci procesu identifikace a posuzování nepříznivých dopadů, při přijímání vhodných opatření k prevenci, zmírnění, odstranění a minimalizaci zjištěných nepříznivých dopadů a v rámci spolupráce se zúčastněnými stranami zohlednit skutečnost, že tyto situace představují zvláštní zeměpisné a kontextové rizikové faktory. Za tímto účelem se společnosti mohou spolehnout na pokyny Komise týkající se posuzování rizikových faktorů spojených s oblastmi postiženými konflikty a rizikovými oblastmi, v nichž by měly být zohledněny pokyny Rozvojového programu OSN s názvem „Zvýšená náležitá péče v oblasti lidských práv pro podniky v oblastech postižených konflikty. Návod“.*

- I**
- (43) *Touto směrnicí by neměla být dotčena pravidla týkající se profesního tajemství vztahující se na advokáty nebo jiné certifikované odborníky, kteří jsou v souladu s právem Unie a členských států oprávněni zastupovat své klienty v rámci soudního řízení.*
- (44) *Pokud společnost nemůže současně a v plném rozsahu předejít všem zjištěným skutečným a potenciálním nepříznivým dopadům ani je zmírnit či odstranit nebo minimalizovat jejich rozsah, měla by nepříznivé dopady seřadit dle priority na základě jejich závažnosti a pravděpodobnosti. Závažnost nepříznivého dopadu by měla být posouzena na základě intenzity, rozsahu a nenapravitelnosti nepříznivého dopadu s přihlédnutím k jeho závažnosti, včetně počtu fyzických osob, které jím jsou nebo budou dotčeny, rozsahu životního prostředí, které je nebo může být poškozeno či jinak dotčeno, a nevratnosti a omezení možností obnovit v přiměřené lhůtě stav dotčených fyzických osob nebo životního prostředí, který by byl rovnocenný stavu existujícímu před tímto dopadem. Jakmile jsou v přiměřené lhůtě vyřešeny nejzávažnější a nejpravděpodobnější nepříznivé dopady, měla by společnost řešit nepříznivé dopady s menší mírou závažnosti a pravděpodobnosti. Při seřazování nepříznivých dopadů dle priority by se naproti tomu za relevantní faktor neměl považovat skutečný nebo potenciální vliv společnosti na její obchodní partnery, podíl dané společnosti na nepříznivém dopadu, blízkost dceřiné společnosti či obchodního partnera nebo její potenciální odpovědnost.*

- (45) Pokud společnost zjistí potenciální nepříznivé dopady v oblasti lidských práv nebo životního prostředí, měla by v rámci povinností náležité péče podle této směrnice přijmout vhodná opatření, aby těmto dopadům předešla **nebo** je odpovídajícím způsobem zmírnila. S cílem poskytnout společnostem právní jasnost a jistotu by v této směrnici měla být stanovena opatření, která by společnostem měly v závislosti na okolnostech případně přijmout za účelem prevence a zmírňování potenciálních nepříznivých dopadů.

Při posuzování vhodných opatření k prevenci nebo odpovídajícímu zmírnění nepříznivých dopadů by se měl náležitě zohlednit „podíl společnosti na nepříznivém dopadu“ v souladu s mezinárodními rámci a schopnost společnosti ovlivnit obchodního partnera, který nepříznivý dopad způsobuje nebo spoluzpůsobuje. Společnosti by měly přijmout vhodná opatření k prevenci nebo ke zmírnění nepříznivých dopadů, které způsobují samy (tj. „způsobují“ nepříznivý dopad, jak se uvádí v mezinárodním rámci), nebo společně se svými dceřinými společnostmi či obchodními partnery (tj. „přispívají“ k nepříznivému dopadu, jak se uvádí v mezinárodním rámci). To platí bez ohledu na to, zda nepříznivý dopad způsobují i třetí strany mimo řetězec činností společnosti.

Společné způsobení nepříznivého dopadu se neomezuje na případy, kdy se společnost a její dceřiná společnost nebo obchodní partner podílejí na nepříznivém dopadu v rovnocenné míře, ale mělo by zahrnovat všechny případy jednání nebo opomenutí společnosti, které způsobují nepříznivý dopad v kombinaci s jednáním nebo opomenutím dceřiných společností či obchodních partnerů, včetně případů, kdy společnost způsobení nepříznivého dopadu obchodnímu partnerovi významně usnadňuje nebo jej k tomu podněcuje, tj. s výjimkou malého nebo zanedbatelného přispění. Pokud společnosti nepříznivé dopady, k nimž dochází v jejich řetězci činností, samy nebo společně s jinými právními subjekty nezpůsobují, nýbrž je způsobuje výhradně jejich obchodní partner v jejich řetězcích činností (tj. „jsou přímo spojeny“ s nepříznivým dopadem, jak se uvádí v mezinárodním rámci), měly by přesto usilovat o využití svého vlivu k prevenci nebo ke zmírnění nepříznivého dopadu způsobeného jejich obchodními partnery nebo svůj vliv za tímto účelem zvýšit. Používáním pouze výrazu „způsobuje“ namísto výše uvedených formulací používaných v mezinárodních rámcích se zabrání nejasnostem ve vztahu ke stávajícím právním pojmům ve vnitrostátních právních systémech a zároveň se tento výraz vztahuje na stejné příčinné vztahy, které jsou popsány v uvedených rámcích. V této souvislosti by v souladu s mezinárodními rámci měl vliv společnosti na obchodního partnera zahrnovat na jedné straně její schopnost přesvědčit obchodního partnera, aby nepříznivému dopadu předešel (například prostřednictvím tržní síly, požadavků předběžného výběru nebo propojení obchodních pobídek s lidskými právy a environmentální výkonností), a na druhé straně míru vlivu nebo pákového efektu, které by společnost mohla přiměřeně uplatňovat, například prostřednictvím spolupráce s dotyčným obchodním partnerem nebo prostřednictvím zapojení jiné společnosti, která je přímým obchodním partnerem obchodního partnera spojeného s nepříznivým dopadem.

- (46) Za účelem splnění povinnosti prevence a zmírňování dopadů podle této směrnice by společnosti měly být povinny přijmout v relevantních případech **vhodná** opatření. Je-li to vzhledem ke složitosti preventivních opatření nezbytné, měly by společnosti vypracovat a provádět plán preventivních opatření. Společnosti by měly usilovat o získání smluvních záruk od přímého **obchodního** partnera ■ , že zajistí dodržování kodexu chování **a v případě nutnosti** plánu preventivních opatření, a to i tím, že si od svých partnerů vyžádají odpovídající smluvní záruky v rozsahu, v jakém jsou činnosti těchto partnerů součástí ■ řetězce **činností** společností. **Smluvní záruky by měly být navrženy tak, aby bylo zajištěno odpovídající rozdělení odpovědnosti mezi společnost a obchodní partnery.** Smluvní záruky by měla doplňovat vhodná opatření k ověření jejich dodržování. **Společnost by však měla mít pouze povinnost vyžádat si smluvní záruky, neboť jejich získání může záviset na příslušných okolnostech.** Aby byla zajištěna komplexní prevence ■ potenciálních nepříznivých dopadů, měly by společnosti rovněž provádět **finanční či nefinanční** investice, **úpravy nebo modernizaci, jejichž cílem je předcházet nepříznivým dopadům, a spolupracovat s dalšími společnostmi v souladu s právem Unie.**

V příslušných případech by společnosti měly přizpůsobit své obchodní plány, celkové strategie a provoz, včetně nákupních postupů, a vypracovat a používat nákupní politiku, která by přispívala k důstojným mzdám a příjmům jejich dodavatelů a která by nevedla k potenciálním nepříznivým dopadům v oblasti lidských práv nebo životního prostředí. Aby společnosti zajišťovaly náležitou péči účinně a efektivně, měly by rovněž provést nezbytné úpravy nebo zlepšit své postupy navrhování a distribuce výrobků s cílem řešit nepříznivé dopady vznikající v předcházející (upstream) i v následující (downstream) části jejich řetězce činností, a to před výrobou daného výrobku i po ní. Přijetí a případné přizpůsobení těchto postupů by mohlo být pro společnost obzvláště relevantní, aby se v první řadě zabránilo nepříznivému dopadu. Tato opatření by mohla být relevantní rovněž z hlediska řešení nepříznivých dopadů, které jsou společně způsobeny společností a jejími obchodními partnery, například kvůli lhůtám nebo specifikacím, které jim společnost uložila. Mimoto, lepším rozdělením vytváření hodnoty v rámci řetězce činností přispívají odpovědné nákupní nebo distribuční postupy k boji proti dětské práci, k níž často dochází v zemích nebo na územích s vysokou mírou chudoby. Společnosti by rovněž měly poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům, které jsou obchodními partnery společnosti, pokud je to nezbytné s ohledem na zdroje, znalosti a omezení daného malého nebo středního podniku, a to zajišťováním nebo umožňováním přístupu k budování kapacit, odborné přípravě nebo modernizaci systémů řízení, a pokud by soulad s kodexem chování nebo plánem preventivních opatření ohrozil životaschopnost takového malého či středního podniku, poskytováním cílené a přiměřené finanční podpory, jako je přímé financování, nízkoúročené půjčky, záruky týkající se nepřerušování dodávek nebo pomoc při zajišťování financování. Pojmem „ohrožení životaschopnosti malého nebo středního podniku“ by se mělo rozumět možné způsobení úpadku malého nebo středního podniku či situace, kdy mu úpadek bezprostředně hrozí.

(47) *V souvislosti s prodejem zemědělských a potravinářských produktů je zvláště důležitý boj proti škodlivým nákupním praktikám a cenovým tlakům na producenty, zejména na menší hospodářské subjekty. S cílem řešit nerovnoměrné rozložení sil v odvětví zemědělství, zajistit spravedlivé ceny ve všech článcích potravinového dodavatelského řetězce a upevnit postavení zemědělců by velcí zpracovatelé potravin a maloobchodníci měli upravit své nákupní postupy a vypracovat a používat takové nákupní strategie, které by přispívaly k důstojným mzdám a příjmům jejich dodavatelů. Jelikož se tato směrnice vztahuje pouze na obchodní chování největších hospodářských subjektů, tj. těch, které mají celosvětový čistý obrat vyšší než 450 000 000 EUR, měli by z ní mít užitek zemědělské producenti s menší vyjednávací silou. Navíc vzhledem k tomu, že se tato směrnice vztahuje i na společnosti založené v souladu s právem třetí země, chránila by zemědělské producenty v Unii před nekalou konkurencí a před škodlivými praktikami hospodářských subjektů usazených nejen v Unii, ale i mimo ni.*

- (48) Aby byla zohledněna celá škála možností společnosti v případech, kdy nebylo možné potenciální ***nepříznivé*** dopady řešit pomocí popsanych opatření k jejich prevenci nebo ***ke zmírňování***, měla by tato směrnice rovněž odkazovat na možnost společnosti usilovat o ***smluvní záruky*** ze strany nepřímého obchodního partnera s cílem dosáhnout souladu s kodexem chování společnosti nebo plánem preventivních opatření a přijmout vhodná opatření k ověření dodržování ***smluvních záruk*** ze strany nepřímého obchodního ***partnera***.

- (49) *Je možné, že prevence potenciálních nepříznivých dopadů bude vyžadovat spolupráci s jinou společností, například na úrovni nepřímého obchodního partnera se společností, která má přímý smluvní vztah s dotyčným nepřímým obchodním partnerem. V některých případech by spolupráce s jinými subjekty mohla být jediným realistickým způsobem prevence potenciálních nepříznivých dopadů, které způsobují přímí obchodní partneři, není-li vliv dané společnosti dostatečný. Společnost by měla spolupracovat se subjektem, který může sám nebo společně s ní potenciálním nepříznivým dopadům co nejúčinněji předejít nebo je co nejúčinněji zmírnit nebo s dalšími právními subjekty, a to při dodržení platných právních předpisů, zejména práva hospodářské soutěže.*

- (50) Aby bylo zajištěno, že ***vhodná opatření k prevenci*** a ke zmírňování potenciálních nepříznivých dopadů budou ***účinná***, měly by společnosti upřednostňovat zapojení obchodních ***partnerů ve svém*** řetězci ***činností*** namísto ukončení obchodního vztahu, které by mělo být až poslední možností poté, co pokus o prevenci a zmírnění potenciálních nepříznivých dopadů skončí neúspěchem. Tato směrnice by však měla rovněž v případech, kdy potenciální nepříznivé dopady nebylo možné řešit pomocí ***těchto vhodných*** opatření, odkazovat na povinnost společností se ***v krajním případě*** zdržet navazování nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s dotyčným partnerem, a pokud ***existuje přiměřená vyhlídka na změnu, využitím nebo zvýšením vlivu společnosti prostřednictvím dočasného pozastavení obchodního vztahu s ohledem na dotyčnou činnost, bez zbytečného odkladu přijmout a zavést rozšířený plán preventivních opatření týkajících se konkrétního nepříznivého dopadu, včetně konkrétního vhodného časového harmonogramu pro přijetí a uskutečnění všech v něm uvedených opatření, během něhož může společnost rovněž hledat alternativní obchodní partnery. Faktory určující, zde je časový harmonogram vhodný pro přijetí a uskutečnění takových opatření, by mohly zahrnovat závažnost nepříznivého dopadu, nutnost nalézt a přijmout opatření k prevenci nebo ke zmírnění jakýchkoli dalších nepříznivých dopadů, včetně dopadu na malé a střední podniky nebo drobné zemědělce.***

Společnosti by měly pozastavit své obchodní vztahy s obchodním partnerem, což zesiluje jejich vliv a zvyšuje šance, že dopad bude řešen. Pokud nelze důvodně očekávat, že toto úsilí bude úspěšné, například v případech státem uložené nucené práce, nebo pokud zavedení rozšířeného plánu preventivních opatření nepříznivému dopadu nezabránilo nebo jej nezmiřnilo, měla by mít společnost povinnost obchodní vztah s ohledem na dotyčné činnosti ukončit, je-li potenciální nepříznivý dopad závažný. Aby společnosti mohly tuto povinnost splnit, měly by členské státy umožnit, aby byla ve smlouvách, které se řídí jejich právem, stanovena možnost ukončení obchodního vztahu. Při rozhodování o ukončení nebo pozastavení obchodního vztahu by společnost měla posoudit, zda by bylo možné důvodně očekávat, že nepříznivé dopady tohoto kroku budou zjevně závažnější než nepříznivý dopad, jemuž nebylo možné předejít nebo jejž nebylo možné odpovídajícím způsobem zmírnit. Pokud společnosti obchodní vztah dočasně pozastaví nebo ukončí, měly by přijmout kroky k prevenci, ke zmírnění nebo k odstranění dopadů spojených s jeho pozastavením nebo ukončením, oznámit obchodnímu partnerovi toto rozhodnutí v přiměřeném předstihu a průběžně je přezkoumávat. Je možné, že prevence nepříznivých dopadů na úrovni nepřímých obchodních vztahů vyžaduje spolupráci s jiným subjektem. V některých případech by spolupráce s jinou společností mohla být jediným realistickým způsobem, jak nepříznivým dopadům na úrovni nepřímých obchodních vztahů předejít, zejména pokud nepřímý obchodní partner není připraven uzavřít se společností příslušnou smlouvu.

- (51) *Ačkoli se na regulované finanční podniky vztahují povinnosti náležité péče týkající se pouze předcházející (upstream) části jejich řetězce činností, budou s ohledem na specifika finančních služeb a na pokyny pro nadnárodní společnosti k dispozici vhodná a účinná opatření, která by mohly finanční podniky v rámci svých postupů náležité péče přijmout. Jak se zdůrazňuje i v pokynech pro nadnárodní podniky, je třeba uznat specifika finančních služeb. Očekává se, že regulované finanční podniky zváží nepříznivé dopady a využijí svůj „pákový efekt“ k ovlivňování společností. Jedním ze způsobů, jak využít tohoto pákového efektu, je výkon práv akcionářů.*
- (52) Pokud jde o přímé a nepřímé obchodní *partnery*, další pákový efekt pro identifikaci, zmírňování a prevenci nepříznivých dopadů mohou pomoci vytvořit *odvětvové* a vícestranné iniciativy. Společnosti by proto měly mít možnost se *těchto iniciativ účastnit* a podpořit tak plnění svých povinností ■ stanovených v *článcích 7 až 16* této *směrnice* v rozsahu, v jakém jsou tyto ■ iniciativy pro podporu plnění těchto povinností vhodné.

*Význam pojmu „iniciativy“ je široký a zahrnuje kombinaci dobrovolných postupů, nástrojů a mechanismů náležité péče, vyvinutých a kontrolovaných vládami, průmyslovými sdruženími, zainteresovanými organizacemi včetně organizací občanské společnosti nebo seskupeními či jejich kombinacemi, kterých by se mohly společnosti účastnit s cílem podpořit plnění povinností náležité péče. Po posouzení její vhodnosti by společnosti mohly využít analýzu příslušných rizik prováděnou v rámci odvětvových nebo vícestranných iniciativ či jejich členy nebo se k ní připojit a mohly by prostřednictvím těchto iniciativ přijmout účinná vhodná opatření nebo se k nim připojit. Společnosti by přitom měly monitorovat účinnost těchto opatření a v případě potřeby i nadále přijímat vhodná opatření k plnění svých povinností. S cílem zajistit dostupnost úplných informací o těchto iniciativách by směrnice měla rovněž odkazovat na možnost Komise a členských států usnadnit šíření informací o těchto iniciativách a jejich výsledcích. Komise **by měla** ve spolupráci s členskými státy vydat pokyny, **v nichž by stanovila kritéria vhodnosti a metodiku k posuzování vhodnosti odvětvových** a vícestranných iniciativ společnostmi.*

Společnosti by rovněž mohly na podporu plnění povinností náležité péče využívat nezávislé ověřování třetí stranou ohledně společností ve svém řetězci činností a od těchto společností, a to v rozsahu, v jakém je toto ověřování vhodné pro podporu plnění příslušných povinností. Nezávislé ověřování třetí stranou by mohly provádět jiné společnosti nebo by se mohlo provádět v rámci odvětvové či vícestranné iniciativy. Nezávislí ověřovatelé, kteří jsou třetí stranou, by měli jednat objektivně a zcela nezávisle na dané společnosti, nesmějí být v žádném střetu zájmů, musejí být nezávislí na vnějším vlivu, ať už přímém či nepřímém, a měli by se zdržet jakéhokoli jednání, které se neslučuje s jejich nezávislostí. V závislosti na povaze nepříznivého dopadu by měli mít zkušenosti a odbornou způsobilost v záležitostech životního prostředí nebo lidských práv a měli by odpovídat za kvalitu ověřování a jeho spolehlivost. Komise by ve spolupráci s členskými státy měla vydat pokyny, v nichž by stanovila kritéria vhodnosti a metodiku k posuzování vhodnosti ověřovatelů, kteří jsou třetí stranou, společnostmi, a dále pokyny pro monitorování přesnosti, účinnosti a integrity ověřování třetí stranou. Tyto pokyny mají zásadní význam pro řešení nedostatků neúčinných auditů. Společnosti, které se na podporu plnění povinností náležité péče účastní odvětvových nebo vícestranných iniciativ nebo využívají ověřování třetí stranou či smluvní ustanovení, by měly nadále podléhat sankcím a nést odpovědnost za porušení této směrnice a za škodu, která v důsledku toho obětem vznikla.

- (53) Pokud společnost zjistí skutečné nepříznivé dopady na lidská práva nebo na životní prostředí, měla by v rámci povinností náležité péče podle této směrnice přijmout vhodná opatření k jejich odstranění. Lze očekávat, že společnost je schopna odstranit skutečné nepříznivé dopady své vlastní činnosti **a činnosti** dceřiných společností. Je však třeba vyjasnit, že pokud ■ nelze nepříznivé dopady odstranit, měly by společnosti rozsah těchto dopadů minimalizovat. V rámci minimalizace rozsahu nepříznivých dopadů by se měly vyžadovat výsledky, které by se co nejvíce blížily odstranění nepříznivého dopadu.
- Společnost by proto měla pravidelně přehodnocovat podmínky, které jí zabránily odstranit daný nepříznivý dopad, a to, zda je možné jej odstranit.*** S cílem zajistit společností právní jasnost a jistotu by v této směrnici mělo být uvedeno, jaká opatření by společnosti měly být povinny přijmout k odstranění skutečných nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí a minimalizaci jejich rozsahu, je-li to v závislosti na okolnostech relevantní. ***Při posuzování vhodných opatření k odstranění nepříznivých dopadů nebo k minimalizaci jejich rozsahu by se měl náležitě zohlednit „podíl společnosti na nepříznivém dopadu“ v souladu s mezinárodními rámci a schopnost společnosti ovlivnit obchodního partnera, který nepříznivý dopad způsobuje nebo spoluzpůsobuje.***

Společnosti by měly přijmout vhodná opatření s cílem odstranit nepříznivé dopady, které způsobují samy („způsobují“ nepříznivý dopad, jak se uvádí v mezinárodním rámci) nebo společně se svými dceřinými společnostmi či obchodními partnery („přispívají“ k nepříznivému dopadu, jak se uvádí v mezinárodním rámci), nebo minimalizovat jejich rozsah. To platí bez ohledu na to, zda nepříznivý dopad způsobují i třetí strany mimo řetězec činností společnosti. Společné způsobení nepříznivého dopadu se neomezuje na případy, kdy se společnost a její dceřiná společnost nebo obchodní partner podílejí na nepříznivém dopadu v rovnocenné míře, ale mělo by zahrnovat všechny případy jednání nebo opomenutí společnosti, které způsobují nepříznivý dopad v kombinaci s jednáním nebo opomenutím dceřiných společností či obchodních partnerů, včetně případů, kdy společnost způsobení nepříznivého dopadu obchodnímu partnerovi významně usnadňuje nebo jej k němu podněcuje, tj. s výjimkou malého nebo zanedbatelného přispění. Pokud společnosti nepříznivé dopady, k nimž dochází v jejich řetězci činností, samy nebo společně s jinými právními subjekty nezpůsobují, nýbrž nepříznivý dopad způsobuje výhradně jejich obchodní partner v jejich řetězcích činností („jsou přímo spojeny“ s nepříznivým dopadem, jak se uvádí v mezinárodním rámci), měly by přesto využívat svůj vliv k odstranění nepříznivého dopadu způsobeného jejich obchodními partnery či k minimalizaci jeho rozsahu nebo svůj vliv za tímto účelem zvýšit.

Používáním pouze výrazu „způsobuje“ namísto výše uvedených formulací používaných v mezinárodních rámcích se zabrání nejasnostem ve vztahu ke stávajícím právním pojmům ve vnitrostátních právních systémech a zároveň se tento pojem vztahuje na stejné příčinné vztahy, které jsou v uvedených rámcích popsány. V této souvislosti by v souladu s mezinárodními rámci měl vliv společnosti na obchodního partnera zahrnovat na jedné straně její schopnost přesvědčit obchodního partnera (například prostřednictvím tržní síly, požadavků předběžného výběru, propojení obchodních pobídek s lidskými právy a environmentální výkonností), aby nepříznivé dopady odstranil nebo minimalizoval jejich rozsah, a na druhé straně míru vlivu nebo pákového efektu, které by společnost mohla přiměřeně uplatňovat, například prostřednictvím spolupráce s dotyčným obchodním partnerem nebo prostřednictvím zapojení jiné společnosti, která je přímým obchodním partnerem obchodního partnera spojeného s nepříznivým dopadem.

- (54) Za účelem splnění povinnosti odstranit skutečné nepříznivé dopady a minimalizovat jejich rozsah podle této směrnice by se od společností mělo vyžadovat, aby v relevantních případech přijaly tato *vhodná* opatření. *Je-li to nezbytné vzhledem k tomu, že nepříznivý dopad nelze okamžitě odstranit, měly by společnosti vypracovat a zavést plán nápravných opatření. Společnosti by měly usilovat o získání smluvních záruk od přímého obchodního partnera, že zajistí soulad s kodexem chování a případně plánem nápravných opatření, a to i tím, že bude u svých partnerů usilovat o odpovídající smluvní záruky, pokud je činnost těchto partnerů součástí řetězce činností společností. Smluvní záruky by měly být navrženy tak, aby bylo zajištěno odpovídající rozdělení odpovědnosti mezi společnost a obchodní partnery. Smluvní záruky by měla doplňovat vhodná opatření k ověření jejich dodržování. Společnost by však měla mít pouze povinnost o smluvní záruky usilovat, neboť jejich získání může záviset na příslušných okolnostech. Společnosti by rovněž měly provádět finanční nebo nefinanční investice, úpravy či modernizaci s cílem odstranit nepříznivé dopady nebo minimalizovat jejich rozsah a spolupracovat v souladu s právem Unie s jinými společnostmi.*

V příslušných případech by společnosti měly přizpůsobit své obchodní plány a svou celkovou strategii a provoz, včetně nákupních postupů, a vypracovat a používat nákupní politiku, která by přispívala k důstojným mzdám a příjmům jejich dodavatelů a která by nepodněcovala ke skutečným nepříznivým dopadům v oblasti lidských práv nebo životního prostředí. Aby společnosti zajišťovaly náležitou péči účinně a efektivně, měly by rovněž provést nezbytné úpravy nebo zlepšit své postupy navrhování a distribuce výrobků s cílem řešit nepříznivé dopady vznikající v předcházející (upstream) i v následující (downstream) části jejich řetězce činností, a to před výrobou daného výrobku i po ní. Přijetí a případné přizpůsobení těchto postupů by mohlo být pro společnost obzvláště relevantní, aby se v první řadě zabránilo nepříznivému dopadu. Tato opatření by mohla být relevantní rovněž z hlediska řešení nepříznivých dopadů, které jsou společně způsobeny společnostmi a jejichmi obchodními partnery, například kvůli lhůtám nebo specifikacím, které jim společnost uložila. Mimoto, lepším rozdělením vytváření hodnoty v rámci řetězce činností přispívají odpovědné nákupní nebo distribuční postupy k boji proti dětské práci, k níž často dochází v zemích nebo na územích s vysokou mírou chudoby.

Společnosti by rovněž měly poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům, které jsou obchodními partnery společnosti, pokud je to nezbytné s ohledem na zdroje, znalosti a omezení daného malého nebo středního podniku, a to zajišťováním nebo umožňováním přístupu k budování kapacit, odborné přípravě či modernizaci systémů řízení, a pokud by dodržování kodexu chování nebo plánu nápravných opatření ohrozilo životaschopnost takového malého či středního podniku, poskytováním cílené a přiměřené finanční podpory, jako je přímé financování, nízkoúročené půjčky, záruky týkající se nepřerušení dodávek nebo pomoc při zajišťování financování. Pojem „ohrožení životaschopnosti malého nebo středního podniku“ by se mělo rozumět možné způsobení úpadku malého či středního podniku nebo situace, kdy mu úpadek bezprostředně hrozí.

- (55) S cílem zohlednit celou škálu možností společnosti v případech, kdy nebylo možné skutečné **nepříznivé** dopady řešit pomocí popsaných opatření, by měla tato směrnice rovněž odkazovat na možnost společnosti usilovat o **smluvní záruky ze strany nepřímého obchodního partnera** s cílem dosáhnout dodržování kodexu chování společnosti nebo plánu nápravných opatření a přijmout vhodná opatření k ověření dodržování **smluvních záruk ze strany nepřímého obchodního partnera**.

- (56) *Pokud jsou smluvní záruky získány od malého nebo středního podniku, který je nepřímým obchodním partnerem, měly by společnosti posoudit, zda by smluvní záruky měly být doprovázeny vhodnými opatřeními pro malé a střední podniky. Pokud malý nebo střední podnik požádá o úhradu části nákladů, nebo po dohodě se společností by měl mít možnost sdílet výsledky ověření s dalšími společnostmi.*
- (57) S cílem zajistit, aby *vhodná opatření k* odstranění nebo *minimalizaci* skutečných nepříznivých dopadů byla *účinná*, by měly společnosti upřednostňovat zapojení **■** obchodních *partnerů ve svém* řetězci *činnosti* namísto ukončení obchodního vztahu, které by mělo být až poslední možností po neúspěšném pokusu o odstranění skutečných nepříznivých dopadů *nebo minimalizaci jejich rozsahu*. Tato směrnice by však měla rovněž v případech, kdy by **■** skutečné nepříznivé dopady *nebylo možné pomocí těchto vhodných opatření* odstranit nebo *jejich rozsah* odpovídajícím způsobem *minimalizovat*, odkazovat na povinnost společností **■** se *v krajním případě zdržet* navazování nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s dotyčným partnerem, a pokud *existuje přiměřená vyhlídka na změnu, využitím nebo zesílením pákového efektu společnosti v podobě dočasného pozastavení obchodního vztahu s ohledem na dotyčné činnosti, bez zbytečného odkladu přijmout a zavést rozšířený plán nápravných opatření pro konkrétní nepříznivý dopad, včetně konkrétního vhodného časového harmonogramu pro přijetí a uskutečnění všech v něm uvedených opatření, během něhož může společnost rovněž hledat alternativní obchodní partnery.*

Faktory určující vhodnost časového harmonogramu pro přijetí a uskutečnění těchto opatření by mohly zahrnovat závažnost nepříznivého dopadu, potřebu nalézt a přijmout opatření k odstranění jakýchkoli dalších nepříznivých dopadů a dopadů na malé a střední podniky nebo drobné zemědělce nebo k minimalizaci jejich rozsahu.

Společnosti by měly pozastavit své obchodní vztahy s obchodním partnerem, aby zvýšily svůj pákový efekt a šanci, že daný dopad bude řešen. Pokud nelze důvodně očekávat, že toto úsilí bude úspěšné, například v případech státem uložené nucené práce, nebo pokud zavedení rozšířeného plánu nápravných opatření nevedlo k odstranění nepříznivého dopadu nebo minimalizaci jeho rozsahu, měla by mít společnost povinnost ukončit obchodní vztah v souvislosti s dotýčnými činnostmi, je-li skutečný nepříznivý dopad považován za závažný ■ . Aby společnosti mohly tuto povinnost splnit, měly by členské státy umožnit, aby byla ve smlouvách, které se řídí jejich právem, stanovena možnost ukončení obchodního vztahu.

Při rozhodování o ukončení nebo pozastavení obchodního vztahu by společnost měla posoudit, zda by bylo možné důvodně očekávat, že nepříznivé dopady tohoto kroku budou zjevně závažnější než nepříznivý dopad, jež nebylo možné odstranit nebo jehož rozsah nebylo možné odpovídajícím způsobem minimalizovat. Pokud společnosti obchodní vztah dočasně pozastaví nebo ukončí, měly by přijmout kroky k prevenci, ke zmírnění nebo k odstranění dopadů spojených s jeho pozastavením nebo ukončením, oznámit obchodnímu partnerovi toto rozhodnutí v přiměřeném předstihu a průběžně je přezkoumávat. Je možné, že odstranění nepříznivých dopadů na úrovni nepřímých obchodních vztahů bude vyžadovat spolupráci s jiným subjektem. V některých případech by spolupráce s jinou společností mohla být jediným realistickým způsobem, jak skutečné nepříznivé dopady na úrovni nepřímých obchodních vztahů odstranit, zejména pokud nepřímý obchodní partner není připraven uzavřít se společností příslušnou smlouvu.

(58) *Pokud společnost způsobila nebo společně způsobila skutečný nepříznivý dopad, měla by zajistit nápravu. Pojmem „náprava“ se rozumí uvedení dotyčné osoby nebo osob, komunit či životního prostředí do stavu rovnocenného nebo co nejbližšího tomu, v němž by se nacházely, kdyby ke skutečnému nepříznivému dopadu nedošlo, a to úměrně podílu dané společnosti na nepříznivém dopadu, včetně finančního nebo nefinančního odškodnění, které společnost poskytne osobě nebo osobám dotčeným skutečným nepříznivým dopadem, a případně včetně úhrady nákladů vynaložených orgány veřejné správy na jakákoli nezbytná nápravná opatření. Členské státy by měly zajistit, aby zúčastněné strany postižené nepříznivým dopadem neměly povinnost usilovat o nápravu před podáním žaloby k soudu. Členské státy by měly dále zajistit, aby v případě, že společnost nezajistila nápravu, pokud způsobila nebo společně způsobila skutečný nepříznivý dopad, měl příslušný orgán dohledu pravomoc nařídit z vlastního podnětu nebo na základě opodstatněných obav, které mu byly sděleny v souladu s touto směrnicí, dané společnosti, aby zajistila vhodnou nápravu. Za těchto okolností tím není dotčeno ukládání sankcí za porušení ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice ani uplatňování občanskoprávní odpovědnosti u vnitrostátního soudu. Je-li skutečný nepříznivý dopad způsoben pouze obchodním partnerem společnosti, může společnost zajistit nápravu dobrovolně. S cílem umožnit nápravu může společnost využít rovněž svou schopnost ovlivnit obchodního partnera, který nepříznivý dopad způsobuje nebo spoluzpůsobuje.*

- (59) Společnosti by měly v případě oprávněných obav týkajících se skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí poskytnout osobám a organizacím možnost podávat stížnosti přímo jim. ***Mezi osoby a organizace, které by mohly takové stížnosti podávat, by měly patřit osoby, které jsou nepříznivým dopadem dotčeny nebo mají oprávněné důvody se domnívat, že by jím mohly být dotčeny, a legitimní zástupci těchto osob jednající jejich jménem, jako jsou organizace občanské společnosti a obránci lidských práv, odborové svazy a další zástupci pracovníků v daném řetězci činností a organizace občanské společnosti působící a mající zkušenosti v oblastech souvisejících s nepříznivým dopadem v oblasti životního prostředí, který je předmětem stížnosti.*** Společnosti by měly zavést ***spravedlivý, veřejně dostupný, přístupný, předvídatelný a transparentní*** postup pro vyřizování těchto stížností a informovat ***příslušné*** pracovníky, odborové svazy a v případě potřeby další zástupce pracovníků o těchto postupech. ***Společnosti by měly pro osoby a organizace rovněž zavést přístupný mechanismus pro podávání oznámení, pokud tyto osoby a organizace mají informace nebo obavy týkající se skutečných či potenciálních nepříznivých dopadů. Za účelem snížení zátěže by společnosti měly mít možnost zapojit se do kooperativních postupů podávání stížností a mechanismů oznamování, jako jsou ty, které si společnosti (například skupina společností) vytvořily společně, prostřednictvím odvětvových sdružení, vícestranných iniciativ nebo globálních rámcových dohod.***

Podání oznámení nebo stížnosti by nemělo být nezbytným předpokladem ani překážkou pro to, aby osoba, která je podává, měla přístup k postupu pro případ opodstatněných obav nebo k soudním či jiným mimosoudním mechanismům, jako jsou vnitrostátní kontaktní místa OECD, pokud existují. Ustanovení o postupu při podávání stížností a mechanismu oznamování podle této směrnice by měla zamezit tomu, aby tento přístup k zástupcům společnosti vedl k nepřiměřeným kontaktům. V souladu s mezinárodními normami by osoby podávající stížnosti, pokud tak neučiní anonymně, měly být oprávněny požádat společnost o přijetí včasných a vhodných následných opatření a možnost setkat se se zástupci společnosti na vhodné úrovni, aby projednaly potenciální nebo skutečné závažné nepříznivé dopady, které jsou předmětem stížnosti, a o potenciální nápravu, obdržet zdůvodnění toho, proč je stížnost považována za opodstatněnou nebo neopodstatněnou, a v případě opodstatněné stížnosti obdržet informace o krocích a opatřeních, jež společnost přijala nebo přijme.

Společnosti by měly přijmout rovněž přiměřeně dostupná opatření k zabránění jakékoli formě odvetných opatření, a to zajištěním důvěrnosti totožnosti osoby nebo organizace, která stížnost nebo oznámení podala, v souladu s vnitrostátním právem. Označení „spravedlivý, veřejně dostupný, přístupný, předvídatelný a transparentní“ by mělo být chápáno v souladu se zásadou č. 31 obecných zásad OSN, která vyžaduje, aby byly postupy legitimní, přístupné, předvídatelné, spravedlivé, transparentní a slučitelné s právy a aby byly zdrojem neustálého učení, jak je uvedeno rovněž ve všeobecném komentáři č. 16 Výboru OSN pro práva dítěte. Pracovníci a jejich zástupci by měli být rovněž náležitě chráněni, přičemž mimosoudním nápravným úsilím by neměla být dotčena podpora kolektivního vyjednávání a uznávání odborových svazů a v žádném případě by neměla být oslabena úloha legitimních odborových svazů nebo zástupců zaměstnanců při řešení pracovněprávních sporů. Společnosti by měly zúčastněným stranám zajistit přístup k mechanismům oznamování a postupům pro podávání stížností, přičemž by měly náležitě zohlednit příslušné překážky.

- (60) *Vzhledem k širšímu seznamu osob nebo organizací oprávněných podat stížnost a k širšímu věcnému rozsahu stížností by měl být postup při podávání stížností podle této směrnice právně chápán jako mechanismus, který se liší od postupu při interním oznamování zavedeného společnostmi v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937¹⁶. Pokud lze porušení unijního nebo vnitrostátního práva spadajícího do věcné působnosti uvedené směrnice považovat za nepříznivý dopad a oznamující osoba je zaměstnancem společnosti, který je nepříznivým dopadem přímo dotčen, mohla by tato osoba použít oba postupy – mechanismus pro podávání stížností v souladu s touto směrnicí nebo postup při interním oznamování vytvořený v souladu se směrnicí (EU) 2019/1937. Pokud však jedna z výše uvedených podmínek splněna není, měla by daná osoba smět použít pouze jeden ze zmíněných postupů.*

- (61) Společnosti by měly sledovat provádění a účinnost svých opatření náležitě péče. Měly by provádět pravidelné posuzování svého vlastního provozu, provozu svých dceřiných společností, a pokud souvisejí s ■ řetězci **činností** společnosti, provozu ■ svých ■ obchodních **partnerů za účelem posouzení provádění a** za účelem monitorování **přiměřenosti a** účinnosti identifikace, prevence, zmírňování a odstranění nepříznivých dopadů ■ a minimalizace jejich rozsahu. V rámci takového posouzení by se mělo ověřit, zda jsou nepříznivé dopady řádně identifikovány, zda jsou prováděna opatření náležitě péče a zda bylo nepříznivým dopadům skutečně zabráněno nebo byly odstraněny. Aby se zajistilo, že tato posouzení budou aktuální, měla by být prováděna **bez zbytečného odkladu po každé významné změně, nejméně však** jednou za 12 měsíců a měla by být průběžně revidována, existují-li oprávněné důvody se domnívat, že by mohla vzniknout nová ■ rizika nepříznivého dopadu. **Významnou změnou by se měla rozumět změna dosavadního stavu vlastního provozu společnosti, provozu jejích dceřiných společností nebo obchodních partnerů, právního či podnikatelského prostředí nebo jakýkoli jiný podstatný odklon od situace společnosti nebo jejích provozních podmínek.**

Příkladem významné změny by mohly být případy, kdy společnost začíná působit v novém hospodářském odvětví nebo v nové zeměpisné oblasti, zahajuje výrobu nových produktů nebo mění způsob výroby stávajících produktů za pomoci technologie s potenciálně vyššími nepříznivými dopady nebo změni svou podnikovou strukturu prostřednictvím restrukturalizace, fúze nebo akvizice. Oprávněné důvody domnívat se, že existují nová rizika, mohou vzniknout nejrůznějším způsobem, mj. na základě zjištění nepříznivého dopadu z veřejně dostupných informací, prostřednictvím zapojení zúčastněných stran nebo prostřednictvím oznámení. Společnosti by měly uchovávat dokumentaci prokazující plnění tohoto požadavku po dobu alespoň pěti let. Tato dokumentace by měla v příslušných případech zahrnovat alespoň zjištěné dopady a důkladná posouzení podle článku 8, plán preventivních nebo nápravných opatření podle čl. 10 odst. 2 písm. a) a čl. 11 odst. 3 písm. b), smluvní ustanovení nebo smlouvy uzavřené podle čl. 10 odst. 2 písm. b), čl. 10 odst. 4, čl. 11 odst. 3 písm. c) a čl. 11 odst. 5, ověření podle čl. 10 odst. 5 a čl. 11 odst. 6, nápravná opatření, pravidelné posuzování v rámci monitorovací povinnosti společnosti, jakož i oznámení a stížnosti. Finanční podniky by měly provádět pravidelné posuzování pouze svého vlastního provozu a provozu svých dceřiných společností a obchodních partnerů v předcházející (upstream) části řetězce.

- (62) Stejně jako v případě stávajících mezinárodních norem stanovených obecnými zásadami OSN a rámcem OECD je součástí náležité péče požadavek externě sdělovat relevantní informace o politice, postupech a činnostech v oblasti náležité péče prováděných za účelem identifikace a řešení skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů, včetně zjištění a výsledků těchto činností. ***Příslušné povinnosti společností, na něž se vztahuje tato směrnice, týkající se podávání zpráv jsou stanoveny ve směrnici 2013/34/EU. Mimoto jsou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088¹⁷ stanoveny další povinnosti finančních podniků týkající se podávání zpráv o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb.*** Aby se zabránilo zdvojení povinností týkajících se podávání zpráv, neměla by tato směrnice zavádět žádné nové povinnosti podávat zprávy nad rámec povinností podle směrnice 2013/34/EU pro společnosti, na něž se uvedená směrnice vztahuje, ani standardy pro podávání zpráv, které by měly být podle ní vypracovány. ***S cílem splnit svou komunikační povinnost v rámci náležité péče podle této směrnice by měly společnosti v přiměřené lhůtě, avšak nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne účetního období, za které je vypracován, zveřejňovat na svých internetových stránkách roční výkaz alespoň v jednom z úředních jazyků Unie, pokud se na společnost nevztahují požadavky na podávání zpráv o udržitelnosti podle směrnice 2013/34/EU.***

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (Úř. věst. L 317, 9.12.2019, s. 1).

V případech, kdy společnost není povinna podávat zprávy v souladu s článkem 19a nebo 29a směrnice 2013/34/EU, by měl být výkaz zveřejněn do dne zveřejnění roční účetní závěrky. Roční výkaz by měl být předložen určenému orgánu shromažďujícímu informace za účelem jeho zpřístupnění v jednotném evropském přístupovém místě zřízeném nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2859¹⁸. Za účelem zajištění jednotných podmínek uplatňování pravidel o přístupnosti informací v jednotném evropském přístupovém místě by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Za účelem zvýšení právní jistoty by měla být příloha nařízení (EU) 2023/2859 změněna vložním odkazem na tuto směrnici.

- (63) *Požadavek týkající se společností, které spadají do působnosti této směrnice a zároveň podléhají požadavkům na podávání zpráv podle článků 19a, 29a a 40a směrnice 2013/34/EU týkajícím se podávání zpráv o jejich postupech náležité péče, jak je stanoveno v člancích 19a, 29a a 40a směrnice 2013/34/EU, by měl být chápán jako požadavek, aby společnosti popsaly, jakým způsobem zajišťují náležitou péči stanovenou v této směrnici.*

18

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2859 ze dne 13. prosince 2023, kterým se zřizuje jednotné evropské přístupové místo poskytující centralizovaný přístup k veřejně dostupným informacím o finančních službách, kapitálových trzích a udržitelnosti (Úř. věst. L, 2023/2859, 20.12.2023).

- (64) *Cílem této směrnice není požadovat, aby společnosti zveřejňovaly duševní kapitál, duševní vlastnictví, know-how nebo výsledky inovací, které by mohly být považovány za obchodní tajemství vymezené ve směrnici (EU) 2016/943. Požadavky na podávání zpráv stanovenými v této směrnici by proto neměla být dotčena směrnice (EU) 2016/943. Touto směrnicí není dotčeno ani nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014¹⁹.*

¹⁹ *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 1).*

(65) *Aby mohly společnosti zajišťovat smysluplnou náležitou péči v oblasti lidských práv a životního prostředí při provádění opatření náležité péče, měly by přimout vhodná opatření s cílem účinně spolupracovat se zúčastněnými stranami. Aniž je dotčena směrnice (EU) 2016/943, měla by účinná spolupráce zahrnovat poskytování relevantních komplexních informací konzultovaným zúčastněným stranám a průběžné konzultace, které by umožnily skutečnou interakci a dialog na příslušné úrovni, například na úrovni projektu nebo lokality, a s přiměřenou periodicitou. Smysluplná spolupráce s konzultovanými zúčastněnými stranami by měla náležitě zohledňovat překážky bránící spolupráci, zajistit, aby zúčastněné strany nebyly terčem odvety a odplaty, mimo jiné tím, že bude zachována důvěrnost a anonymita, přičemž zvláštní pozornost by se měla věnovat potřebám zranitelných zúčastněných stran a překrývajícím se slabým místům a vzájemně se ovlivňujícím faktorům, mimo jiné zohledněním skupin nebo komunit, které mohou být potenciálně dotčeny, například těch, které chrání Deklarace OSN o právech původních obyvatel, a těch, na něž se vztahuje Deklarace OSN o obráncích lidských práv.*

Existují situace, kdy nebude smysluplná spolupráce s konzultovanými zúčastněnými stranami možná nebo kdy bude k tomu, aby mohla společnost plnit veškeré požadavky této směrnice, užitečné zajistit spolupráci s dalšími odborníky. V těchto případech by společnosti měly dále konzultovat s odborníky, jako jsou organizace občanské společnosti nebo fyzické či právnické osoby hájící lidská práva nebo životní prostředí, s cílem získat věrohodný přehled o potenciálních nebo skutečných nepříznivých dopadech. Konzultace se zaměstnanci a jejich zástupci by měly probíhat v souladu s příslušným právem Unie, případně s vnitrostátním právem a kolektivními smlouvami, a aniž jsou dotčena jejich příslušná práva na informace, konzultace a účast, a zejména práva, na něž se vztahují příslušné právní předpisy Unie v oblasti zaměstnaneckých a sociálních práv, včetně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/86/ES²⁰, směrnice 2002/14/ES²¹ a směrnice 2009/38/ES²². Pro účely této směrnice by se zaměstnanci měli rozumět i zaměstnanci agentur práce a další pracovníci s nestandardní formou zaměstnání, pokud splňují kritéria pro stanovení statusu pracovníka stanovená Soudním dvorem. Při provádění konzultací by společnosti měly mít možnost spoléhat se na odvětvové iniciativy, pokud jsou vhodné k podpoře účinné spolupráce. Využití odvětvových nebo vícestranných iniciativ samo o sobě ke splnění povinnosti konzultovat s pracovníky a jejich zástupci nepostačuje.

²⁰ Směrnice Rady 2001/86/ES ze dne 8. října 2001, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců (Úř. věst. L 294, 10.11.2001, s. 22).

²¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/14/ES ze dne 11. března 2002, kterou se stanoví obecný rámec pro informování zaměstnanců a projednávání se zaměstnanci v Evropském společenství – Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Komise o zastupování zaměstnanců (Úř. věst. L 80, 23.3.2002, s. 29).

²² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/38/ES ze dne 6. května 2009 o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na úrovni Společenství a skupinách podniků působících na úrovni Společenství (Úř. věst. L 122, 16.5.2009, s. 28).

- I
- (66) *S cílem poskytnout společnostem nástroje, které by jim pomohly plnit jejich požadavky na náležitou péči v rámci jejich řetězce činností, by Komise měla po konzultaci s členskými státy a zúčastněnými stranami poskytnout pokyny ohledně vzorových smluvních ustanovení, jež by mohly společnosti dobrovolně používat jako nástroj, který jim pomůže plnit jejich povinnosti podle článků 10 a 11. Cílem těchto pokynů by mělo být usnadnit jasné rozdělení úkolů mezi smluvními stranami a průběžnou spoluprací, a to takovým způsobem, aby se zamezilo přesunu povinností vyplývajících z této směrnice na obchodního partnera a aby byla v případě porušení daná smlouva automaticky zneplatněna. V pokynech by se měla odrazit zásada, že pouhé použití smluvních záruk nemůže samo o sobě představovat splnění standardů náležité péče stanovených v této směrnici.*

- (67) Za účelem poskytování podpory a praktických nástrojů společností nebo orgánům členských států ohledně toho, jak by společnosti měly plnit své povinnosti náležitě péče *praktickým způsobem, a za účelem poskytování podpory zúčastněným stranám* by Komise měla ■ vydávat pokyny, včetně *obecných pokynů a* pokynů pro konkrétní odvětví nebo konkrétní nepříznivé dopady *a pro vzájemné působení této směrnice a jiných legislativních aktů Unie, které sledují stejné cíle a stanovují širší nebo konkrétnější povinnosti*, a opírat se přitom o příslušné mezinárodní pokyny a normy a konzultace s členskými státy a zúčastněnými stranami, Agenturou Evropské unie pro základní práva, Evropskou agenturou pro životní prostředí, *Evropským orgánem pro pracovní záležitosti* a případně s mezinárodními *organizacemi a dalšími* subjekty s odbornými znalostmi v oblasti náležité péče.

(68) *Digitální nástroje a technologie, jako jsou nástroje a technologie používané ke sledování polohy a pohybu surovin, zboží a výrobků a dohled nad nimi v hodnotových řetězcích (například družice, drony, radary nebo řešení založená na platformách), by mohly podpořit shromažďování údajů pro účely řízení hodnotových řetězců, včetně zjišťování a posuzování nepříznivých dopadů, jejich prevence a zmírňování a monitorování účinnosti opatření náležitě péče, a snížit náklady s tím spojené. S cílem pomoci společnostem při plnění jejich povinností náležitě péče v celém jejich hodnotovém řetězci by se použití těchto nástrojů a technologií mělo podporovat a propagovat. Za tímto účelem by Komise měla vydat pokyny s užitečnými informacemi a odkazy na odpovídající zdroje. Při používání digitálních nástrojů a technologií by společnosti měly zohlednit a odpovídajícím způsobem řešit možná rizika s nimi spojená a zavést mechanismy pro ověřování přiměřenosti získaných informací.*

- (69) Ačkoli malé a střední podniky nejsou zahrnuty do oblasti působnosti této směrnice, mohly by být jejími ustanoveními ovlivněny jako dodavatelé nebo subdodavatelé společností, které do oblasti působnosti této směrnice spadají. Cílem je nicméně zmírnit finanční nebo administrativní zátěž malých a středních podniků, z nichž mnohé se už nyní potýkají s problémy v kontextu celosvětové hospodářské a zdravotní krize. S cílem podpořit malé a střední podniky by členské státy měly *za podpory Komise* jednotlivě nebo společně zřídit a provozovat specializované *a uživatelsky vstřícné* internetové stránky, portály nebo platformy *s cílem poskytovat společností informace a pomáhat jim* a rovněž by mohly finančně podporovat malé a střední podniky a pomáhat jim při budování kapacit. Tato podpora by *mohla* být rovněž zpřístupněna a případně přizpůsobena a rozšířena i s ohledem na hospodářské subjekty na začátku hodnotového řetězce ve třetích zemích. Společnosti, jejichž obchodními partnery jsou malé nebo střední podniky, se rovněž vybízejí, aby tyto podniky podporovaly v dodržování opatření náležité péče ■ a aby vůči malým a středním podnikům uplatňovaly spravedlivé, rozumné, nediskriminační a přiměřené požadavky.

- (70) *Komise by měla zřídit jednotné kontaktní místo pro náležitou péči podniků v oblasti udržitelnosti. Toto jednotné kontaktní místo by mělo být schopno vyžádat si informace od relevantních vnitrostátních orgánů v každém členském státě, včetně vnitrostátních kontaktních míst, pokud existují, a spolupracovat s nimi, například s cílem pomoci při přizpůsobování informací a pokynů vnitrostátnímu kontextu a při jejich šíření, aniž by bylo dotčeno rozdělení funkcí a pravomocí mezi orgány v rámci vnitrostátních systémů. Jednotné kontaktní místo a relevantní vnitrostátní orgány by rovněž měly vzájemně spolupracovat s cílem zajistit přeshraniční spolupráci.*
- (71) Za účelem doplnění podpory *společností, včetně malých a středních podniků, ze strany členských států*, pokud jde o provádění, může Komise vycházet ze stávajících nástrojů, projektů a dalších opatření *Unie*, které pomáhají s prováděním náležité péče v *Unii* a ve třetích zemích. Může zavést nová podpůrná opatření, která podpoří společnosti, včetně malých a středních podniků, pokud jde o požadavky náležité péče, a to včetně střediska pro sledování transparentnosti *řetězce činností* a usnadnění společných iniciativ zúčastněných stran.

- (72) Komise by ***mohla doplnit podpůrná opatření členských států na základě stávajících opatření Unie*** s cílem podpořit předcházející (upstream) hospodářské subjekty při budování kapacit pro účinnou prevenci a zmírňování nepříznivých dopadů jejich provozu a obchodních vztahů v oblasti lidských práv a životního prostředí, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována výzvám, jimž čelí drobní zemědělci. ***Unie a členské státy jsou v oblastech svých příslušných pravomocí vybízeny k tomu***, aby využívaly nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci, ***včetně obchodních dohod***, na pomoc vládám třetích zemí a předcházejícím (upstream) hospodářským subjektům ze třetích zemí, které se zaměřují na nepříznivé dopady, jež mají v oblasti lidských práv a životního prostředí jejich provoz a obchodní vztahy v předcházející (upstream) části řetězce. To by mohlo zahrnovat spolupráci na řešení základních příčin nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí s vládami partnerských zemí, místním soukromým sektorem a zúčastněnými stranami.

(73) *Tato směrnice je důležitým legislativním nástrojem k zajištění přechodu společnosti na udržitelné hospodářství, včetně snížení existenčních škod a nákladů spojených se změnou klimatu, zabezpečení souladu s cílem dosáhnout do roku 2050 nulových čistých emisí, zamezení jakýmkoli zavádějícím tvrzením týkajícím se tohoto souladu a zastavení klamavé zelené reklamy, dezinformací a rozmachu fosilních paliv po celém světě za účelem dosažení mezinárodních a evropských cílů v oblasti klimatu. Aby tato směrnice účinně přispívala k boji proti změně klimatu, měly by společnosti přijmout a zavést transformační plán pro zmírňování změny klimatu, jehož cílem je prostřednictvím maximálního úsilí zajistit, aby obchodní model a strategie společnosti byly slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou a s cílem dosáhnout klimatické neutrality, jak je stanoveno v nařízení (EU) 2021/1119, včetně jeho průběžných cílů a cíle klimatické neutrality do roku 2050. Plán by se měl případně zabývat expozicí společnosti vůči činnostem souvisejícím s uhlím, ropou a plynem. Tyto požadavky by měly být chápány jako povinnost vynaložit veškeré úsilí a ne jako povinnost dosáhnout výsledku. Vzhledem k tomu, že se jedná o povinnost vynaložit veškeré úsilí, je třeba náležitě zohlednit pokrok, jehož společnosti dosahují, a složitost a vyvíjející se povahu přechodu souvisejícího se změnou klimatu. Ačkoli by společnosti měly usilovat o dosažení cílů snížení emisí skleníkových plynů obsažených v jejich plánech, mohou konkrétní okolnosti vést k tomu, že nebudou schopny těchto cílů dosáhnout, pokud to již není přiměřené. Plán by měl obsahovat časově vymezené cíle k roku 2030 v oblasti změny klimatu a v pětiletých intervalech do roku 2050 na základě přesvědčivých vědeckých důkazů a případně včetně absolutních cílů snížení emisí skleníkových plynů pro rámec 1, rámec 2 a rámec 3 emisí skleníkových plynů.*

Měl by obsahovat prováděcí opatření k dosažení cílů společnosti v oblasti klimatu a vycházet z přesvědčivých, tj. nezávisle ověřených vědeckých důkazů, které jsou v souladu s omezením globálního oteplování na 1,5 °C, jak je vymezuje Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC), a s přihlédnutím k doporučením Evropské vědecké poradní rady pro změnu klimatu. Orgány dohledu by měly mít alespoň povinnost dohlížet na přijímání a koncipování tohoto plánu a jeho aktualizace v souladu s požadavky stanovenými v této směrnici. Vzhledem k tomu, že obsah transformačního plánu pro zmírňování změny klimatu by měl být v souladu s požadavky na podávání zpráv podle směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, mělo by se mít za to, že společnosti, které takový plán oznámí podle směrnice 2013/34/EU, splnily zvláštní povinnost přijmout plán podle této směrnice. I když se bude mít za to, že povinnost přijetí byla splněna, společnosti by měly stále splnit povinnost uvést tento transformační plán pro změnu klimatu do praxe a každých 12 měsíců jej aktualizovat, aby bylo možné posoudit pokrok při plnění jeho cílů.

- (74) S cílem umožnit účinný dohled a případně prosazování této směrnice ve vztahu ke společnostem ze třetích zemí by tyto společnosti měly v Unii jmenovat zplnomocněného zástupce disponujícího dostatečným pověřením a poskytovat informace týkající se svých zplnomocněných zástupců. Zplnomocněný zástupce by měl mít možnost působit rovněž jako kontaktní osoba, jsou-li splněny příslušné požadavky této směrnice. ***Pokud společnost ze třetí země zplnomocněného zástupce nejmenuje, měly by být k vymáhání této povinnosti, především jmenovat fyzickou nebo právnickou osobu v jednom ze členských států, v nichž daná společnost působí, v souladu s rámcem pro vymáhání stanoveným ve vnitrostátním právu příslušné všechny členské státy, v nichž daná společnost působí. Členské státy, které takové vymáhání zahájí, by měly informovat orgány dohledu dalších členských států prostřednictvím evropské sítě orgánů dohledu tak, aby nedošlo k vymáhání ze strany jiných členských států.***

- (75) Aby se zajistilo monitorování správného provádění povinností společností týkajících se náležité péče a řádné prosazování této směrnice, měly by členské státy určit jeden nebo více vnitrostátních orgánů dohledu. Tyto orgány dohledu by měly být veřejného charakteru, měly by být nezávislé na společnostech spadajících do působnosti této směrnice nebo jiných tržních zájmech a neměly by být *ve střetu zájmů a pod vnějším vlivem, ať už přímým nebo nepřímým. Aby mohly tyto orgány dohledu vykonávat své pravomoci nestranně, neměly by od nikoho vyžadovat ani přijímat pokyny.* V souladu s vnitrostátním právem by členské státy měly zajistit, *aby byly každému orgánu dohledu poskytnuty lidské a finanční zdroje nezbytné pro účinné plnění úkolů a výkon pravomocí.* Měly by být oprávněny provádět šetření z vlastního podnětu nebo na základě **■** opodstatněných obav vznesených podle této směrnice. *Tato šetření by mohla případně zahrnovat kontroly na místě a slyšení relevantních zúčastněných stran.* Pokud existují příslušné orgány podle odvětvových právních předpisů, mohly by členské státy určit tyto orgány jako odpovědné za uplatňování této směrnice v oblastech jejich působnosti. *Orgány dohledu by měly na internetových stránkách zveřejnit a zpřístupnit výroční zprávu o provedené činnosti, včetně nejvýznamnějších zjištěných porušení. Členské státy by měly zavést přístupný mechanismus pro přijímání opodstatněných obav, a to bezplatně nebo s poplatky omezenými pouze na pokrytí administrativních nákladů, a zajistit, aby byly veřejnosti k dispozici praktické informace o tom, jak toto právo uplatňovat.*

- (76) Za účelem zajištění účinného prosazování ustanovení vnitrostátních právních předpisů, kterými se provádí tato směrnice, by členské státy měly stanovit odrazující, přiměřené a účinné **sankce** za jejich porušení. Aby byl tento režim **sankcí** účinný, měly by **sankce** ukládané vnitrostátními orgány dohledu zahrnovat peněžité **sankce a veřejné oznámení uvádějící odpovědnou společnost a povahu porušení v případě, že společnost v příslušné lhůtě nesplní rozhodnutí o uložení peněžité sankce. Tímto režimem sankcí není dotčena pravomoc stáhnout výrobky z trhu a zakázat jejich uvádění, dodávání na trh a vývoz podle jiných legislativních aktů Unie, které stanoví rozsáhlejší nebo konkrétnější povinnosti náležité péče, jako je nařízení (EU) 2023/1115. Členské státy by měly zajistit, aby peněžitá sankce byla úměrná celosvětovému čistému obratu společnosti v době, kdy je ukládána. To by však nemělo pro členské státy znamenat povinnost, aby peněžitou sankcí zakládaly ve všech případech pouze na čistém obratu společnosti.**

Měly by v souladu s vnitrostátním právem rozhodnout, zda by sankce měly ukládat orgány dohledu přímo, ve spolupráci s dalšími orgány, nebo prostřednictvím dožádání u příslušných soudních orgánů. Aby byl zajištěn veřejný dohled nad uplatňováním pravidel stanovených v této směrnici, měla by být rozhodnutí orgánů dohledu, které ukládají sankce společností za nedodržení ustanovení vnitrostátních právních předpisů provádějících tuto směrnici zveřejněna, zaslána evropské síti orgánů dohledu a zůstat veřejně dostupná nejméně po dobu tří let. Zveřejněné rozhodnutí nesmí obsahovat žádné osobní údaje v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679²³. Zveřejnění názvu společnosti by mělo být přípustné i v případě, že obsahuje jméno fyzické osoby.

- (77) *S cílem zabránit umělému snižování případných správních pokut by měly členské státy zajistit, aby při ukládání peněžité sankce společnosti patřící do skupiny, byly takové sankce vypočítány s přihlédnutím ke konsolidovanému obratu vypočtenému na úrovni nejvyšší mateřské společnosti.*

²³

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (78) K zajištění jednotného uplatňování a prosazování ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice by vnitrostátní orgány dohledu měly spolupracovat a koordinovat svou činnost. Za tímto účelem by Komise měla zřídit evropskou síť orgánů dohledu a orgány dohledu by si měly vzájemně pomáhat při plnění svých úkolů a poskytovat si vzájemnou pomoc.
- (79) S cílem zajistit, *aby* oběti nepříznivých dopadů ***měly účinný přístup ke spravedlnosti a odškodnění***, by členské státy měly mít povinnost stanovit pravidla upravující občanskoprávní odpovědnost společností za škody ***způsobené fyzické nebo právnické osobě, jestliže společnost úmyslně nebo z nedbalosti*** ■ nepředěšla potenciálním nepříznivým dopadům a nezmírnila je nebo nezastavila skutečné dopady a neminimalizovala jejich rozsah ■ , v důsledku ***čehož*** vznikla ***fyzické nebo právnické osobě škoda. Škodu způsobenou na chráněných právních zájmech osoby je třeba chápat v souladu s vnitrostátním právem, například se může jednat o smrt, fyzickou nebo psychickou újmu, zbavení osobní svobody, ztrátu lidské důstojnosti nebo škodu na majetku dané osoby.***

Podmínku, že škoda musí být způsobena určité osobě v důsledku toho, že společnost nesplnila povinnost řešit nepříznivý dopad, pokud je cílem práva, zákazu nebo povinnosti vyjmenovaných v příloze této směrnice, jejichž porušení má za následek nepříznivý dopad, který měl být řešen, ochrana fyzické nebo právnické osoby, již je škoda způsobena, je třeba chápat tak, že nezahrnuje nepřímou škodu (způsobenou nepřímo jiným osobám, které nejsou obětmi nepříznivých dopadů a které nejsou právy, zákazy nebo povinnostmi vyjmenovanými v příloze I této směrnice chráněny). Pokud například zaměstnanec společnosti utrpěl škodu v důsledku porušení bezpečnostních norem na pracovišti ze strany společnosti, neměla by mít osoba, která tomuto zaměstnanci pronajímá bydlení, možnost uplatnit vůči dané společnosti nárok na náhradu ekonomické ztráty způsobené tím, že dotýčný zaměstnanec není schopen platit nájemné. Tato směrnice neupravuje příčinnou souvislost ve smyslu občanskoprávní odpovědnosti s výjimkou toho, že společnosti by podle této směrnice neměly nést odpovědnost, pokud škodu způsobili pouze obchodní partneři v jejich řetězcích činností (tj. „jsou přímo spojeny“, jak se uvádí v mezinárodním rámci). Oběti by měly mít právo na odškodnění v plné výši v souladu s vnitrostátním právem a v souladu s touto společnou zásadou. Odrazování prostřednictvím odškodnění (odškodnění s represivní funkcí) nebo jakákoli jiná forma nadměrného odškodnění by měly být zakázány.

(80) *Vzhledem k tomu, že by nepříznivé dopady měly být seřazeny dle závažnosti a pravděpodobnosti a řešeny postupně, pokud není možné řešit současně a v plném rozsahu všechny negativní dopady, které byly zjištěny, neměla by společnost podle této směrnice nést odpovědnost za škody vyplývající z méně významných nepříznivých dopadů, které dosud nebyly řešeny. V rámci posuzování toho, zda společnost porušila povinnost přiměřeným způsobem řešit identifikované nepříznivé dopady, by však měla být při zjišťování naplnění podmínek pro její odpovědnost posuzována správnost jejího seřazení nepříznivých dopadů dle priority.*

I

(81) Režim odpovědnosti neupravuje, kdo by měl prokázat *splnění podmínek odpovědnosti* za okolností daného případu *nebo za jakých podmínek může být zahájeno občanskoprávní řízení*, a proto *jsou tyto aspekty* ponechány na vnitrostátním právu.

(82) *S cílem zajistit právo na účinnou právní ochranu zakotvené v čl. 2 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, článku 8 Všeobecné deklarace lidských práv a čl. 9 odst. 3 úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva) se tato směrnice zabývá některými praktickými a procesními překážkami pro oběti nepříznivých dopadů, včetně obtíží s přístupem k důkazům, omezené délky promlčecích lhůt, neexistence vhodných mechanismů pro zástupné žaloby a neúměrně vysokých nákladů řízení o občanskoprávní odpovědnosti.*

(83) *Pokud žalobce předloží řádné odůvodnění obsahující přiměřeně dostupné skutečnosti a důkazy dostatečné k doložení věrohodnosti jeho nároku na náhradu škody a uvede, že dalšími důkazy disponuje daná společnost, měly by členské státy zajistit, aby soudy mohly v souladu s vnitrostátním procesním právem nařídit, aby společnost tyto důkazy zpřístupnila, přičemž toto zpřístupnění omezí na to, co je nezbytné a přiměřené. Za tímto účelem by vnitrostátní soudy měly zvážit, do jaké míry je nárok nebo obhajoba podložena dostupnými skutečnostmi a důkazy odůvodňujícími žádost o zpřístupnění; rozsah a náklady zpřístupnění, jakož i oprávněné zájmy všech dotčených stran, včetně předcházení nespécifickému vyhledávání informací, které nejsou pro strany řízení pravděpodobně relevantní. Pokud tyto důkazy obsahují důvěrné informace, měly by mít vnitrostátní soudy možnost nařídit jejich zpřístupnění pouze tehdy, považují-li to za relevantní pro žalobu o náhradu škody, a měly by zavést účinná opatření na ochranu těchto informací.*

- (84) *Členské státy by měly stanovit přiměřené podmínky, za nichž by kterákoli údajně poškozená strana měla mít možnost zmocnit odborovou organizaci, nevládní organizaci na ochranu lidských práv nebo životního prostředí či jinou nevládní organizaci a v souladu s vnitrostátním právem vnitrostátní instituce na ochranu lidských práv se sídlem v kterémkoli členském státě, aby podaly občanskoprávní žaloby k vymáhání práv obětí, pokud tyto subjekty splňují požadavky stanovené vnitrostátním právem, například pokud udržují vlastní samostatnou stálou přítomnost a v souladu se svými stanovami se nezabývají komerčně – a to nikoli pouze dočasně – uplatňováním práv chráněných podle této směrnice nebo odpovídajících práv ve vnitrostátním právu. Toho by mohlo být dosaženo prostřednictvím ustanovení vnitrostátního občanského procesního práva o zmocnění zastupovat oběti v kontextu zásahu třetí strany na základě výslovného souhlasu údajně poškozené strany a nemělo by to být vykládáno tak, že se po členských státech požaduje, aby rozšířily ustanovení svých vnitrostátních předpisů týkajících se zástupných žalob, jak jsou vymezeny ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828²⁴.*
- (85) *Promlčecí lhůty pro podání žaloby o náhradu škody by měly činit nejméně pět let a v žádném případě by neměly být kratší než promlčecí lhůta stanovená v obecných vnitrostátních režimech občanskoprávní odpovědnosti. Vnitrostátní pravidla týkající se začátku běhu, délky, pozastavení nebo přerušení promlčecích lhůt by neměla nepřiměřeně bránit podávání žalob o náhradu škody a v žádném případě by neměla poskytovat nižší ochranu než pravidla týkající se obecných vnitrostátních režimů občanskoprávní odpovědnosti.*

- (86) *Kromě toho by za účelem zajištění prostředků právní ochrany měli mít žalobci možnost žádat o soudní příkazy v podobě konečného nebo předběžného opatření k zastavení porušování ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice, a to vykonáním určitého opatření nebo ukončením určitého jednání.*
- (87) Pokud jde o pravidla občanskoprávní odpovědnosti, občanskoprávní odpovědností společnosti za škody vzniklé v důsledku toho, že neprovedla dostatečně náležitou péči, by neměla být dotčena občanskoprávní odpovědnost jejích dceřiných společností ani příslušná občanskoprávní odpovědnost přímých a nepřímých obchodních partnerů ***v řetězci činností***. *Pokud společnost škodu způsobila společně se svou dceřinou společností nebo obchodním partnerem, měla by být s touto dceřinou společností nebo obchodním partnerem odpovědna společně a nerozdílně. To by mělo být v souladu s vnitrostátním právem upravujícím podmínky společné a nerozdílné odpovědnosti, a aniž je dotčeno unijní nebo vnitrostátní právo o společné a nerozdílné odpovědnosti a regresním právu v případě, že odškodnění v plné výši poskytne jedna ze společně a nerozdílně odpovědných stran.*

(88) *Pravidly občanskoprávní odpovědnosti podle této směrnice by neměla být dotčena pravidla Unie nebo členských států týkající se občanskoprávní odpovědnosti v souvislosti s nepříznivými dopady v oblasti lidských práv nebo nepříznivými dopady v oblasti životního prostředí, která stanoví odpovědnost v situacích, na něž se tato směrnice nevztahuje, nebo která odpovědnost stanoví přísněji než tato směrnice. Přísnější režim odpovědnosti by měl být rovněž chápán jako režim občanskoprávní odpovědnosti, který stanoví odpovědnost i v případech, kdy by uplatnění pravidel odpovědnosti podle této směrnice nevedlo k odpovědnosti společnosti.*

I

(89) Pokud jde o občanskoprávní odpovědnost vyplývající z nepříznivých dopadů v oblasti životního prostředí, mohou osoby, které utrpěly škodu, požadovat odškodnění podle této směrnice i v případech, kdy tyto nároky překrývají nároky v oblasti lidských práv.

- (90) Aby se zajistilo, že oběti, které utrpěly újmu z hlediska lidských práv nebo životního prostředí, mohou podat žalobu na náhradu škody a požadovat odškodnění za **způsobenou škodu, pokud společnost úmyslně nebo z nedbalosti nesplnila** povinnosti náležité péče vyplývající z této směrnice, měla by **tato směrnice vyžadovat, aby členské státy zajistily, že ustanovení vnitrostátních právních předpisů, jimiž se provádí režim občanskoprávní odpovědnosti stanovený v této směrnici, budou povinně uplatňována v případech**, kdy právem rozhodným pro ■ **takové** nároky za tímto účelem není právo členského státu, jak by tomu mohlo být ■ například v souladu s pravidly mezinárodního práva soukromého, pokud ke škodě dojde ve třetí zemi. **To znamená, že by členské státy měly rovněž zajistit, aby požadavky, pokud jde o to, které fyzické nebo právnické osoby mohou uplatnit nárok, promlčecí lhůtu a zpřístupnění důkazů,** byly povinně uplatňovány. **Při provádění režimu občanskoprávní odpovědnosti stanoveného v této směrnici a při volbě způsobů, jak těchto výsledků dosáhnout, by členské státy měly rovněž zohlednit všechna související vnitrostátní pravidla, a to v rozsahu nezbytném k zajištění ochrany obětí a zásadního významu pro ochranu veřejných zájmů členských států, jako je jejich politické, sociální nebo ekonomické uspořádání.**

- (91) Režimem občanskoprávní odpovědnosti podle této směrnice by neměla být dotčena ***směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES***²⁵. Tato směrnice by neměla bránit členským státům v tom, aby společnostem ukládaly další, přísnější povinnosti nebo aby jinak přijímaly další opatření, která mají stejné cíle jako směrnice **2004/35/ES**.

²⁵

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56).

- (92) *Členské státy by měly zajistit, aby dodržování povinností vyplývajících z ustanovení vnitrostátních právních předpisů, jimiž se provádí tato směrnice, nebo jejich dobrovolné uplatňování bylo kvalifikováno jako environmentální nebo sociální aspekt nebo prvek, který mohou veřejní zadavatelé v souladu se směrnicí 2014/23/EU²⁶, směrnicí 2014/24/EU²⁷ a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU²⁸ zohlednit jako součást kritérií pro zadání veřejné zakázky nebo udělení koncese, nebo stanovit v souvislosti s plněním těchto zakázek.*

²⁶ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1).*

²⁷ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).*

²⁸ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243).*

Veřejní zadavatelé a zadavatelé mohou vyloučit z účasti v zadávacím řízení včetně případně z účasti v koncesním řízení jakýkoli hospodářský subjekt, mohou-li jakýmkoli vhodnými prostředky prokázat jakékoli porušení příslušných povinností v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva, včetně povinností vyplývajících z některých mezinárodních dohod ratifikovaných všemi členskými státy a uvedených ve zmíněných směrnících, nebo že se hospodářský subjekt dopustil vážného profesního pochybení, což zpochybňuje jeho důvěryhodnost, nebo jim takové vyloučení může členský stát nařídit. Za účelem zajištění souladu s právními předpisy Unie a podpory provádění by Komise měla zvážit, zda je vhodné aktualizovat kteroukoli z těchto směrnic, zejména pokud jde o požadavky a opatření, které mají členské státy přijmout k zajištění souladu s povinnostmi v oblasti udržitelnosti a náležité péče v průběhu postupů zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí.

- I
- (93) Osoby, které pracují pro společnosti, na něž se vztahují povinnosti náležité péče podle této směrnice, nebo které jsou s těmito společnostmi v kontaktu v souvislosti se svými pracovními činnostmi, mohou hrát klíčovou úlohu při odhalování případů porušení ***ustanovení vnitrostátních právních opatření, jimiž se provádí*** tato směrnice. Mohou tak pomoci předcházet těmto porušením, odrazovat od nich a posílit prosazování této směrnice. Na oznamování všech porušení ***ustanovení k provádění vnitrostátních právních předpisů, jimiž se provádí*** tato směrnice a na ochranu osob oznamujících taková porušení by se proto měla vztahovat směrnice (EU) 2019/1937 ■ .
- (94) ***S cílem zvýšit právní jistotu by měla být použitelnost směrnice (EU) 2019/1937 podle této směrnice na oznámení porušení ustanovení vnitrostátních právních předpisů, kterými se provádí tato směrnice, a na ochranu osob oznamujících tato porušení zohledněna v uvedené směrnici (EU) 2019/1937. Příloha směrnice (EU) 2019/1937 by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna. Je na členských státech, aby zajistily, že změna se odrazí v opatřeních k provedení ve vnitrostátním právu přijatých v souladu se směrnicí (EU) 2019/1937.***

- (95) Za účelem upřesnění informací, které by společnosti, na něž se nevztahují požadavky na podávání zpráv podle ustanovení o podávání zpráv podniků o udržitelnosti podle směrnice 2013/34/EU, měly sdělovat o záležitostech, na něž se vztahuje tato směrnice, by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 SFEU, pokud jde o stanovení dodatečných pravidel týkajících se obsahu a kritérií tohoto podávání zpráv, v nichž by měly být upřesněny informace o popisu náležité péče, skutečných a potenciálních dopadech a opatřeních přijatých v souvislosti s nimi. Je obzvláště důležité, aby Komise vedla v rámci přípravné činnosti odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů²⁹. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na setkání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

²⁹ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (96) Tato směrnice by se měla uplatňovat v souladu s právem Unie na ochranu údajů a podle práva na ochranu soukromí a osobních údajů zakotveného v člancích 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie. Veškeré zpracování osobních údajů podle této směrnice musí být prováděno v souladu s nařízením (EU) 2016/679³⁰ včetně požadavků na účelové omezení, minimalizaci údajů a omezení uložení.
- (97) V souladu s čl. 28 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725³⁰ byl konzultován evropský inspektor ochrany údajů, který vydal stanovisko dne 17. března 2022.

I

³⁰

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (98) Komise by měla *Evropskému parlamentu a Radě pravidelně podávat zprávy o uplatňování této směrnice a o její účinnosti při dosahování stanovených cílů, zejména při řešení nepříznivých dopadů. První zpráva by se měla mimo jiné týkat dopadů této směrnice na malé a střední podniky, působnosti této směrnice*, pokud jde o společnosti, na něž se vztahuje ■ , toho, zda je nezbytné revidovat *definici „řetězce činností“ a upravit přílohu I a zda by měl být seznam příslušných mezinárodních úmluv uvedených v této směrnici změněn*, zejména s ohledem na mezinárodní vývoj, zda je třeba *revidovat pravidla boje proti změně klimatu a pravomoci orgánů dohledu související s těmito pravidly, účinnost mechanismů vymáhání zavedených na vnitrostátní úrovni, sankcí a pravidel občanskoprávní odpovědnosti a zda je třeba změnit úroveň harmonizace této směrnice, aby byly zajištěny rovné podmínky pro společnosti na vnitřním trhu. Co nejdříve po dni vstupu této směrnice v platnost, avšak nejpozději do dvou let po uvedeném datu, by Komise měla rovněž předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu ohledně nutnosti stanovit další požadavky náležité péče v oblasti udržitelnosti přizpůsobené regulovaným finančním podnikům, pokud jde o poskytování finančních služeb a investičních činností, a o variantách takovýchto požadavků náležité péče, jakož i o jejich dopadech v souladu s cíli této směrnice a s přihlédnutím k dalším legislativním aktům Unie, které se vztahují na regulované finanční podniky. K této zprávě by měl být, bude-li to vhodné, připojen legislativní návrh.*

(99) ***Jelikož*** cíle této směrnice, totiž lepšího využívání potenciálu jednotného trhu tak, aby přispíval k přechodu na udržitelné hospodářství a k udržitelnému rozvoji prostřednictvím prevence a zmírňování potenciálních nebo skutečných nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí v řetězcích ***činností společností***, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich z důvodu rozsahu a účinků opatření, zejména skutečnosti, že problémy a příčiny těchto problémů, jimiž se zabývá tato směrnice, mají nadnárodní rozměr, neboť mnoho společností působí v celé Unii nebo celosvětově a jejich hodnotové řetězce se rozšiřují do jiných členských států a do třetích zemí, a že hrozí, že opatření jednotlivých členských států budou neúčinná a povedou k roztržitému vnitřnímu trhu, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

1. Tato směrnice stanoví pravidla týkající se:

- a) **■** povinností společností ohledně skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů v oblasti lidských práv a životního prostředí souvisejících s jejich vlastním provozem, provozem jejich dceřiných společností a s **■** provozem *jejich obchodních partnerů v řetězcích činností společností;*
- b) **■** Odpovědnost za porušení povinností uvedených v písmenu a); *a*
- c) *povinnosti přijmout a účinně zavést transformační plán pro zmírňování změny klimatu, jehož cílem je prostřednictvím maximálního úsilí zajistit, aby obchodní model a strategie společnosti byly slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou.*

■

2. Tato směrnice nesmí být důvodem pro snížení úrovně ochrany lidských, **zaměstnaneckých a sociálních** práv nebo úrovně ochrany životního prostředí či klimatu stanovené vnitrostátním právem **nebo kolektivními smlouvami použitelnými** v době přijetí této směrnice.
3. Touto směrnicí nejsou dotčeny povinnosti v oblasti lidských, **zaměstnaneckých a sociálních** práv, ochrany životního prostředí a změny klimatu vyplývající z jiných legislativních aktů Unie. Je-li ustanovení této směrnice v rozporu s ustanovením jiného legislativního aktu Unie, který sleduje stejné cíle a stanoví širší nebo konkrétnější povinnosti, má ustanovení tohoto jiného legislativního aktu Unie v rozsahu příslušného rozporu přednost a použijí se na tyto konkrétní povinnosti.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na společnosti, které byly založeny v souladu s právními předpisy některého členského státu a které splňují jednu z těchto podmínek:
 - a) společnost měla v posledním účetním období, za které byla **nebo měla být přijata** roční účetní závěrka, v průměru více než 1 000 zaměstnanců a měla čistý celosvětový obrat vyšší než 450 000 000 EUR;
 - b) společnost nedosáhla prahových hodnot podle *písmene a)*, **ale je nejvyšší mateřskou společností skupiny, která uvedených prahových hodnot dosahuje** v posledním účetním období, za které byla **nebo měla být přijata konsolidovaná** roční účetní závěrka;

- c) *Společnost uzavřela v Unii franšízové nebo licenční dohody s nezávislými třetími společnostmi výměnou za licenční poplatky, nebo je nejvyšší mateřskou společností skupiny, která tak učinila, pokud tyto dohody zajišťují společnou identitu, společnou obchodní koncepci a uplatňování jednotných obchodních metod a pokud tyto licenční poplatky v posledním účetním období, za které byla nebo měla být přijata roční účetní závěrka, činily více než 22 500 000 EUR, jestliže společnost měla v posledním účetním období, za které byla nebo měla být přijata roční účetní závěrka, čistý celosvětový obrat vyšší než 80 000 000 EUR nebo je nejvyšší mateřskou společností skupiny s takovým obratem.*

2. Tato směrnice se dále vztahuje na společnosti, které byly založeny v souladu s právními předpisy třetí země a které splňují jednu z těchto podmínek:
- a) společnost vytvořila v Unii v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období čistý obrat vyšší než 450 000 000 EUR;
 - b) *společnost nedosáhla prahových hodnot podle písmene a), ale je nejvyšší mateřskou společností skupiny, která na konsolidovaném základě prahových hodnot podle písmene a) dosahuje v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období;*
 - c) *společnost uzavřela v Unii franšízové nebo licenční dohody s nezávislými třetími společnostmi výměnou za licenční poplatky, nebo je nejvyšší mateřskou společností skupiny, která tak učinila, pokud tyto dohody zajišťují společnou identitu, společnou obchodní koncepci a uplatňování jednotných obchodních metod a pokud tyto licenční poplatky v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období činily v Unii více než 22 500 000 EUR, jestliže společnost dosáhla v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období čistého obratu v Unii vyššího než 80 000 000 EUR nebo je nejvyšší mateřskou společností skupiny s takovým obratem.*

3. *Pokud má nejvyšší mateřská společnost jako hlavní činnost držení podílů v provozních dceřiných společnostech a nepodílí se na přijímání řídicích, provozních ani finančních rozhodnutí ovlivňujících skupinu nebo její dceřiné podniky, může být od plnění povinností podle této směrnice osvobozena. Tato výjimka je podmíněna tím, že je určena jedna z dceřiných společností nejvyšší mateřské společnosti usazená v Unii, aby jménem nejvyšší mateřské společnosti plnila povinnosti stanovené v člancích 6 až 16 a v článku 22, včetně povinností nejvyšší mateřské společnosti ve vztahu k činnostem jejích dceřiných společností. Určená dceřiná společnost musí v tomto případě mít všechny nezbytné prostředky a oprávnění k tomu, aby tyto povinnosti účinně plnila, zejména k tomu, aby od společností ve skupině získávala relevantní informace a dokumenty ke splnění povinností nejvyšší mateřské společnosti podle této směrnice.*

Nejvyšší mateřská společnost požádá o výjimku uvedenou v prvním pododstavci tohoto odstavce u příslušného orgánu dohledu v souladu s článkem 24, aby posoudil, zda jsou podmínky uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce splněny. Pokud jsou podmínky splněny, příslušný orgán dohledu výjimku udělí. Tento orgán případně o žádosti a následně o svém rozhodnutí řádně informuje příslušný orgán dohledu členského státu, v němž je usazena určená dceřiná společnost.

Nejvyšší mateřská společnost zůstává společně s určenou dceřinou společností odpovědná za nesplnění jejích povinností podle prvního pododstavce tohoto odstavce.

4. Pro účely odstavce 1 se počet zaměstnanců na částečný úvazek vypočítá na základě ekvivalentu plného pracovního úvazku. Zaměstnanci agentur práce ***a další pracovníci v nestandardních formách zaměstnání, pokud splňují kritéria pro status pracovníka stanovená Soudním dvorem Evropské unie,*** se zahrnou do výpočtu počtu zaměstnanců stejným způsobem, jako by po stejnou dobu byli přímými zaměstnanci společnosti.

5. *Jestliže společnost splňuje podmínky stanovené v odstavcích 1 nebo 2, použije se směrnice pouze tehdy, pokud jsou tyto podmínky splněny ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích. Tato směrnice se nepoužije na společnost uvedenou v odstavcích 1 nebo 2, pokud podmínky stanovené v odstavcích 1 nebo 2 přestanou být v každém z posledních dvou příslušných účetních období splněny.*
6. Pokud jde o společnosti uvedené v odstavci 1, je členským státem příslušným k regulaci záležitostí, na něž se vztahuje tato směrnice, členský stát, v němž má společnost sídlo.
7. *Pokud jde o společnosti uvedené v odstavci 2, je členským státem příslušným k regulaci záležitostí, na něž se vztahuje tato směrnice, členský stát, v němž má společnost pobočku. Pokud společnost nemá pobočku v žádném členském státě nebo má pobočky v různých členských státech, je členským státem příslušným k regulaci záležitostí, na něž se vztahuje tato směrnice, členský stát, v němž společnost dosáhla nejvyššího čistého obrátu v Unii za účetní období předcházející poslednímu účetnímu období.*

8. *Tato směrnice se nevztahuje na alternativní investiční fondy vymezené v čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU³¹ ani na subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) vymezené v čl. 1 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES³².*

Článek 3

Definice

1. Pro účely této směrnice se rozumí:

a) „společností“:

- i) právnická osoba, která má jednu z právních forem vyjmenovaných v přílohách I a II směrnice 2013/34/EU;

³¹ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU ze dne 8. června 2011 o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnic 2003/41/ES a 2009/65/ES a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 1095/2010 (Úř. věst. L 174, 1.7.2011, s. 1).*

³² *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) (Úř. věst. L 302, 17.11.2009, s. 32).*

- ii) právnická osoba založená v souladu s právem třetí země ve formě srovnatelné s těmi, které jsou vyjmenovány v přílohách I a II ■ směrnice **2013/34/EU**;

■

- iii) regulovaný finanční podnik bez ohledu na jeho právní formu, který je:
- úvěrovou institucí vymezenou v čl. 4 odst. 1 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013³³,
 - investičním podnikem vymezenou v čl. 4 odst. 1 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU³⁴,

³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o omezitelných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1).

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349).

- „správce alternativního investičního fondu“ vymezený v čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 2011/61/EU, včetně správce evropských fondů rizikového kapitálu podle nařízení (EU) č. 345/2013³⁵, správce evropských fondů sociálního podnikání podle nařízení (EU) Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013³⁶ a správce evropských fondů dlouhodobých investic podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/760³⁷;

³⁵ ***Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 345/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech rizikového kapitálu (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 1).***

³⁶ ***Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech sociálního podnikání (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 18).***

³⁷ ***Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/760 ze dne 29. dubna 2015 o evropských fondech dlouhodobých investic (Úř. věst. L 123, 19.5.2015, s. 98).***

- správcovskou společností vymezenou v čl. 2 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/65/ES;
- pojišťovnou vymezenou v čl. 13 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES³⁸,
- zajišťovnou vymezenou v čl. 13 bodu 4 směrnice 2009/138/ES,

- institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění *patřící do oblasti působnosti* směrnice (EU) 2016/2341 *v souladu s článkem 2 uvedené směrnice, ledaže se členský stát rozhodl uvedenou směrnicí v souladu s článkem 5 této směrnice na tyto instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění zcela nebo částečně neuplatňovat,*

I

- ústřední protistranou vymezenou v čl. 2 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012³⁹,

³⁹

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

- centrálním depozitářem cenných papírů vymezeným v čl. 2 odst. 1 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014⁴⁰,
- zvláštní účelovou jednotkou v oblasti pojištění či zajištění povolenou v souladu s článkem 211 směrnice 2009/138/ES,
- sekuritizační jednotkou pro speciální účel vymezenou v čl. 2 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402⁴¹,

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014 ze dne 23. července 2014 o zlepšení vypořádání obchodů s cennými papíry v Evropské unii a centrálních depozitářích cenných papírů a o změně směrnic 98/26/ES a 2014/65/EU a nařízení (EU) č. 236/2012 (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁴¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402 ze dne 12. prosince 2017, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci a kterým se mění směrnice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EU a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 347, 28.12.2017, s. 35).

- ***finanční holdingovou společností vymezenou v čl. 4 odst. 1 bodu 20 nařízení (EU) č. 575/2013***, pojišťovací holdingovou společností vymezenou v čl. 212 odst. 1 písm. f) směrnice 2009/138/ES nebo smíšenou finanční holdingovou společností vymezenou v čl. 212 odst. 1 písm. h) směrnice 2009/138/ES, která je součástí pojišťovací skupiny, jež podléhá dohledu nad skupinou podle článku 213 uvedené směrnice, a která není vyloučena z dohledu nad skupinou podle čl. 214 odst. 2 směrnice 2009/138/ES,
- platební institucí uvedenou v čl. 1 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366⁴²,

⁴²

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, o změně směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a o zrušení směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35).

- institucí elektronických peněz vymezenou v čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES⁴³,
- poskytovatelem služeb skupinového financování vymezený v čl. 2 odst. 1 písm. e) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503⁴⁴,
- poskytovatelem služeb souvisejících s kryptoaktivy vymezený v čl. 3 odst. 1 bodu 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114⁴⁵, pokud poskytuje jednu nebo více služeb souvisejících s kryptoaktivy vymezených v čl. 3 odst. 1 bodu 16 uvedeného nařízení;

I

⁴³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES (Úř. věst. L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁴⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503 ze dne 7. října 2020 o evropských poskytovatelích služeb skupinového financování pro podniky a o změně nařízení (EU) 2017/1129 a směrnice (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 347, 20.10.2020, s. 1).

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 40).

- b) „nepříznivým dopadem v oblasti životního prostředí“ nepříznivý dopad na životní prostředí vyplývající z **porušení** zákazů a povinností **vyjmenovaných v části I oddíle 1 bodech 15 a 16 a části II přílohy této směrnice s přihlédnutím k vnitrostátním právním předpisům souvisejícím s ustanoveními nástrojů vyjmenovaných v uvedených částech přílohy;**
- c) „nepříznivým dopadem v oblasti lidských práv“ ■ dopad na ■ osoby vyplývající z:
- i) **porušení některého z lidských práv vyjmenovaných části I oddíle 1 přílohy této směrnice, neboť tato práva jsou zakotvena v mezinárodních nástrojích vyjmenovaných v části I oddíle 2 přílohy této směrnice,**
 - ii) **porušení některého z lidských práv neuvedených v části I oddíle 1 přílohy této směrnice, avšak zahrnutých v nástrojích v oblasti lidských práv vyjmenovaných v části I oddíle 2 přílohy této směrnice, pokud:**
 - **toto právo může porušit společnost nebo právní subjekt;**

- *toto porušení lidského práva přímo poškozuje právní zájem chráněný v nástrojích v oblasti lidských práv vyjmenovaných v části I oddíle 2 přílohy této směrnice a*
 - *společnost mohla riziko, že dané lidské právo může být dotčeno, s ohledem na okolnosti konkrétního případu, včetně povahy a rozsahu svých obchodní operací a svého řetězce činností, charakteristik hospodářského odvětví a zeměpisných a provozních souvislostí, přiměřeně předpokládat;*
- d) *„nepříznivým dopadem“ nepříznivý dopad v oblasti životního prostředí nebo nepříznivý dopad v oblasti lidských práv;*
- e) *„dceřinou společností“ právnická osoba vymezená v čl. 2 bodu 10 směrnice 2013/34/EU a právnická osoba, jejímž prostřednictvím se vykonává činnost ovládaného podniku vymezeného v čl. 2 odst. 1 písm. f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES⁴⁶;*

I

- f) „obchodním *partnerem*“ *subjekt*,
- i) s nímž má společnost obchodní dohodu *týkající se jejího provozu, výrobků nebo služeb* nebo jemuž poskytuje *služby podle písmene g)* (dále jen „*přímý obchodní partner*“), nebo subjekt
 - ii) *jenž není přímým obchodním partnerem, ale* vykonává obchodní *operace* související s provozem, výrobky nebo službami společnosti (dále jen „*nepřímý obchodní partner*“);

I

- g) „*řetězcem činností*“:
- i) *činnosti předcházejících (upstream) obchodních partnerů společnosti, které souvisejí s výrobou zboží nebo poskytováním služeb společností, včetně návrhu, těžby, získávání, zpracování, přepravy, skladování a dodávání surovin, výrobků nebo částí výrobků a vývoje daného výrobku nebo služby, a*

- ii) *činnosti následujících (downstream) obchodních partnerů společnosti, které souvisejí s distribucí, přepravou a skladováním výrobku této společnosti, pokud obchodní partneři tyto činnosti provádějí pro danou společnost nebo jejím jménem, s vyloučením distribuce, přepravy a skladování výrobku, který podléhá kontrolám vývozu podle nařízení (EU) 2021/821 nebo kontrolám vývozu zbraní, střeliva nebo vojenského materiálu, poté co je vývoz daného výrobku povolen;*
- h) „ověřováním nezávislou třetí stranou“ ověřování, zda společnost nebo části jejího *řetězce činností* dodržují požadavky v oblasti lidských práv a životního prostředí vyplývající z této směrnice, prováděné *odborníkem*, který je *objektivní, na společnosti zcela* nezávislý, bez jakéhokoli střetu zájmů *a bez vnějšího vlivu*, má *v závislosti na povaze nepříznivého dopadu* zkušenosti a odbornou způsobilost v záležitostech životního prostředí nebo lidských práv a odpovídá za kvalitu a spolehlivost *ověření*;

- i) „malými a středními podniky“ mikropodniky, malé a střední **podniky** bez ohledu na jejich právní formu, které nejsou součástí velké skupiny, jak jsou tyto pojmy vymezeny podle čl. 3 odst. 1, 2, 3 a 7 směrnice 2013/34/EU;
- j) „odvětvovou **nebo vícestrannou iniciativou**“ kombinace dobrovolných ■ postupů, nástrojů a mechanismů náležité péče ■ , vyvinutá a kontrolovaná vládami, průmyslovými sdruženími, **zainteresovanými organizacemi včetně organizací občanské společnosti** nebo seskupeními **či jejich kombinacemi, jíž se mohou společnosti účastnit s cílem podpořit plnění povinností náležité péče;**
- k) „zplnomocněným zástupcem“ fyzická nebo právnická osoba, která má bydliště nebo sídlo v Unii a má od společnosti ve smyslu písm. a) bodu ii) pověření jednat jejím jménem, pokud jde o plnění povinností této společnosti podle této směrnice;

- l) „závažným nepříznivým dopadem“ nepříznivý **■** dopad, *který je obzvláště významný v důsledku své povahy, jako je dopad, který s sebou nese újmu na lidském životě, zdraví nebo svobodě, nebo v důsledku své intenzity, rozsahu či nenapravitelnosti, a to s přihlédnutím k jeho vážnosti, včetně počtu fyzických osob, které jsou nebo mohou být dotčeny, rozsahu životního prostředí, které je nebo může být poškozeno či jinak dotčeno, nevratnosti a omezení možností obnovit v přiměřené lhůtě stav dotčených fyzických osob nebo životního prostředí*, který je rovnocenný stavu existujícímu před tímto dopadem;
- m) „čistým obratem“:
- i) „čistý obrat“ vymezený v čl. 2 bodu 5 směrnice 2013/34/EU, nebo **■**

- ii) pokud společnost používá mezinárodní účetní standardy přijaté na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002⁴⁷ nebo je společností ve smyslu písm. a) bodu ii), výnosy podle definice obsažené v rámci účetního výkaznictví nebo v mezích uvedeného rámce, na jehož základě je sestavena účetní závěrka společnosti;
- n) „zúčastněnými stranami“ zaměstnanci společnosti, zaměstnanci jejích dceřiných společností, ***odborových organizací a zástupci zaměstnanců, spotřebitelé*** a další fyzické osoby, seskupení, komunity nebo subjekty, jejichž práva nebo zájmy jsou nebo by mohly být dotčeny výrobky, službami a provozem této společnosti, jejích dceřiných společností a jejích obchodních ***partnerů, včetně zaměstnanců obchodních partnerů společnosti a jejich odborových organizací a zástupců zaměstnanců, vnitrostátních institucí zabývajících se lidskými právy a životním prostředím, organizací občanské společnosti, jejichž účelem je mimo jiné ochrana životního prostředí, a legitimní zástupci těchto fyzických osob, seskupení, komunit nebo subjektů;***

I

- o) „vhodnými *opatřeními*“ *opatření, která* mohou dosáhnout cílů náležité péče *účinným řešením nepříznivých dopadů způsobem* úměrným stupni závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivého dopadu a která je daná společnost přiměřeně schopna provést s přihlédnutím k okolnostem daného případu, včetně *povahy a rozsahu nepříznivého dopadu a příslušných rizikových faktorů*;
- p) „obchodním vztahem“ *vztah společnosti s jejím obchodním partnerem*;
- q) „mateřskou společností“ *společnost, která ovládá jednu nebo více dceřiných společností*;
- r) „nejvyšší mateřskou společností“ *mateřská společnost, která přímo či nepřímo ovládá v souladu s kritérii stanovenými v čl. 22 odst. 1 až 5 směrnice 2013/34/EU jednu nebo více dceřiných společností a není ovládána jinou společností*;

- s) *„skupinou společností“ nebo „skupinou“ mateřská společnost a všechny její dceřiné společnosti;*
- t) *„nápravou“ uvedení dotčené osoby nebo osob, komunit nebo životního prostředí do stavu rovnocenného nebo co nejbližšího tomu, v němž by se nacházely, kdyby ke skutečnému nepříznivému dopadu nedošlo, a to přiměřeně k podílu dané společnosti na nepříznivém dopadu, včetně finančního nebo nefinančního odškodnění, které společnost poskytne osobě nebo osobám dotčeným skutečným nepříznivým dopadem a případně úhrady nákladů vynaložených orgány veřejné správy na jakákoli nezbytná nápravná opatření;*
- u) *„rizikovými faktory“ skutečnosti, situace nebo okolnosti, které se týkají závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivého dopadu, včetně faktů, skutečností nebo okolností na úrovni společnosti, obchodních operací, zeměpisných a kontextových aspektů, výrobků, služeb a na úrovni odvětví;*

- v) *„závažností nepříznivého dopadu“ intenzita, rozsah a nenapravitelnost nepříznivého dopadu s přihlédnutím k jeho vážnosti, včetně počtu fyzických osob, které jsou nebo mohou být dotčeny, rozsahu životního prostředí, které je nebo může být poškozeno či jinak dotčeno, nevratnosti a omezení možností obnovit v přiměřené lhůtě stav dotčených fyzických osob nebo životního prostředí, který je rovnocenný stavu existujícímu před tímto dopadem.*

2. *Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 34 za účelem změny přílohy této směrnice:*

- a) *doplněním odkazů na články mezinárodních nástrojů ratifikovaných všemi členskými státy a spadajících do působnosti konkrétního práva, zákazu nebo povinnosti týkajících se ochrany lidských práv, základních svobod a životního prostředí, jak jsou vyjmenovány v příloze této směrnice;*
- b) *případnou změnou odkazů na mezinárodní nástroje uvedené v příloze této směrnice s ohledem na změnu, nahrazení nebo zrušení těchto nástrojů;*
- c) *v souladu s vývojem na příslušných mezinárodních fórech, pokud jde o nástroje vyjmenované v části 1 oddíle 2 přílohy této směrnice,:*
- i) *nahrazením odkazů na vyjmenované nástroje odkazy na nové nástroje, které se týkají stejného předmětu a jsou ratifikovány všemi členskými státy, nebo*
- ii) *doplněním odkazů na nové nástroje, které se týkají stejného předmětu jako vyjmenované nástroje a jsou ratifikovány všemi členskými státy.*

Článek 4

Úroveň harmonizace

1. *Aniž je dotčen čl. 1 odst. 2 a 3, členské státy nezavedou do svého vnitrostátního práva ustanovení v oblasti, na kterou se vztahuje tato směrnice, kterými se stanoví povinnosti náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí, jež se odchyľují od povinností stanovených v čl. 8 odst. 1 a 2, čl. 10 odst. 1 a čl. 11 odst. 1.*
2. *Bez ohledu na odstavec 1 nebrání tato směrnice členským státům v tom, aby do svého vnitrostátního práva zavedly přísnější ustanovení, která se odchyľují od ustanovení jiných než v čl. 8 odst. 1 a 2, čl. 10 odst. 1 a čl. 11 odst. 1, nebo ustanovení, která jsou konkrétnější z hlediska sledovaného cíle nebo oblasti, ve snaze dosáhnout odlišné úrovně ochrany lidských, zaměstnaneckých a sociálních práv, životního prostředí nebo klimatu.*

Článek 5
Náležitá péče

1. Členské státy zajistí, aby společnosti uplatňovaly náležitou péči v oblasti lidských práv a životního prostředí ***založenou na rizicích***, jak je stanoveno v článcích 7 až 16 (dále jen „náležitá péče“), prováděním těchto opatření:
 - a) začleněním náležité péče do svých politik ***a systémů řízení rizik*** v souladu s článkem 7;
 - b) identifikací ***a posouzením*** skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů v souladu s článkem 8 ***a v případě potřeby seřazením skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů dle priority v souladu s článkem 9;***
 - c) předcházením potenciálním nepříznivým dopadům a jejich zmírňováním a zastavením a minimalizací rozsahu skutečných nepříznivých dopadů v souladu s články 10 a 11;
 - d) ***nápravou skutečných nepříznivých dopadů v souladu s článkem 12;***

- e) *smysluplnou spoluprací se zúčastněnými stranami v souladu s článkem 13;*
- f) zavedením a udržováním *mechanismu oznamování a* postupu pro podávání stížností v souladu s článkem 14;
- g) monitorováním účinnosti své politiky a opatření náležité péče v souladu s článkem 15;
- h) veřejnou komunikací o náležité péči v souladu s článkem 16.

2. Členské státy zajistí, aby pro účely náležité péče byly společnosti oprávněny sdílet zdroje a informace v rámci svých skupin společností a s jinými právními subjekty.

3. *Členské státy zajistí, aby obchodní partneři neměli povinnost sdělovat společnosti, která plní povinnosti vyplývající z této směrnice, informace, které jsou obchodním tajemstvím vymezeným v čl. 2 bodu 1 směrnice (EU) 2016/943, aniž je dotčeno zpřístupnění informací o totožnosti přímých a nepřímých obchodních partnerů, nebo základní informace potřebné k identifikaci skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů, je-li to nezbytné a řádně odůvodněné z hlediska dodržování povinností náležité péče ze strany společnosti. Tím není dotčena možnost obchodních partnerů chránit svá obchodní tajemství prostřednictvím mechanismů stanovených ve směrnici (EU) 2016/943. Obchodní partneři nikdy nemají povinnost sdělovat utajované informace ani jiné informace, jejichž vyjádření by ohrozilo podstatné zájmy bezpečnosti státu.*

4. *Členské státy vyžadují, aby společnosti uchovávaly dokumentaci týkající se kroků podniknutých ke splnění jejich povinností náležitě péče za účelem prokázání souladu, včetně podpůrných důkazů, po dobu nejméně pěti let od okamžiku, kdy byla tato dokumentace vypracována nebo získána.*

Pokud po uplynutí doby uchovávání stanovené v prvním pododstavci probíhá soudní nebo správní řízení podle této směrnice, doba uchovávání se prodlouží až do uzavření dané záležitosti.

Článek 6

Podpora náležitě péče na úrovni skupiny

1. *Členské státy zajistí, aby mateřské společnosti spadající do působnosti této směrnice mohly plnit povinnosti stanovené v člancích 7 až 11 a v článku 22 jménem společností, které jsou dceřinými společnostmi těchto mateřských společností a spadají do působnosti této směrnice, zajistí-li to účinný soulad. Tím není dotčena skutečnost, že tyto dceřiné společnosti podléhají výkonu pravomocí orgánu dohledu v souladu s článkem 25, ani jejich občanskoprávní odpovědnost v souladu s článkem 29.*

2. *Plnění povinností náležité péče podle článků 7 až 16 mateřskou společností v souladu s odstavcem 1 tohoto článku podléhá všem těmto podmínkám:*

- a) dceřiná a mateřská společnost si vzájemně poskytují veškeré nezbytné informace a při plnění povinností vyplývajících z této směrnice spolupracují;***
- b) dceřiná společnost dodržuje politiku náležité péče své mateřské společnosti upravenou odpovídajícím způsobem tak, aby bylo zajištěno plnění povinností stanovených v čl. 7 odst. 1 ve vztahu k dceřiné společnosti;***
- c) dceřiná společnost začlení náležitou péči do všech svých politik a systémů řízení rizik v souladu s článkem 7, přičemž jasně popíše, které povinnosti má plnit mateřská společnost, a v případě potřeby o tom informuje příslušné zúčastněné strany;***

- d) dceřiná společnost v případě potřeby nadále přijímá vhodná opatření v souladu s články 10 a 11 a nadále plní své povinnosti podle článků 12 a 13;*
- e) dceřiná společnost případně usiluje o získání smluvních záruk od přímého obchodního partnera v souladu s čl. 10 odst. 2 písm. b) nebo čl. 11 odst. 3 písm. c), o získání smluvních záruk od nepřímého obchodního partnera v souladu s čl. 10 odst. 4 nebo čl. 11 odst. 5 a dočasně pozastavuje nebo ukončuje obchodní vztah v souladu s čl. 10 odst. 6 nebo čl. 11 odst. 7.*

3. Pokud mateřská společnost plní povinnost stanovenou v článku 22 jménem dceřiné společnosti v souladu s odstavcem 1 tohoto článku, plní dceřiná společnost povinnosti stanovené v článku 22 v souladu s transformačním plánem mateřské společnosti pro zmírňování změny klimatu, který je náležitě přizpůsoben obchodnímu modelu a strategii dceřiné společnosti.

Článek 7

Začlenění náležitě péče do politik *a systémů řízení rizik společnosti*

1. Členské státy zajistí, aby společnosti začlenily náležitou péči do všech svých *příslušných* politik a *systémů řízení rizik a* zavedly politiku náležitě péče, *která zajišťuje náležitou péči založenou na rizicích.*

I

2. *Politika náležitě péče uvedená v odstavci 1 je vypracována po předchozí konzultaci se zaměstnanci společnosti a jejich zástupci a obsahuje všechny tyto prvky:*

- a) popis přístupu společnosti k náležitě péči, a to i v dlouhodobém horizontu;*
- b) kodex chování popisující pravidla a zásady, jež mají být dodržovány v rámci dané společnosti a jejích dceřiných společností, jakož i u přímých nebo nepřímých obchodních partnerů společnosti v souladu s čl. 10 odst. 2 písm. b), čl. 10 odst. 4, čl. 11 odst. 3 písm. c) nebo čl. 11 odst. 5, a*

c) popis postupů zavedených za účelem začlenění náležité péče do příslušných politik společnosti a provádění náležité péče, včetně opatření přijatých k ověření souladu s kodexem chování uvedeným v písm. b) a k rozšíření uplatňování tohoto kodexu na obchodní partnery.

3. Členské státy zajistí, aby společnosti své politiky náležité péče aktualizovaly *bez zbytečného odkladu po každé významné změně a nejméně každých 24 měsíců tyto politiky přezkoumaly a v případě potřeby je aktualizovaly.*

Vzhledem k důvodům uvedeným v prvním pododstavci společnosti zohlední nepříznivé dopady, které již byly identifikovány v souladu s článkem 8, jakož i vhodná opatření přijatá k řešení těchto nepříznivých dopadů v souladu s články 10 a 11 a výsledek posouzení provedených v souladu s článkem 15.

I

Článek 8

Identifikace **a posouzení** skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů

1. Členské státy zajistí, aby společnosti přijaly vhodná opatření k identifikaci **a posouzení** skutečných a potenciálních nepříznivých ■ dopadů vyplývajících z jejich vlastního provozu nebo provozu jejich dceřiných společností, a pokud souvisejí s jejich **řetězci činností**, **z provozu jejich** obchodních **partnerů** v souladu s **tímto článkem**.
2. *V rámci povinnosti podle odstavce 1 společnosti s přihlédnutím k relevantním rizikovým faktorům přijmou vhodná opatření s cílem:*
 - a) *zmapovat veškerý vlastní provoz, provoz svých dceřiných společností, a pokud souvisí s jejich řetězci činností, provoz svých obchodních partnerů s cílem identifikovat obecné oblasti, v nichž se nepříznivé dopady nejpravděpodobněji vyskytnou nebo budou nejzávažnější;*
 - b) *na základě výsledků tohoto mapování uvedeného v písmenu a) provést hloubkové posouzení jejich vlastního provozu, provozu svých dceřiných společností, a pokud souvisí s jejich řetězci činností, provozu svých obchodních partnerů v oblastech, v nichž byly nepříznivé dopady identifikovány jako nejpravděpodobnější a nejzávažnější.*

3. Členské státy zajistí, aby pro účely identifikace ***a posouzení*** nepříznivých dopadů uvedených v odstavci 1, v příslušných případech na základě kvantitativních a kvalitativních informací, byly společnosti oprávněny využít vhodné zdroje, včetně nezávislých zpráv a informací shromážděných prostřednictvím ***mechanismu oznamování*** a postupu pro podávání stížností stanovených v článku 14. ■
4. ***Pokud lze informace nezbytné pro hloubkové posouzení stanovené v odst. 2 písm. b) získat od obchodních partnerů na různých úrovních řetězce činností, upřednostňuje společnost, je-li to přiměřené, vyžádání těchto informací přímo od obchodních partnerů, u nichž je výskyt nepříznivých dopadů nejpravděpodobnější.***

Článek 9

Seřazení identifikovaných skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů dle priority

- 1. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy nelze zajistit prevenci, zmírnění, zastavení nebo minimalizaci všech identifikovaných nepříznivých dopadů současně a v plném rozsahu, seřadily společnosti nepříznivé dopady identifikované podle článku 8 dle priority, a splnily tak povinnosti stanovené v článku 10 nebo 11.***
- 2. Seřazení dle priority ve smyslu odstavce 1 je založeno na závažnosti a pravděpodobnosti nepříznivých dopadů.***
- 3. Jakmile jsou nejzávažnější a nejpravděpodobnější nepříznivé dopady v souladu s článkem 10 nebo 11 v přiměřené lhůtě vyřešeny, zabývá se společnost méně závažnými a méně pravděpodobnými nepříznivými dopady.***

Článek 10

Předcházení potenciálním nepříznivým dopadům

1. Členské státy zajistí, aby společnosti přijaly v souladu s **článkem 9 a s tímto článkem** vhodná opatření s cílem předcházet potenciálním nepříznivým ■ dopadům, které byly nebo měly být identifikovány podle článku 8, nebo v případě, že jejich prevence není možná nebo není možná v dané chvíli, s cílem tyto dopady odpovídajícím způsobem zmírnit.

Při určování vhodných opatření podle prvního pododstavce se náležitě zohlední:

- a) zda potenciální nepříznivý dopad může být způsoben pouze danou společností; zda může být způsoben v důsledku jednání nebo opomenutí společně danou společností a dceřinou společností nebo obchodním partnerem, nebo zda může být způsoben pouze obchodním partnerem společnosti v řetězci činnosti;***
- b) zda k potenciálnímu nepříznivému dopadu může dojít v provozu dceřiné společnosti, přímého obchodního partnera nebo nepřímého obchodního partnera,***
a

- c) ***schopnost dané společnosti ovlivnit obchodního partnera, který může potenciální nepříznivý dopad způsobit nebo spoluzpůsobit.***

2. Společnosti jsou povinny v příslušných případech přijmout tato ***vhodná opatření***:

- a) je-li to vzhledem k povaze nebo složitosti opatření požadovaných pro prevenci nezbytné, ***bez zbytečného odkladu*** vypracovat a zavést plán preventivních opatření s přiměřenými a jasně vymezenými lhůtami ***pro uskutečnění vhodných opatření*** a kvalitativními a kvantitativními ukazateli pro měření zlepšení; ***společnosti mohou své plány opatření vypracovat ve spolupráci s odvětvovými nebo vícestrannými iniciativami***; plán preventivních opatření ***je přizpůsoben provozu a řetězcům činností společnosti***;
- b) usilovat o smluvní záruky od **█** přímého obchodního ***partnera***, že zajistí soulad s kodexem chování společnosti a v případě potřeby s plánem preventivních opatření, a to i ***uzavřením*** odpovídajících smluvních záruk ze strany těchto partnerů, v rozsahu, v jakém jsou jejich činnosti součástí řetězce ***činností*** společnosti; po získání takových smluvních záruk se použije odstavec 5;

- c) provést nezbytné *finanční nebo nefinanční* investice, například *do zařízení, výrobních nebo jiných provozních* procesů a infrastruktur ■ , *nebo provést jejich úpravy č modernizace;*
- d) *provést nezbytné úpravy nebo zlepšení ve vlastním podnikatelském plánu společnosti, celkových strategiích a provoze, včetně postupů nákupu, navrhování a distribuce;*
- e) poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům, *které jsou obchodními partnery* společnosti, *pokud je to nezbytné s ohledem na zdroje, znalosti a omezení daného malého nebo středního podniku, a to poskytováním nebo umožňováním přístupu k budování kapacit, odborné přípravě nebo modernizaci systémů řízení, a* pokud by soulad s kodexem chování nebo plánem preventivních opatření ohrozil životaschopnost takového malého či středního podniku, *poskytováním cílené a přiměřené finanční podpory, jako je přímé financování, nízkouročené půjčky, záruky nepřerušení dodávek nebo pomoc při zajišťování financování;*

- f) v souladu s právem Unie, včetně práva hospodářské soutěže, spolupracovat s jinými subjekty, mimo jiné v příslušných případech s cílem zvýšit schopnost společnosti **předejít** nepříznivému dopadu nebo jej zmírnit ■ , zejména pokud žádné jiné **opatření** není vhodné nebo účinné.

3. ***Společnosti mohou v příslušných případech přijmout vedle opatření vyjmenovaných v odstavci 2 další vhodná opatření, například vyvolat interakci s obchodním partnerem ohledně očekávání dané společnosti, pokud jde o předcházení potenciálním nepříznivým dopadům a jejich zmírňování, nebo poskytovat nebo umožňovat přístup k budování kapacit, pokynům, administrativní a finanční podpoře, jako jsou půjčky nebo financování, s přihlédnutím ke zdrojům, znalostem a omezením obchodního partnera.***
4. Pokud jde o potenciální nepříznivé dopady, kterým nebylo možné předejít nebo je **odpovídajícím** způsobem zmírnit pomocí vhodných opatření **vyjmenovaných** v odstavci 2, společnost může usilovat o **získání smluvních záruk od** nepřímého **obchodního partnera** s cílem dosáhnout souladu s kodexem chování společnosti nebo s plánem preventivních opatření. **Po získání takových smluvních záruk** se použije odstavec 5.

5. Smluvní záruky uvedené v odst. 2 písm. b) a v odstavci 4 ■ jsou doprovázeny vhodnými opatřeními k ověření jejich dodržování. Pro účely ověření dodržování může společnost odkázat na ověřování *nezávislou třetí stranou, a to i prostřednictvím odvětvových nebo vícestranných iniciativ.*

V případě smluvních záruk získaných od malého nebo středního podniku či smlouvy uzavřené s malým nebo středním podnikem jsou použité podmínky spravedlivé, přiměřené a nediskriminační. *Společnost rovněž posoudí, zda by smluvní záruky malého nebo středního podniku měly být doprovázeny nějakými vhodnými opatřeními pro malé a střední podniky uvedenými v odst. 2 písm. e).* Pokud jsou opatření k ověření dodržování prováděna ve vztahu k malým a středním podnikům, nese náklady na ověřování nezávislou třetí stranou společnost. *Pokud malý nebo střední podnik požádá o úhradu alespoň části nákladů na ověření nezávislou třetí stranou, nebo po dohodě se společností může daný malý nebo střední podnik sdílet výsledky ověření s dalšími společnostmi.*

6. Pokud jde o potenciální nepříznivé dopady uvedené v odstavci 1, kterým nebylo možné předejít nebo je odpovídajícím způsobem zmírnit pomocí opatření uvedených v odstavcích 2, 4 a 5, **v krajním případě** je společnost povinna zdržet se navazování nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s **obchodním** partnerem, v souvislosti s nímž nebo v jehož řetězci činností došlo k výskytu dopadu, a pokud to umožňuje právo, kterým se řídí jejich vztahy, podnikne **v krajním případě** tyto kroky:

- a) *bez zbytečného odkladu přijme a zavede posílený plán preventivních opatření pro konkrétní nepříznivý dopad s využitím nebo zesílením páky společnosti prostřednictvím dočasného pozastavení obchodních vztahů s ohledem na dotčené činnosti, pokud lze důvodně očekávat, že toto úsilí bude úspěšné; plán opatření obsahuje konkrétní a vhodný harmonogram pro přijetí a zavedení všech opatření v něm obsažených, během něhož může společnost rovněž hledat alternativní obchodní partnery;*
- b) *pokud nelze důvodně očekávat, že toto úsilí bude úspěšné, nebo pokud zavedení plánu posílených preventivních opatření nepříznivému dopadu nezabránilo nebo jej nezmírnilo, ukončí obchodní vztah v souvislosti s dotčenými činnostmi, je-li potenciální nepříznivý dopad závažný.*

Před dočasným pozastavením nebo ukončením obchodního vztahu společnost posoudí, zda lze důvodně očekávat, že nepříznivé dopady tohoto kroku budou zjevně závažnější než nepříznivý dopad, jemuž nebylo možné předejít nebo jejž nebylo možné odpovídajícím způsobem zmírnit. V takovém případě společnost nemá povinnost obchodní vztah pozastavit nebo ukončit a musí být s to oznámit příslušnému orgánu dohledu řádné zdůvodnění takového rozhodnutí.

Členské státy zajistí, aby ve smlouvách, které se řídí jejich právem, byla možnost *dočasně pozastavit* nebo ukončit obchodní vztah *v souladu s prvním pododstavcem s výjimkou smluv, jež jsou strany povinny uzavřít ze zákona.*

Pokud se společnost rozhodne obchodní vztah dočasně pozastavit nebo ukončit, přijme kroky k prevenci, zmírnění nebo zastavení dopadů tohoto pozastavení nebo ukončení a toto rozhodnutí oznámí dotyčnému obchodnímu partnerovi v přiměřeném předstihu a průběžně je přezkoumává.

Pokud se společnost rozhodne obchodní vztah podle tohoto článku dočasně nepozastavit ani neukončit, monitoruje potenciální nepříznivý dopad a pravidelně posuzuje své rozhodnutí i to, zda jsou k dispozici další vhodná opatření.

I

Článek 11

Zastavení skutečných nepříznivých dopadů

1. Členské státy zajistí, aby společnosti přijaly vhodná opatření k zastavení skutečných nepříznivých dopadů, které byly nebo měly být identifikovány podle článku 8, v souladu s **článkem 9 a** s tímto článkem.

Při určování vhodných opatření podle prvního pododstavce se náležitě zohlední:

- a) zda je skutečný nepříznivý dopad způsoben pouze danou společností; zda je způsoben v důsledku jednání nebo opomenutí společně danou společností a dceřinou společností nebo obchodním partnerem, nebo zda je způsoben pouze obchodním partnerem společnosti v řetězci činnosti;*
- b) zda ke skutečnému nepříznivému dopadu došlo v provozu dceřiné společnosti, přímého obchodního partnera nebo nepřímého obchodního partnera a*
- c) schopnost dané společnosti ovlivnit obchodního partnera, který potenciální nepříznivý dopad způsobil nebo spoluzpůsobil.*

2. Pokud nepříznivý dopad nelze **okamžitě** zastavit, členské státy zajistí, aby společnosti minimalizovaly jeho rozsah.

3. Společnosti jsou povinny v příslušných případech přijmout tato **vhodná opatření**:

- a) neutralizovat nepříznivý dopad nebo minimalizovat jeho rozsah ■ ; tato opatření musí být přiměřená **závažnosti** nepříznivého dopadu a **podílu** dané společnosti na něm;
- b) je-li to nezbytné vzhledem k tomu, že nepříznivý dopad nelze okamžitě zastavit, **bez zbytečného odkladu** vypracovat a zavést plán nápravných opatření s přiměřenými a jasně vymezenými lhůtami pro **uskutečnění vhodných opatření** a kvalitativními a kvantitativními ukazateli pro měření zlepšení; **společnosti mohou své plány opatření vypracovat ve spolupráci s odvětvovými nebo vícestrannými iniciativami**; plán nápravných opatření musí být **přízpůsoben provozu a řetězcům činností společností**;
- c) usilovat o smluvní záruky od ■ přímého obchodního **partnera**, že zajistí soulad s kodexem chování **společnosti** a v případě potřeby s plánem nápravných opatření, a to i **uzavřením** odpovídajících smluvních záruk ze strany těchto partnerů, v rozsahu, v jakém jsou **jejich činnosti** součástí řetězce **činností společností**; po získání takových smluvních záruk se použije odstavec 6;

- d) provést nezbytné *finanční nebo nefinanční* investice, *úpravy nebo modernizace*, například *do zařízení, výrobních nebo jiných provozních* procesů a infrastruktur ■ ;
- e) *provést nezbytné úpravy nebo zlepšení ve vlastním podnikatelském plánu společnosti, celkových strategiích a provozu, včetně postupů nákupu, navrhování a distribuce;*
- f) poskytovat cílenou a přiměřenou podporu malým a středním podnikům ■ , které *jsou obchodními partnery* společnosti, *pokud je to nezbytné s ohledem na zdroje, znalosti a omezení daného malého nebo středního podniku, a to poskytováním nebo umožňováním přístupu k budování kapacit, odborné přípravě nebo modernizaci systémů řízení, a* pokud by dodržování kodexu chování nebo plánu nápravných opatření ohrozilo životaschopnost takového malého či středního podniku, *poskytováním cílené a přiměřené finanční podpory, jako je přímé financování, nízkouročené půjčky, záruky nepřerušování dodávek nebo pomoc při zajišťování financování;*

g) v souladu s právem Unie, včetně práva hospodářské soutěže, spolupracovat s jinými subjekty, mimo jiné v příslušných případech s cílem zvýšit schopnost společnosti zastavit nepříznivý dopad nebo **minimalizovat jeho rozsah**, zejména pokud žádné jiné **opatření** není vhodné nebo účinné;

h) zajistit nápravu v souladu s článkem 12.

4. *Společnosti mohou v příslušných případech uskutečnit vedle opatření vyjmenovaných v odstavci 3 další vhodná opatření, například vyvolat interakci s obchodním partnerem ohledně očekávání dané společnosti, pokud jde o zastavení skutečných nepříznivých dopadů nebo minimalizaci jejich rozsahu, nebo poskytovat nebo umožňovat přístup k budování kapacit, pokynům, administrativní a finanční podpoře, jako jsou půjčky nebo financování, a to s přihlédnutím ke zdrojům, znalostem a omezením obchodního partnera.*
5. Pokud jde o skutečné nepříznivé dopady, které nebylo možné zastavit nebo jejichž **rozsah nebylo možné** odpovídajícím způsobem **minimalizovat** pomocí **vhodných opatření vyjmenovaných** v odstavci 3, společnost může usilovat o **získání smluvních záruk od** nepřímého **obchodního partnera** s cílem dosáhnout souladu s kodexem chování společnosti nebo s plánem nápravných opatření. Po **získání takových smluvních záruk** se použije odstavec 6.

6. Smluvní záruky uvedené v odst. 3 písm. c) a v odstavci 5 ■ jsou doprovázeny vhodnými opatřeními k ověření dodržování. Pro účely ověření dodržování může společnost odkázat na ověřování *nezávislou třetí stranou, a to i prostřednictvím odvětvových nebo vícestranných iniciativ.*

V případě smluvních záruk získaných od malého nebo středního podniku či smlouvy uzavřené s malým nebo středním podnikem jsou použité podmínky spravedlivé, přiměřené a nediskriminační. *Společnost rovněž posoudí, zda by smluvní záruky malého nebo středního podniku měly být doprovázeny nějakými vhodnými opatřeními pro malé a střední podniky uvedenými v odst. 3 písm. f).* Pokud jsou opatření k ověření dodržování prováděna ve vztahu k malým a středním podnikům, nese náklady na ověřování nezávislou třetí stranou společnost. *Pokud malý nebo střední podnik požádá o to, že převezme alespoň část nákladů na ověření nezávislou třetí stranou, nebo po dohodě se společností, může malý nebo střední podnik sdílet výsledky ověření s dalšími společnostmi.*

7. Pokud jde o skutečné nepříznivé dopady uvedené v odstavci 1, které nebylo možné zastavit nebo jejichž rozsah nebylo možné minimalizovat pomocí opatření uvedených v odstavcích 3, 5 a 6, **v krajním případě** je společnost **povinna** zdržet se navazování nových nebo rozšiřování stávajících vztahů s **obchodním** partnerem, v souvislosti s nímž nebo v jehož řetězci **činností** došlo k výskytu dopadu, a pokud to umožňuje právo, kterým se řídí jejich vztahy, podnikne **v krajním případě** tyto kroky:

- a) *bez zbytečného odkladu přijme a zavede posílený plán nápravných opatření pro konkrétní nepříznivý dopad, a to i s využitím nebo zesílením páky společnosti prostřednictvím dočasného pozastavení obchodních vztahů s ohledem na dotčené činnosti, pokud lze důvodně očekávat, že toto úsilí bude úspěšné; plán opatření obsahuje konkrétní a vhodný harmonogram pro přijetí a zavedení všech opatření v něm obsažených, během něhož může společnost rovněž hledat alternativní obchodní partnery;*
- b) *pokud nelze důvodně očekávat, že úsilí ve smyslu písmene a) bude úspěšné, nebo pokud zavedení plánu posílených nápravných opatření nepříznivý dopad nezastaví nebo neminimalizuje jeho rozsah, ukončí obchodní vztah v souvislosti s dotčenými činnostmi , je-li skutečný nepříznivý dopad závažný.*

Před dočasným pozastavením nebo ukončením obchodního vztahu společnost posoudí, zda lze důvodně očekávat, že nepříznivé dopady tohoto kroku budou zjevně závažnější než nepříznivý dopad, jež nebylo možné zastavit nebo jehož rozsah nebylo možné odpovídajícím způsobem minimalizovat. V takovém případě společnost nemá povinnost obchodní vztah pozastavit nebo ukončit a musí být s to oznámit příslušnému orgánu dohledu řádné zdůvodnění takového rozhodnutí.

*Členské státy zajistí, aby ve smlouvách, které se řídí jejich právem, byla možnost **dočasně pozastavit nebo** ukončit obchodní vztah **v souladu s prvním pododstavcem s výjimkou smluv, jež jsou strany povinny uzavřít ze zákona.***

Pokud se společnost rozhodne obchodní vztah dočasně pozastavit nebo ukončit, přijme kroky k prevenci, zmírnění nebo zastavení dopadů tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí oznámí obchodnímu partnerovi v přiměřeném předstihu a průběžně je přezkoumává.

Pokud se společnost rozhodne obchodní vztah podle tohoto článku dočasně nepozastavit ani neukončit, monitoruje skutečný nepříznivý dopad a pravidelně posuzuje své rozhodnutí i to, zda jsou k dispozici další vhodná opatření.

I

Článek 12

Náprava skutečných nepříznivých dopadů

- 1. Členské státy zajistí, aby v případě, že společnost způsobila nebo spoluzpůsobila skutečný nepříznivý dopad, zajistila nápravu.***

2. *Je-li skutečný nepříznivý dopad způsoben pouze obchodním partnerem společnosti, může společnost zajistit nápravu dobrovolně. S cílem zajistit nápravu může společnost rovněž využít svou schopnost ovlivnit obchodního partnera, který nepříznivý dopad způsobuje.*

Článek 13

Smysluplná spolupráce se zúčastněnými stranami

1. *Členské státy zajistí, aby společnosti přijaly vhodná opatření k účinné spolupráci se zúčastněnými stranami v souladu s tímto článkem.*
2. *Aniž je dotčena směrnice (EU) 2016/943, společnosti při konzultacích se zúčastněnými stranami jim případně poskytnou relevantní a komplexní informace s cílem vést účinné a transparentní konzultace. Aniž je dotčena směrnice (EU) 2016/943, mohou konzultované zúčastněné strany požádat s patřičným odůvodněním o relevantní dodatečné informace, které musí společnost poskytnout v přiměřené lhůtě a ve vhodném a srozumitelném formátu. Pokud společnost žádost o dodatečné informace odmítne, mají konzultované zúčastněné strany nárok na písemné zdůvodnění tohoto odmítnutí.*

3. *Konzultace se zúčastněnými stranami probíhá v těchto fázích procesu náležité péče:*

- a) *při shromažďování nezbytných informací o skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadech za účelem identifikace a posouzení nepříznivých dopadů podle článku 8 a jejich seřazení dle priority podle článku 9;*
- b) *při vypracovávání plánů preventivních a nápravných opatření podle čl. 10 odst. 2 a čl. 11 odst. 3 a vypracovávání posílených plánů preventivních a nápravných opatření podle čl. 10 odst. 6 a čl. 11 odst. 7;*
- c) *při rozhodování o ukončení nebo pozastavení obchodního vztahu podle čl. 10 odst. 6 a čl. 11 odst. 7;*
- d) *při přijetí vhodných opatření k nápravě nepříznivých dopadů podle článku 12;*
- e) *případně při vypracovávání kvalitativních a kvantitativních ukazatelů pro monitorování požadované podle článku 15.*

4. *Pokud není přiměřeně možné se zúčastněnými stranami účinně spolupracovat v rozsahu nezbytném pro splnění požadavků této směrnice, společnosti navíc konzultují odborníky, kteří mohou v souvislosti se skutečnými nebo potenciálními nepříznivými dopady poskytnout věrohodné poznatky.*
5. *Při konzultacích se zúčastněnými stranami společnosti identifikují a řeší překážky bránící spolupráci a zajistí, mimo jiné zachováním důvěrnosti a anonymity, aby se účastníci nestali terčem odvety či odplaty.*
6. *Členské státy zajistí, aby společnosti mohly případně plnit povinnosti stanovené v tomto článku prostřednictvím odvětvových nebo vícestranných iniciativ, pokud takové konzultace splňují požadavky stanovené v tomto článku. Využití odvětvových nebo vícestranných iniciativ není dostačující ke splnění povinnosti konzultovat vlastní zaměstnance společnosti a jejich zástupce.*
7. *Spoluprací se zaměstnanci a jejich zástupci nejsou dotčeny příslušné unijní a vnitrostátní právo v oblasti zaměstnaneckých a sociálních práv ani použitelné kolektivní smlouvy.*

Článek 14

Mechanismus oznamování a postup pro podávání stížností

1. Členské státy zajistí, aby společnosti umožnily osobám a subjektům vyjmenovaným v odstavci 2 podávání stížností, jestliže **tyto osoby nebo subjekty** mají oprávněné obavy týkající se skutečných nebo potenciálních nepříznivých ■ dopadů, pokud jde o vlastní provoz **společností**, provoz jejich dceřiných společností **nebo provoz jejich obchodních partnerů v řetězcích činností společností**.
2. Členské státy zajistí, aby stížnosti mohly podávat:
 - a) **fyzické nebo právnické** osoby, které jsou nepříznivým dopadem dotčeny nebo mají oprávněné důvody se domnívat, že by jím mohly být dotčeny, **a legitimní zástupci těchto osob jednající jejich jménem, jako jsou organizace občanské společnosti a obránci lidských práv;**
 - b) odborové organizace a další zástupci pracovníků zastupující fyzické osoby pracující v **dotyčném řetězci činností a**
 - c) organizace občanské společnosti, které působí **a mají zkušenosti** v souvisejících oblastech, **je-li nepříznivý dopad v oblasti životního prostředí předmětem stížnosti.**

3. Členské státy zajistí, aby společnosti zavedly ***spravedlivý, veřejně dostupný, přístupný, předvídatelný a transparentní*** postup pro vyřizování stížností uvedených v odstavci 1, včetně postupu v případě, kdy společnost považuje stížnost za neopodstatněnou, a aby o tomto ***postupu*** informovaly příslušné ***zástupce*** pracovníků a odborové organizace. ***Společnosti*** přijmou přiměřeně dostupná opatření k zabránění jakékoli formě odvetných opatření, a to zajištěním důvěrnosti totožnosti ***osoby nebo organizace, které stížnost podaly, v souladu s vnitrostátním právem. Je-li třeba sdílet některé informace, musí se tak dít způsobem, který neohrožuje bezpečnost stěžovatele, včetně toho, že se nesdělí totožnost stěžovatele.***

Členské státy zajistí, aby v případě, že je stížnost opodstatněná, byl nepříznivý dopad, který je předmětem stížnosti, považován za identifikovaný ve smyslu článku 8, a daná společnost musí učinit vhodná opatření v souladu s články 10, 11 a 12.

4. Členské státy zajistí, aby stěžovatelé byli oprávněni:

- a) žádat od společnosti, u které podali stížnost podle odstavce 1, vhodná následná opatření;
- b) setkat se se zástupci společnosti na vhodné úrovni za účelem projednání skutečných nebo potenciálních závažných nepříznivých dopadů, které jsou předmětem stížnosti, **a potenciální nápravy v souladu s článkem 12;**
- c) **obdržet od společnosti důvody, proč je stížnost považována za opodstatněnou nebo neopodstatněnou, a v případě, že je považována za opodstatněnou, informace o krocích a opatřeních, jež byly nebo budou přijaty.**

5. *Členské státy zajistí, aby společnosti zavedly přístupný mechanismus pro podávání oznámení ze strany osob a subjektů, mají-li informace nebo obavy týkající se skutečných nebo potenciálních nepříznivých dopadů, pokud jde o vlastní provoz společností, provoz jejich dceřiných společností a provoz jejich obchodních partnerů v řetězcích činností společností.*

Tento mechanismus zajistí, aby oznámení mohla být učiněna anonymně nebo důvěrně v souladu s vnitrostátním právem. Společnosti přijmou přiměřeně dostupná opatření k zabránění jakékoli formě odvetných opatření, tím, že zajistí, že totožnost osob nebo subjektů, které oznámení podávají, zůstane v souladu s vnitrostátním právem důvěrná. Společnost může případně osoby nebo subjekty, které oznámení podávají, informovat o krocích a opatřeních, jež byly nebo budou přijaty.

6. *Členské státy zajistí, aby společnosti mohly plnit povinnosti stanovené v odstavci 1, v odst. 3 prvním pododstavci a v odstavci 5 tím, že se zapojí do kooperativních postupů pro podávání stížností a mechanismů oznamování, včetně společných postupů zřízených společnostmi, prostřednictvím odvětvových sdružení, vícestranných iniciativ nebo globálních rámcových dohod, pokud tyto kooperativní postupy a mechanismy splňují požadavky stanovené v tomto článku.*
7. *Podání oznámení nebo stížnosti podle tohoto článku není nezbytným předpokladem k tomu, aby osoby, které je podávají, měly přístup k postupům podle článku 26 a 29 nebo k jiným mimosoudním mechanismům, ani tomu nebrání.*

Článek 15

Monitorování

Členské státy zajistí, aby společnosti prováděly pravidelné posuzování svého vlastního provozu a opatření, provozu a opatření svých dceřiných společností, a pokud souvisejí s ***řetězcem činností*** společnosti, provozu a opatření svých obchodních ***partnerů za účelem posouzení provádění a za účelem*** monitorování ***přiměřenosti a*** účinnosti identifikace, prevence, zmírňování, zastavení a minimalizace rozsahu nepříznivých dopadů. Tato posouzení se ve vhodných případech zakládají na kvalitativních a kvantitativních ukazatelích a jsou prováděna ***bez zbytečného odkladu po každé významné změně***, nejméně však jednou za 12 měsíců a vždy, když existují oprávněné důvody se domnívat, že mohou vzniknout nová rizika výskytu těchto nepříznivých dopadů. Politika náležité péče, ***identifikované nepříznivé dopady a související vhodná opatření se případně aktualizují*** v souladu s výsledkem těchto posouzení ***a s náležitým zohledněním relevantních informací od zúčastněných stran***.

Článek 16
Komunikace

- 1.** *Aniž je dotčena výjimka stanovená v odstavci 2 tohoto článku, členské státy zajistí, aby společnosti* podávaly zprávy o záležitostech, na něž se vztahuje tato směrnice, tím, že na svých internetových stránkách zveřejní roční výkaz. ***Tento roční výkaz se zveřejní:***
- a)*** *alespoň v jednom z unijních úředních jazyků používaných v členském státě orgánu dohledu určeného podle článku 24, a pokud se liší, v jazyce, který je v dané oblasti mezinárodního obchodu obvyklý;*
 - b)*** *v přiměřené lhůtě, která nesmí přesáhnout 12 měsíců od rozvahového dne účetního období, za něž je výkaz vypracován, nebo v případě společností, které podávají zprávy v souladu se směrnicí 2013/34/EU dobrovolně, do dne zveřejnění roční účetní závěrky.*

I

V případě společnosti založené v souladu s právem třetí země obsahuje výkaz rovněž informace týkající se zplnomocněného zástupce společnosti požadované podle čl. 23 odst. 2.

2. *Odstavec 1 tohoto článku se nepoužije na společnosti podléhající požadavkům na podávání zpráv o udržitelnosti podle článků 19a, 29a nebo 40a směrnice 2013/34/EU, včetně těch, které jsou v souladu s čl. 19a odst. 9 nebo čl. 29a odst. 8 uvedené směrnice od zmíněných požadavků osvobozeny.*

3. *Do 31. března 2027 vypracuje Komise akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 34 s cílem doplnit tuto směrnici stanovením obsahu a kritérií pro podávání zpráv podle odstavce 1, v nichž upřesní zejména dostatečně podrobné informace o popisu náležité péče identifikovaných skutečných a potenciálních nepříznivých dopadů a vhodných opatření přijatých v souvislosti s nimi. Při přípravě těchto aktů v přenesené pravomoci Komise náležitě zohlední standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti přijaté podle článků 29b a 40b směrnice 2013/34/EU a případně zajistí soulad s nimi.*

Při přijímání aktů v přenesené pravomoci uvedených v prvním pododstavci Komise zajistí, aby nedocházelo ke zdvojování požadavků na podávání zpráv pro společnosti uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a) bodě iii) a podléhající požadavkům na podávání zpráv podle článku 4 nařízení (EU) 2019/2088, přičemž plně zachová minimální povinnosti stanovené v této směrnici.

Článek 17

Přístupnost informací v jednotném evropském přístupovém místě

- 1. Členské státy zajistí, aby od 1. ledna 2029 při zveřejňování ročního výkazu uvedeného v čl. 16 odst. 1 této směrnice předkládaly společnosti tyto informace za účelem jejich zpřístupnění v jednotném evropském přístupovém místě zřízeném nařízením (EU) 2023/2859 současně orgánu shromažďujícímu informace, který je uveden v odstavci 3 tohoto článku.***

Členské státy zajistí, aby informace obsažené v ročním výkazu uvedeném v prvním pododstavci splňovaly tyto požadavky:

- a) předkládají se ve formátu, ze kterého lze získat údaje, vymezeném v čl. 2 bodu 3 nařízení (EU) 2023/2859, nebo vyžaduje-li to právo Unie či vnitrostátní právo, ve strojově čitelném formátu, vymezeném v čl. 2 bodu 4 uvedeného nařízení;***

b) jsou k nim připojena tato metadata:

- i) všechny názvy společnosti, které se informace týkají;***
- ii) identifikační kód právnické osoby patřící společnosti upřesněný podle čl. 7 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) 2023/2859;***
- iii) velikost společnosti podle kategorií upřesněných podle čl. 7 odst. 4 písm. d) nařízení (EU) 2023/2859;***
- iv) průmyslová odvětví hospodářských činností společnosti upřesněná podle čl. 7 odst. 4 písm. e) nařízení (EU) 2023/2859;***
- v) druh informací upřesněných podle čl. 7 odst. 4 písm. c) nařízení (EU) 2023/2859;***
- vi) poznámka, zda informace obsahují osobní údaje.***

2. *Pro účely odst. 1 písm. b) bodu ii) členské státy zajistí, aby společnosti získaly identifikační kód právnické osoby.*
3. *Do 31. prosince 2028 určí členské státy pro účely zpřístupnění informací uvedených v odstavci 1 tohoto článku v jednotném evropském přístupovém místě alespoň jeden orgán shromažďující informace vymezený v čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2023/2859 a oznámí to Evropskému orgánu pro cenné papíry a trhy.*
4. *Pro účely zajištění efektivního shromažďování a správy informací předkládaných v souladu s odstavcem 1 je Komisi svěřena pravomoc přijímat prováděcí opatření, v nichž upřesní:*
 - a) *všechna ostatní požadovaná metadata, která mají doprovázet informace;*
 - b) *strukturování údajů v informacích a*
 - c) *pro které informace je vyžadován strojově čitelný formát a který strojově čitelný formát se má v takovýchto případech používat.*

Článek 18

Vzorová smluvní ustanovení

S cílem podpořit společnosti a usnadnit jim dodržování čl. 10 odst. 2 písm. b) a čl. 11 odst. 3 písm. c) přijme Komise *do ... [30 měsíců od vstupu této směrnice v platnost] po poradě s členskými státy* a zúčastněnými stranami pokyny týkající se *dobrovolných* vzorových smluvních ustanovení.

Článek 19

Pokyny

- 1.* Za účelem poskytování podpory společnostem nebo orgánům členských států ohledně toho, jak by společnosti měly *praktickým způsobem plnit své povinnosti náležitě péče*, a za účelem poskytnutí podpory zúčastněným stranám vydá Komise po poradě s členskými státy a zúčastněnými stranami, Agenturou Evropské unie pro základní práva, Evropskou agenturou pro životní prostředí, *Evropským orgánem pro pracovní záležitosti* a v příslušných případech s mezinárodními *organizacemi a dalšími* subjekty s odbornými znalostmi v oblasti náležité péče pokyny, včetně *obecných pokynů a* pokynů pro konkrétní odvětví nebo pokynů pro konkrétní nepříznivé dopady.

2. *Pokyny, které mají být vydány podle odstavce 1, zahrnují:*

- a) pokyny a osvědčené postupy ohledně toho, jak provádět náležitou péči v souladu s povinnostmi stanovenými v člancích 5 až 16, zejména postup identifikace podle článku 8, seřazení dopadů dle priority podle článku 9, vhodná opatření k přizpůsobení postupů nákupu podle čl. 10 odst. 2 a čl. 11 odst. 3, odpovědné ukončení spolupráce podle čl. 10 odst. 6 a čl. 11 odst. 7, vhodná opatření pro nápravu podle článku 12 a jak identifikovat zúčastněné strany a spolupracovat s nimi podle článku 13, a to i prostřednictvím mechanismu oznamování a postupu pro podávání stížností stanoveného v článku 14;*
- b) praktické pokyny k transformačnímu plánu podle článku 22;*
- c) pokyny pro jednotlivá odvětví;*

- d) pokyny pro posuzování rizikových faktorů na úrovni společnosti, obchodních operací, zeměpisných a kontextových aspektů, výrobků a služeb a odvětvových rizikových faktorů, včetně faktorů spojených s oblastmi postiženými konflikty a vysoce rizikovými oblastmi;*
- e) odkazy na zdroje dat a informací, které jsou k dispozici pro plnění povinností stanovených v této směrnici, a na digitální nástroje a technologie, které by mohly usnadnit a podpořit jejich dodržování;*
- f) informace o tom, jak mezi společnostmi a jinými právními subjekty sdílet zdroje a informace pro účely dodržování ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice, a to v souladu s ochranou obchodního tajemství podle čl. 5 odst. 3 a ochranou před možnou odvetou nebo odplatou, jak je stanoveno v čl. 13 odst. 5;*
- g) informace pro zúčastněné strany a jejich zástupce o tom, jak na procesu náležité péče spolupracovat.*

3. ***Pokyny uvedené v odst. 2 písm. a), d) a e) musí být k dispozici do ... [vložte datum: 30 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost]. Pokyny uvedené v odst. 2 písm. b), f) a g) musí být k dispozici do ... [vložte datum: 36 měsíců od vstupu této směrnice v platnost].***
4. ***Pokyny uvedené v tomto článku musí být k dispozici ve všech úředních jazycích Unie. Komise pokyny pravidelně přezkoumává a v případě potřeby je upraví.***

Článek 20

Doprovodná opatření

1. Členské státy jednotlivě nebo společně zřídí a provozují specializované internetové stránky, platformy nebo portály za účelem poskytování informací a podpory společností ***a jejich obchodním partnerům a zúčastněným stranám.*** V tomto ohledu je třeba věnovat zvláštní pozornost malým a středním podnikům, které se nacházejí v ***řetězcích činností*** společností. ***Uvedené internetové stránky, platformy nebo portály umožňují zejména přístup k:***
 - a) ***obsahu a kritériím pro podávání zpráv stanovených Komisí v aktech v přenesené pravomoci přijatých podle čl. 16 odst. 3;***

- b) pokynům Komise ohledně dobrovolných vzorových smluvních ustanovení stanovených v článku 18 a pokynům, které vydává podle článku 19;*
- c) jednotnému kontaktnímu místu stanovenému v článku 21 a*
- d) informacím pro zúčastněné strany a jejich zástupce o tom, jak na procesu náležité péče spolupracovat.*

2. Aniž jsou dotčena pravidla státní podpory, mohou členské státy malým a středním podnikům poskytovat finanční podporu. ***Členské státy mohou rovněž poskytovat podporu zúčastněným stranám za účelem usnadňování výkonu práv stanovených v této směrnici.***
3. Komise může doplnit podpůrná opatření členských států na základě stávajících opatření Unie na podporu náležité péče v Unii a ve třetích zemích a může navrhnout nová opatření, včetně usnadnění odvětvových nebo vícestranných iniciativ, s cílem pomoci společností při plnění jejich povinností.

4. *Aniž jsou dotčeny články 25, 26 a 29, mohou se společnosti účastnit* odvětvových a vícestranných iniciativ na podporu plnění povinností uvedených v člancích 7 až 16 v rozsahu, v jakém jsou tyto iniciativy pro podporu plnění těchto povinností vhodné. **Po posouzení vhodnosti mohou společnosti zejména využít analýzu příslušných rizik prováděnou odvětvovými nebo vícestrannými iniciativami nebo jejich členy nebo se k ní připojit a mohou prostřednictvím těchto iniciativ přijmout účinná vhodná opatření nebo se k nim připojit. Společnosti přitom monitorují účinnost těchto opatření a v případě potřeby i nadále přijímají vhodná opatření k plnění svých povinností.**

Komise a členské státy mohou usnadnit šíření informací o těchto iniciativách a jejich výsledcích. Komise **vydá** ve spolupráci s členskými státy pokyny, v nichž **stanoví kritéria vhodnosti a metodiku pro posuzování** vhodnosti odvětvových a vícestranných iniciativ společnostmi.

5. *Aniž jsou dotčeny články 25, 26 a 29, mohou společnosti na podporu plnění svých povinností náležitě péče využívat nezávislé ověřování třetí stranou ohledně společností ve svých řetězcích činností a od těchto společností, a to v rozsahu, v jakém je toto ověřování pro podporu plnění příslušných povinností vhodné. Ověřování nezávislou třetí stranou mohou provádět jiné společnosti či odvětvová nebo vícestranná iniciativa. Nezávislí ověřovatelé, kteří jsou třetí stranou, jednají objektivně a zcela nezávisle na společnosti, nesmějí být v žádném střetu zájmů, musí být nezávislí na vnějším vlivu, přímém či nepřímém, a zdržet se jakéhokoli jednání neslučitelného s jejich nezávislostí. V závislosti na povaze nepříznivého dopadu musí mít zkušenosti a odbornou způsobilost v záležitostech životního prostředí nebo lidských práv a odpovídají za kvalitu a spolehlivost ověřování, které provádějí.*

Komise vydá ve spolupráci s členskými státy pokyny, v nichž stanoví kritéria vhodnosti a metodiku pro posuzování vhodnosti ověřovatelů, kteří jsou třetí stranou, společnostmi, a dále pokyny pro monitorování přesnosti, účinnosti a integrity ověřování třetí stranou.

Článek 21

Jednotné kontaktní místo

- 1. Komise zřídí jednotné kontaktní místo, jehož prostřednictvím mohou společnosti žádat o informace, pokyny a podporu ohledně toho, jak plnit své povinnosti stanovené v této směrnici.***
- 2. S jednotným kontaktním místem spolupracují relevantní vnitrostátní orgány v každém členském státě s cílem pomáhat při přizpůsobování informací a pokynů vnitrostátním kontextům a při šíření těchto informací a pokynů.***

Článek 22

Boj proti změně klimatu

1. Členské státy zajistí, aby společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 *písm. a), b) a c)* a čl. 2 odst. 2 *písm. a), b) a c)* přijaly a **účinně zavedly transformační plán pro zmírňování změny klimatu, jehož cílem je prostřednictvím maximálního úsilí** zajistit, aby obchodní model a strategie dané společnosti byly slučitelné s přechodem na udržitelné hospodářství a s omezením globálního oteplování na 1,5 °C v souladu s Pařížskou dohodou **a s cílem dosáhnout klimatické neutrality, jak je stanoveno v nařízení (EU) 2021/1119, včetně jeho průběžných cílů a cíle klimatické neutrality do roku 2050, a případně expozice společnosti vůči činnostem souvisejícím s uhlím, ropou a zemním plynem.**

Koncepce transformačního plánu pro zmírňování změny klimatu uvedeného v prvním pododstavci obsahuje:

- a) časově vymezené cíle do roku 2030 týkající se změny klimatu a v pětiletých intervalech do roku 2050 na základě přesvědčivých vědeckých důkazů a případně absolutní cíle snížení emisí skleníkových plynů pro rámec 1, rámec 2 a rámec 3 v každé významné kategorii;*
- b) popis identifikovaných dekarbonizačních pák a plánovaných klíčových opatření k dosažení cílů uvedených v písmeni a), případně včetně změn v portfoliu výrobků a služeb společnosti a přijímání nových technologií;*
- c) vysvětlení a kvantifikaci investic a financování podporujících uskutečňování transformačního plánu pro zmírňování změny klimatu a*
- d) popis úlohy správních, řídicích a dozorčích orgánů ve vztahu k transformačnímu plánu pro zmírňování změny klimatu.*

2. *Povinnost přijmout transformační plán pro zmírňování změny klimatu uvedený v odstavci 1 tohoto článku se považuje za splněnou u společností, které tento plán uvádějí v souladu s články 19a, 29a nebo 40a směrnice 2013/34/EU, v závislosti na daném případě.*

Povinnost přijmout transformační plán pro zmírňování změny klimatu uvedený v odstavci 1 tohoto článku se považuje za splněnou u společností, které do toho plánu zahrnul jejich mateřský podnik, jenž jej uvádí v souladu s články 29a nebo 40a směrnice 2013/34/EU, v závislosti na daném případě.

3. *Členské státy zajistí, aby byl transformační plán pro zmírňování změny klimatu uvedený v odstavci 1 aktualizován každých 12 měsíců a obsahoval popis pokroku, jehož společnost při plnění cílů uvedených v odst. 1 druhém pododstavci písm. a) dosahuje.*

Článek 23

Zplnomocněný zástupce

1. Členské státy ***požadují***, aby společnost uvedená v čl. 2 odst. 2 ***působící v určitém členském státě*** jmenovala svým zplnomocněným zástupcem fyzickou nebo právnickou osobu, která má sídlo nebo bydliště v jednom z členských států, kde působí. Toto jmenování je platné, když je potvrzeno jeho přijetí ze strany zplnomocněného zástupce.

2. Členské státy ***požadují***, aby ***zplnomocněný zástupce nebo společnost oznámili orgánu dohledu*** v členském státě, v němž má zplnomocněný zástupce bydliště nebo sídlo, a je-li odlišný, příslušnému orgánu dohledu ***upřesněnému v čl. 24 odst. 3*** jméno/název, adresu, e-mail a telefonní číslo zplnomocněného zástupce. Členské státy zajistí, aby byl zplnomocněný zástupce povinen kterémukoli orgánu dohledu na požádání poskytnout kopii jmenování v úředním jazyce některého členského státu.
3. Členské státy ***požadují***, aby ***zplnomocněný zástupce nebo společnost informovali*** orgán dohledu v členském státě, v němž má zplnomocněný zástupce bydliště nebo sídlo, a je-li odlišný, ***příslušný*** orgán dohledu ***upřesněný v čl. 24 odst. 3*** o tom, že daná společnost je společností uvedenou v čl. 2 odst. 2.

4. Členské státy **požadují**, aby každá společnost zmocnila svého zplnomocněného zástupce k přijímání sdělení od orgánů dohledu ve všech záležitostech nezbytných pro dodržování a prosazování **ustanovení vnitrostátních právních předpisů** provádějících tuto směrnici. Společnosti jsou povinny poskytnout svému zplnomocněnému zástupci pravomoci a zdroje nezbytné ke spolupráci s orgány dohledu.
5. ***Pokud společnost uvedená v čl. 2 odst. 2 nesplní povinnosti stanovené v tomto článku, jsou k vymáhání těchto povinností v souladu se svým vnitrostátním právem příslušné všechny členské státy, v nichž tato společnost působí. Členský stát, který má v úmyslu vymáhat plnění povinností stanovených v tomto článku, informuje orgány dohledu prostřednictvím evropské sítě orgánů dohledu zřízené podle článku 28, aby nedošlo k jejich vymáhání ze strany jiných členských států.***

Článek 24

Orgány dohledu

1. Každý členský stát určí jeden nebo více orgánů dohledu pro dohled nad dodržováním povinností stanovených v ustanoveních vnitrostátních právních předpisů přijatých podle článků 7 až 16 a článku 22.

2. Pokud jde o společnost uvedenou v čl. 2 odst. 1, je příslušným orgánem dohledu orgán členského státu, v němž má tato společnost sídlo.
3. Pokud jde o společnost uvedenou v čl. 2 odst. 2, je příslušným orgánem dohledu orgán členského státu, v němž má tato společnost pobočku. Nemá-li společnost pobočku v žádném členském státě nebo má-li pobočky v různých členských státech, je příslušným orgánem dohledu orgán dohledu členského státu, v němž společnost dosáhla největší části svého čistého obrátu v Unii za účetní období předcházející poslednímu účetnímu období přede dnem uvedeným v článku 37 nebo dnem, kdy společnost poprvé splní kritéria stanovená v čl. 2 odst. 2, podle toho, co nastane později.

Společnost uvedená v čl. 2 odst. 2 může na základě změny okolností, vlivem níž daná společnost dosahuje největší části obrátu v Unii v jiném členském státě, podat řádně odůvodněnou žádost o změnu orgánu dohledu příslušného k regulaci záležitostí, na něž se vztahuje tato směrnice, ve vztahu k dané společnosti.

4. ***Plní-li povinnosti vyplývající z této směrnice jménem svých dceřiných společností v souladu s článkem 6 mateřská společnost, spolupracuje příslušný orgán dohledu nad mateřskou společností s příslušným orgánem dohledu nad dceřinou společností, který je i nadále příslušný k zajištění toho, aby dceřiná společnost podléhala výkonu pravomocí v souladu s článkem 25. V tomto ohledu usnadňuje nezbytnou spolupráci, koordinaci a poskytování vzájemné pomoci evropská síť orgánů dohledu zřízená podle článku 28, v souladu s článkem 28.***
5. Pokud členský stát určí více než jeden orgán dohledu, zajistí, aby byly jasně vymezeny příslušné pravomoci těchto orgánů dohledu a aby mezi sebou tyto orgány úzce a účinně spolupracovaly.
6. Členské státy mohou rovněž určit orgány pro dohled nad regulovanými finančními podniky rovněž jako orgány dohledu pro účely této směrnice.

7. Do ... [*dva roky po vstupu této směrnice v platnost*] sdělí členské státy Komisi názvy a kontaktní údaje orgánů dohledu určených podle tohoto článku, jakož i jejich příslušné pravomoci, pokud je orgánů dohledu určeno více. Informují Komisi o veškerých změnách těchto údajů.
8. Komise seznam orgánů dohledu zveřejní, mimo jiné na svých internetových stránkách, ***a má-li některý členský stát orgánů dohledu více, zveřejní u každého z těchto orgánů i příslušné pravomoci ve vztahu k této směrnici.*** Pravidelně jej na základě informací obdržených od členských států aktualizuje.

9. Členské státy zaručí nezávislost orgánů dohledu a zajistí, aby tyto orgány, jakož i všechny osoby, které pro ně pracují nebo pracovaly, a auditoři, ***odborníci a jakékoli jiné osoby*** jednající jejich jménem vykonávali své pravomoci nestranně a transparentně a řádně dodržovali povinnost zachovávat profesní tajemství. Členské státy zejména zajistí, aby orgány dohledu byly právně a funkčně nezávislé, ***a to i na vnějším vlivu, přímém či nepřímém, mimo jiné*** ze strany společností spadajících do působnosti této směrnice nebo jiných tržních zájmů, aby jejich zaměstnanci a osoby odpovědné za řízení nebyli ve střetu zájmů, byly jim uloženy požadavky na zachování důvěrnosti a aby se zdrželi jakéhokoli jednání neslučitelného se svými povinnostmi.
10. ***Členské státy zajistí, aby orgány dohledu zveřejnily a zpřístupnily on-line výroční zprávu o své činnosti podle této směrnice.***

Článek 25

Pravomoci orgánů dohledu

1. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu měly odpovídající pravomoci a zdroje k plnění úkolů, které jim ukládá tato směrnice, včetně pravomoci ***požadovat od společností*** informace a provádět šetření týkající se plnění povinností stanovených v ***článcích 7 až 16***.
Členské státy vyžadují, aby orgány dohledu dohlížely na přijetí a vypracování transformačního plánu pro zmírňování změny klimatu v souladu s požadavky stanovenými v čl. 22 odst. 1.
2. Orgán dohledu může zahájit šetření z vlastního podnětu nebo na základě opodstatněných obav, které mu byly sděleny podle článku 26, pokud má za to, že má dostatečné informace o možném porušení povinností stanovených v ustanoveních vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice ze strany společnosti.

3. Kontroly se provádějí v souladu s vnitrostátním právem členského státu, v němž se kontrola provádí, a poté, co společnost byla předem upozorněna, s výjimkou případů, kdy by předchozí upozornění bránilo účinnosti kontroly. Pokud chce orgán dohledu v rámci svého šetření provést kontrolu na území jiného než svého členského státu, vyžádá si pomoc orgánu dohledu v tomto členském státě podle čl. 28 odst. 3.
4. Zjistí-li orgán dohledu v důsledku opatření přijatých podle odstavců 1 a 2 nedodržení ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice, poskytne dotyčné společnosti přiměřenou lhůtu k přijetí nápravných opatření, je-li to možné.

Přijetí nápravných opatření nebrání uložení **sankcí** nebo uplatnění občanskoprávní odpovědnosti v souladu s články 27 a 29.

5. Při plnění svých úkolů mají orgány dohledu alespoň pravomoc:

a) nařídit společnosti, aby:

i) zastavila porušování ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice, a to vykonáním určitého opatření nebo ukončením určitého jednání;

ii) se zdržela jakéhokoli opakování příslušného jednání a

iii) případně zajistila nápravu přiměřenou tomuto porušování a nezbytnou k jeho ukončení;

b) ukládat *sankce* v souladu s článkem 27 *a*

c) přijmout *v případě bezprostředního* rizika vzniku závažné a nenapravitelné újmy předběžná opatření.

I

6. *Orgány dohledu vykonávají pravomoci uvedené v tomto článku v souladu s vnitrostátním právem:*
- a) přímo;*
 - b) ve spolupráci s dalšími orgány nebo*
 - c) prostřednictvím dožádání u příslušných soudních orgánů, jež zajistí, aby tyto prostředky právní ochrany byly účinné a měly rovnocenný účinek jako sankce ukládané přímo orgány dohledu.*
7. Členské státy zajistí, aby každá fyzická či právnická osoba měla právo na účinnou soudní ochranu proti právně závaznému rozhodnutí orgánu dohledu, které se jí týká, **v souladu s vnitrostátním právem.**

8. *Členské státy zajistí, aby orgány dohledu vedly záznamy o šetřeních uvedených v odstavci 1, které popisují zejména povahu a výsledek těchto šetření, a o podniknutých vymáhacích opatřeních podle odstavce 5.*
9. *Rozhodnutími orgánů dohledu o tom, zda společnost dodržuje ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatá podle této směrnice, není dotčena občanskoprávní odpovědnost společnosti podle článku 29.*

Článek 26

Opodstatněné obavy

1. Členské státy zajistí, aby fyzické a právnické osoby byly oprávněny sdělit ***snadno přístupnými komunikačními kanály*** kterémukoli orgánu dohledu opodstatněné obavy, pokud mají na základě objektivních okolností důvod se domnívat, že určitá společnost nedodržuje ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice.

2. ***Členské státy zajistí, aby v případě, že o to osoby sdělující opodstatněné obavy požádají, přijal orgán dohledu nezbytná opatření k náležité ochraně totožnosti této osoby a jejích osobních informací, jejichž zpřístupnění by bylo pro tuto osobu škodlivé.***
3. Pokud daná opodstatněná obava spadá do pravomoci jiného orgánu dohledu, předá ji přijímající orgán dohledu příslušnému orgánu dohledu.
4. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu opodstatněné obavy ***v přiměřené lhůtě*** posuzovaly a v příslušných případech vykonávaly své pravomoci podle článku 25.

5. Orgán dohledu co nejdříve a v souladu s příslušnými ustanoveními vnitrostátních právních předpisů a v souladu s právem Unie informuje osoby uvedené v odstavci 1 o výsledku posouzení jejich opodstatněných obav a tento výsledek odůvodní. ***Informuje rovněž osoby sdělující tyto opodstatněné obavy, které mají v souladu s vnitrostátním právem na dané záležitosti oprávněný zájem, o svém rozhodnutí akceptovat či zamítnout jakoukoli žádost o přijetí opatření, dále o popisu dalších kroků a opatření a o praktických informacích týkajících se přístupu k postupům správního a soudního přezkumu.***
6. Členské státy zajistí, aby osoby, které sdělují opodstatněné obavy podle tohoto článku a které mají v souladu s vnitrostátním právem na dané záležitosti oprávněný zájem, měly přístup k soudu nebo jinému nezávislému a nestrannému orgánu veřejné správy, který je kompetentní přezkoumávat procesní a hmotněprávní zákonnost rozhodnutí, jednání nebo nečinnosti orgánu dohledu.

Článek 27

Sankce

1. Členské státy stanoví ***sankce, včetně sankcí peněžitých***, za porušení ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené ***sankce*** musí být účinné, přiměřené a odrazující.
2. Při rozhodování o tom, zda uložit ***sankce***, a, jsou-li uloženy, případném určování jejich povahy a odpovídající úrovně se náležitě zohlední:
 - a) ***povaha, vážnost a doba trvání porušení a závažnost dopadů z něj vyplývajících;***
 - b) ***veškeré vynaložené investice a veškerá cílená pomoc, kterou společnost poskytla podle článků 10 a 11;***

- c) veškerá spolupráce s jinými subjekty při řešení dotyčných nepříznivých dopadů;*
- d) případně rozsah, v jakém bylo rozhodnuto o seřazení dle priority v souladu s článkem 9;*
- e) veškerá relevantní předchozí porušení ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice ze strany společnosti konstatovaná konečným rozhodnutím;*
- f) rozsah, v jakém společnost uskutečnila nápravná opatření týkající se dotyčné záležitosti;*
- g) finanční prospěch, který společnost v důsledku porušení získala, nebo ztráty, jimž se v důsledku porušení vyhnula;*
- h) jakákoli jiná přitěžující nebo polehčující okolnost vztahující se na okolnosti daného případu.*

3. *Členské státy stanoví alespoň tyto sankce:*

a) *peněžité sankce,*

b) *pokud daná společnost nevyhoví rozhodnutí o uložení peněžité sankce v příslušné lhůtě, veřejné prohlášení, v němž je uvedena společnost odpovědná za dané porušení a povaha porušení.*

4. Jsou-li uloženy peněžité *sankce*, jsou založeny na *čistém celosvětovém* obratu společnosti. *Horní limit peněžitých sankcí činí alespoň 5 % čistého celosvětového obratu společnosti v účetním období předcházejícím období přijetí rozhodnutí o udělení peněžité sankce.*

Členské státy zajistí, aby v případě společností uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. b) a čl. 2 odst. 2 písm. b) byly peněžité sankce vypočítány s ohledem na konsolidovaný obrat vykázaný nejvyšší mateřskou společností.

5. Členské státy zajistí, aby jakékoli rozhodnutí orgánů dohledu týkající se **sankcí** za porušení ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice bylo zveřejněno, ***zůstalo veřejně dostupné nejméně po dobu pěti let a bylo zasláno evropské síti orgánů dohledu zřízené podle článku 28. Zveřejněné rozhodnutí nesmí obsahovat žádné osobní údaje ve smyslu čl. 4 bodu 1 nařízení (EU) 2016/679.***

Článek 28

Evropská síť orgánů dohledu

1. Komise zřídí evropskou síť orgánů dohledu složenou ze zástupců orgánů dohledu. Evropská síť orgánů dohledu usnadní spolupráci orgánů dohledu a koordinaci a sladění regulačních, vyšetřovacích, sankčních a dohledových postupů orgánů dohledu a případně sdílení informací mezi nimi.

Komise může vyzvat agentury Unie, které mají příslušné odborné znalosti v oblastech, na něž se vztahuje tato směrnice, aby se k evropské síti orgánů dohledu připojily.

2. *Členské státy s evropskou sítí orgánů dohledu spolupracují s cílem identifikovat společnosti ve své jurisdikci, zejména poskytováním veškerých nezbytných informací k posouzení toho, zda společnost ze třetí země splňuje kritéria stanovená v článku 2. Komise zřídí zabezpečený systém výměny informací o čistém obratu dosaženém v Unii společnostmi uvedenou v čl. 2 odst. 2, která nemá pobočku v žádném členském státě nebo má pobočky v různých členských státech, prostřednictvím něhož si členské státy pravidelně sdělují informace o čistém obratu těchto společností, které mají k dispozici. Komise tyto informace v přiměřené lhůtě analyzuje a oznámí členskému státu, v němž společnost dosáhla v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období největší části svého čistého obratu v Unii, že daná společnost je společností uvedenou v čl. 2 odst. 2 a orgán dohledu daného členského státu je příslušný v souladu s čl. 24 odst. 3.*

3. Orgány dohledu si při plnění svých povinností vzájemně poskytují příslušné informace a vzájemnou pomoc a zavedou opatření pro účinnou spolupráci. Vzájemná pomoc zahrnuje spolupráci za účelem výkonu pravomocí uvedených v článku 25, a to i ve vztahu ke kontrolám a žádostem o informace.
4. Orgány dohledu učiní všechny kroky nezbytné k odpovědi na žádost jiného orgánu dohledu o pomoc, a to bez zbytečného odkladu a nejpozději do jednoho měsíce od obdržení této žádosti. ***Je-li to vzhledem k okolnostem případu nezbytné, může být lhůta na základě řádného odůvodnění prodloužena nejvýše o dva měsíce.*** K těmto krokům může patřit zejména předání relevantních informací o průběhu šetření.
5. Žádost o pomoc obsahuje všechny potřebné informace včetně svého účelu a důvodů. Orgány dohledu použijí informace získané prostřednictvím žádosti o pomoc pouze pro účely, pro které byly vyžádány.

6. Dožádaný orgán dohledu informuje žádající orgán dohledu o výsledcích nebo případně o pokroku ohledně opatření, která budou přijata k vyřízení žádosti o pomoc.
7. Orgány dohledu si za kroky a opatření přijaté na základě žádosti o pomoc vzájemně neúčtují poplatky.

Ve výjimečných případech se však orgány dohledu mohou dohodnout na pravidlech pro vzájemné odškodnění za zvláštní výdaje vyplývající z poskytnutí pomoci.

8. Orgán dohledu, který je příslušný podle čl. 24 odst. 3, o této skutečnosti a o každé žádosti o změnu příslušného orgánu dohledu informuje evropskou síť orgánů dohledu.
9. Pokud ohledně příslušnosti existují pochybnosti, budou informace, na nichž se příslušnost zakládá, sděleny evropské síti orgánů dohledu, která může koordinovat úsilí o nalezení řešení.

10. Evropská síť orgánů dohledu zveřejní:

- a) rozhodnutí orgánů dohledu obsahující sankce, jak je uvedeno v čl. 27 odst. 5, a**
- b) ii) orientační seznam společností ze třetích zemí, na něž se vztahuje tato směrnice.**

I

Článek 29

Občanskoprávní odpovědnost *společností a právo na odškodnění v plné výši*

1. Členské státy zajistí, aby *společnost bylo možné činit* odpovědnou *za škodu způsobenou fyzické nebo právnické osobě, jestliže:*

- a) *úmyslně nebo z nedbalosti* nesplnila povinnosti stanovené v člancích 10 a 11, *pokud je cílem práva, zákazu nebo povinnosti vyjmenovaných v příloze této směrnice ochrana fyzické nebo právnické osoby, a***
- b) v důsledku nesplnění povinností *podle písmene a) byla způsobena škoda na právním zájmu fyzické nebo právnické osoby chráněném podle vnitrostátního práva.***

Společnost nelze činit odpovědnou, pokud škodu způsobili pouze její obchodní partneři v jejím řetězci činnosti.

I

2. *Pokud je společnost shledána odpovědnou v souladu s odstavcem 1, má fyzická nebo právnická osoba právo na odškodnění v plné výši v souladu s vnitrostátním právem. Odškodnění v plné výši podle této směrnice nesmí vést k nadměrnému odškodnění, at' již prostřednictvím odškodnění s represivní funkcí, vícenásobné či jiné náhrady škody.*
3. *Členské státy zajistí, aby:*
 - a) *vnitrostátní pravidla týkající se začátku běhu, délky, pozastavení nebo přerušení promlčecích lhůt nepřiměřeně nebránila podávání žalob o náhradu škody a v žádném případě nebyla více omezující než pravidla týkající se vnitrostátních obecných režimů občanskoprávní odpovědnosti;*

promlčecí lhůta pro podání žaloby o náhradu škody podle této směrnice činí nejméně pět let a v žádném případě nesmí být kratší než promlčecí lhůta stanovená ve vnitrostátních obecných režimech občanskoprávní odpovědnosti;

promlčecí lhůta nezačala běžet dříve, než je porušení ukončeno a než se žalobce dozví nebo než lze přiměřeně předpokládat, že:

- i) má vědomost o daném jednání a o tom, že toto jednání představuje porušení;*
 - ii) má vědomost o tom, že mu tímto porušením byla způsobena újma; a*
 - iii) je mu známa totožnost porušitele;*
- b) náklady řízení nebyly pro žalobce nepřiměřeně vysoké na to, aby se domáhali spravedlnosti;*
- c) se žalobci mohli domáhat opatření na zdržení se jednání, a to prostřednictvím zkráceného řízení; tato opatření na zdržení se jednání mají podobu konečného nebo předběžného opatření, které má zastavit porušování ustanovení vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice, a to vykonáním určitého opatření nebo ukončením určitého jednání;*

- d) *byly stanoveny přiměřené podmínky, za nichž může kterákoli údajně poškozená strana zmocnit odborovou organizaci, nevládní organizaci na ochranu lidských práv nebo životního prostředí či jinou nevládní organizaci a v souladu s vnitrostátním právem vnitrostátní instituce na ochranu lidských práv se sídlem v některém členském státě, aby podaly žaloby k vymáhání práv údajně poškozené strany, aniž by tím byly dotčeny vnitrostátní předpisy občanského procesního práva;*

odborová nebo nevládní organizace může být zmocněna podle prvního pododstavce tohoto písmena, pokud splňuje požadavky stanovené vnitrostátním právem; součástí těchto požadavků může být udržování vlastní samostatné stálé přítomnosti a v souladu se svými stanovami se nezabývá komerčně – a to nikoli pouze dočasně – uplatňováním práv chráněných touto směrnicí nebo odpovídajících práv ve vnitrostátním právu;

- e) *je-li podána žaloba a žalobce předloží řádné odůvodnění obsahující přiměřeně dostupné skutečnosti a důkazy, které jsou dostatečné k doložení věrohodnosti jeho nároku na náhradu škod, a uvedl, že dalšími důkazy disponuje daná společnost, mohou soudy v souladu s vnitrostátním procesním právem nařídít, aby společnost tyto důkazy zpřístupnila;*

vnitrostátní soudy omezí zpřístupnění důkazů na ty, které jsou nezbytné a přiměřené k podpoře případného nároku nebo nároku na náhradu škody, a jejich uchování na ty, které jsou nezbytné a přiměřené k podpoře takového nároku na náhradu škody; při určování toho, zda je nařízení zpřístupnit nebo uchovávat důkazy přiměřené, zváží vnitrostátní soudy rozsah, v jakém jsou žalobní tvrzení nebo tvrzení protistrany podpořena dostupnými skutečnostmi a důkazy, jež žádost o zpřístupnění důkazů ospravedlňují; rozsah a náklady zpřístupnění, jakož i oprávněné zájmy všech stran, mimo jiné i jakýchkoli dotčených třetích stran, včetně předcházení nespecifickému vyhledávání informací, které nejsou pro strany řízení pravděpodobně relevantní; skutečnost, zda důkazy, které mají být zpřístupněny, obsahují důvěrné informace, zejména informace týkající se třetích stran, a zda jsou přijata opatření k ochraně těchto důvěrných informací;

členské státy zajistí, aby vnitrostátní soudy měly pravomoc nařídit zpřístupnění důkazů obsahujících důvěrné informace, považují-li je za relevantní pro danou žalobu o náhradu škody; členské státy zajistí, aby při nařizování zpřístupnění těchto informací měly vnitrostátní soudy k dispozici účinná opatření na ochranu těchto informací.

4. ***Odpovědnými v souladu s tímto článkem mohou být nicméně činěny i společnosti, které se účastní odvětvových nebo vícestranných iniciativ nebo na podporu plnění povinností náležité péče použily ověřování třetí stranou nebo smluvní ustanovení.***

5. Občanskoprávní odpovědností společnosti za škody vzniklé na základě tohoto ustanovení není dotčena občanskoprávní odpovědnost jejích dceřiných společností ani přímých či nepřímých obchodních partnerů v řetězci ***činností společnosti***.

Pokud škodu způsobily daná společnost a její dceřiná společnost nebo přímý či nepřímý obchodní partner společně, nesou odpovědnost společně a nerozdílně, aniž jsou dotčena ustanovení vnitrostátních právních předpisů týkající se podmínek společné a nerozdílné odpovědnosti a regresního práva.

6. Pravidly občanskoprávní odpovědnosti podle této směrnice ***není omezena odpovědnost společností podle právních systémů Unie nebo členských států ani jimi*** nejsou dotčena pravidla Unie nebo členských států týkající se občanskoprávní odpovědnosti v souvislosti s nepříznivými dopady na lidská práva nebo nepříznivými dopady na životní prostředí, která stanoví odpovědnost v situacích, na něž se tato směrnice nevztahuje, nebo která odpovědnost stanoví přísněji než tato směrnice.

7. Členské státy zajistí, aby *ustanovení vnitrostátních právních předpisů*, kterými se provádí tento článek, byla povinně uplatňována v případech, kdy právem rozhodným pro nároky za tímto účelem není vnitrostátní právo členského státu.

Článek 30

Oznamování porušení a ochrana oznamujících osob

Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby se na ohlašování porušení ustanovení vnitrostátních právních předpisů, jimiž se provádí tato této směrnice, a na ochranu osob oznamujících tato porušení vztahovala směrnice (EU) 2019/1937.

Článek 31

Veřejná podpora, zadávání veřejných zakázek a veřejné koncese

Členské státy zajistí, aby dodržování povinností vyplývajících z ustanovení vnitrostátních právních předpisů, jimiž se provádí tato směrnice, nebo jejich dobrovolné uplatňování bylo kvalifikováno jako environmentální nebo sociální aspekt, který mohou veřejní zadavatelé v souladu se směrnicemi 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU zohlednit jako součást kritérií pro zadání veřejné zakázky nebo udělení koncese, a jako environmentální nebo sociální podmínku, kterou mohou veřejní zadavatelé v souladu s uvedenými směrnicemi stanovit v souvislosti s plněním veřejných zakázek nebo koncesí.

I

Článek 32

Změna směrnice (EU) **2019/1937**

V bodě E.2 části I přílohy směrnice (EU) **2019/1937** se doplňuje nový bod, který zní

„vi) **■** směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) .../... ze dne ... o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937 **a nařízení (EU) 2023/2859 (Úř. věst. L ..., ...)**⁺.

⁺ Úř. věst.: vložte prosím číslo, datum a odkaz na zveřejnění tohoto nařízení obsaženého v dokumentu 2022/0051(COD) v Úředním věstníku.“

Článek 33

Změna nařízení (EU) 2023/2859

V části B přílohy nařízení (EU) 2023/2859 se doplňuje nový bod, který zní:

- „17. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) .../... ze dne ... o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2019/1937 a nařízení (EU) 2023/2859 (Úř. věst. L ..., ...) *.**

+ Úř. věst.: vložte prosím číslo, datum a odkaz na zveřejnění tohoto nařízení obsaženého v dokumentu 2022/0051(COD) v Úředním věstníku.“

Článek 34

Výkon přenesené pravomoci

1. Právní moc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v **čl. 3 odst. 2 a v článku 16** je svěřena Komisi na dobu neurčitou ***ode dne ... [den vstupu této směrnice v platnost]***.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v **čl. 3 odst. 2 a článku 16** kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle **čl. 3 odst. 2 nebo článku 16** vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce. ■

Článek 35

Postup projednávání ve výboru

1. ***Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁴⁸.***
2. ***Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.***

⁴⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článek 36

Přezkum *a* podávání zpráv

- 1. Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o nutnosti stanovit další požadavky náležitě péče v oblasti udržitelnosti přizpůsobené regulovaným finančním podnikům, pokud jde o poskytování finančních služeb a investičních činností, a o variantách takovýchto požadavků náležitě péče, jakož i o jejich dopadech v souladu s cíli této směrnice.*

Zpráva zohlední další legislativní akty Unie, které se vztahují na regulované finanční podniky. Zveřejní se co nejdříve po ... [den vstupu této směrnice v platnost], avšak nejpozději do ... [dva roky ode dne vstupu této směrnice v platnost]. K této zprávě se v případě potřeby připojí legislativní návrh.

2. ■ do ... [šest let ode dne vstupu této směrnice v platnost] ***a poté každé tři roky*** předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice ***a její účinnosti při dosahování stanovených cílů, zejména při řešení nepříznivých dopadů.***
K této zprávě ***se v případě potřeby připojí legislativní návrh.*** V první zprávě ***se mimo jiné*** posoudí tyto aspekty:

a) dopad této směrnice na malé a střední podniky spolu s posouzením účinnosti jednotlivých opatření a nástrojů na podporu malých a středních podniků ze strany Komise a členských států;

b) oblast působnosti této směrnice, pokud jde o zahrnuté společnosti, zda zajišťuje účinnost této směrnice s ohledem na její cíle, rovné podmínky pro zahrnuté subjekty a zda společnosti nemohou uplatňování této směrnice obcházet, včetně toho, zda:

- je třeba revidovat čl. 3 odst. 1 písm. a) tak, aby byly do této směrnice zahrnuty subjekty, které mají jinou právní formu, než formy, které jsou vyjmenovány v příloze I nebo II směrnice 2013/34/EU;*
- je třeba do oblasti působnosti této směrnice zahrnout jiné obchodní modely nebo formy ekonomické spolupráce s třetími společnostmi, než jsou formy zahrnuté v článku 2;*

- *je třeba revidovat prahové hodnoty týkající se počtu zaměstnanců a čistého obratu stanovené v článku 2 a zda je třeba ve vysoce rizikových odvětvích zavést zvláštní odvětvový přístup;*
 - *je třeba revidovat kritérium čistého obratu dosaženého v Unii stanovené v čl. 2 odst. 2;*
- c) *je třeba revidovat definici pojmu „řetězec činností“;*
- d) *je třeba změnit přílohu této směrnice, a to i s ohledem na mezinárodní vývoj, a zda by měla být rozšířena tak, aby zahrnovala další nepříznivé dopady, zejména nepříznivé dopady na řádnou správu věcí veřejných;*

- e) *je třeba revidovat pravidla této směrnice pro boj proti změně klimatu, zejména pokud jde o koncepci transformačních plánů pro zmírnění změny klimatu, jejich přijímání a zavádění společnostmi, jakož i pravomoci orgánů dohledu související s těmito pravidly;*
- f) *jsou mechanismy vymáhání zavedené na vnitrostátní úrovni, sankce a pravidla občanskoprávní odpovědnosti účinné;*
- g) *jsou k zajištění rovných podmínek pro společnosti na vnitřním trhu nezbytné změny úrovně harmonizace stanovené touto směrnicí, včetně sbližování a rozdílů mezi ustanoveními vnitrostátních právních předpisů, jimiž se tato směrnice provádí.*

Článek 37

Provedení

1. Členské státy do ... ***[dva roky od vstupu této směrnice v platnost]*** přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi.

Tyto předpisy se použijí:

- a) od ... ***[tři roky od vstupu této směrnice v platnost]***, pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 ***písm. a) a b)***, ***jež byly založeny podle právních předpisů členského státu a v posledním účetním období předcházejícím ... [tři roky od vstupu této směrnice v platnost], za které byla nebo měla být přijata roční účetní závěrka, měly v průměru více než 5 000 zaměstnanců a dosáhly čistého celosvětového obrátu vyššího než 1 500 000 000 EUR, s výjimkou opatření nezbytných k zajištění souladu s článkem 16, jež členské státy začnou vůči těmto společnostem uplatňovat za účetní období začínající 1. ledna 2028 nebo později;***
- b) od ... [čtyři roky od vstupu této směrnice v platnost], pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b), jež byly založeny podle právních předpisů členského státu a v posledním účetním období předcházejícím ... [čtyři roky od vstupu této směrnice v platnost], za které byla nebo měla být přijata roční účetní závěrka, měly v průměru více než 3 000 zaměstnanců a dosáhly čistého celosvětového obrátu vyššího než 900 000 000 EUR, s výjimkou opatření nezbytných k zajištění souladu s článkem 16, jež členské státy začnou vůči těmto společnostem uplatňovat za účetní období začínající 1. ledna 2029 nebo později;

- c) od ... *[tři roky od vstupu této směrnice v platnost]*, pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. a) a b), *jež byly založeny podle právních předpisů třetí země a v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období předcházejícímu ... [tři roky od vstupu této směrnice v platnost] dosáhly v Unii čistého obratu vyššího než 1 500 000 000 EUR, s výjimkou opatření nezbytných k zajištění souladu s článkem 16, jež členské státy začnou vůči těmto společnostem uplatňovat za účetní období začínající 1. ledna 2028 nebo později;*
- d) od ... *[čtyři roky od vstupu této směrnice v platnost]*, pokud jde o společnosti uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. a) a b), jež byly založeny podle právních předpisů třetí země a v účetním období předcházejícím poslednímu účetnímu období předcházejícímu ... *[čtyři roky od vstupu této směrnice v platnost] dosáhly v Unii čistého obratu vyššího než 900 000 000 EUR, s výjimkou opatření nezbytných k zajištění souladu s článkem 16, jež členské státy začnou vůči těmto společnostem uplatňovat za účetní období začínající 1. ledna 2029 nebo později;*
- e) *od ... [pět let od vstupu této směrnice v platnost], pokud jde o všechny ostatní společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) a čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) a společnosti uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. c) a čl. 2 odst. 2 písm. c), s výjimkou opatření nezbytných k zajištění souladu s článkem 16, jež členské státy začnou vůči těmto společnostem uplatňovat za účetní období začínající 1. ledna 2029 nebo později.*

Tato ustanovení přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 38

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 39

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V ... dne ...

Za Evropský parlament

předsedkyně

Za Radu

předseda nebo předsedkyně

PŘÍLOHA

ČÁST I

I

1. PRÁVA A ZÁKAZY OBSAŽENÉ V MEZINÁRODNÍCH ÚMLUVÁCH O LIDSKÝCH PRÁVECH

1. *Právo na život, vykládané v souladu s čl. 6 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Porušování tohoto práva zahrnuje mimo jiné případy, kdy smrt určité osoby způsobí vlivem nedostatečných pokynů nebo kontroly ze strany společnosti příslušníci soukromých či veřejných bezpečnostních služeb chránící zdroje, zařízení nebo personál společnosti;*
2. *zákaz mučení nebo krutého, nelidského či ponižujícího zacházení, vykládaný v souladu s článkem 7 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. To zahrnuje mimo jiné případy, kdy vlivem nedostatečných pokynů nebo kontroly ze strany společnosti podrobují příslušníci soukromých či veřejných bezpečnostních služeb, kteří chrání zdroje, zařízení nebo personál společnosti, určitou osobu mučení nebo krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení;*

3. ***právo*** na svobodu a bezpečnost, ***vykládané*** v souladu s ***čl. 9 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech***;
4. ***zákaz*** svévolného nebo protiprávního zasahování do soukromého života, rodiny, domova nebo korespondence osoby a ***protiprávních*** útoků na její ***čest nebo*** pověst, ***vykládaný*** v souladu s článkem 17 ***Mezinárodního paktu o občanských a politických právech***;
5. ***zákaz*** zasahování do svobody myšlení, svědomí a náboženství, ***vykládaný*** v souladu s článkem 18 ***Mezinárodního paktu o občanských a politických právech***;
6. ***právo*** na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky, včetně spravedlivé mzdy ***a přiměřené důstojné mzdy pro zaměstnané pracovníky a přiměřeného důstojného příjmu pro osoby samostatně výdělečně činné a drobné zemědělce, které dostávají za svou práci nebo produkci***, slušného života, bezpečných a zdravotně nezávadných pracovních podmínek a rozumného vymezení pracovních hodin, ***vykládané*** v souladu s články 7 a 11 ***Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech***;

7. **zákaz** omezit přístup pracovníků k odpovídajícímu bydlení, pokud je pracovní síla ubytována v ubytovacím zařízení poskytovaném společností, a k dostatečné výživě, šatstvu, vodě a hygienickým zařízením na **pracovišti, vykládaný** v souladu s článkem 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech;
8. **právo** dítěte na dosažení nejvýše dosažitelné úrovně zdravotního stavu, **vykládané** v souladu s článkem 24 Úmluvy o právech dítěte; **právo** dítěte na vzdělání, **vykládané v souladu** s článkem 28 Úmluvy o právech dítěte; **právo dítěte na přiměřenou životní úroveň, vykládané v souladu s článkem 27 Úmluvy o právech dítěte; právo dítěte na ochranu před hospodářským vykořisťováním a před vykonáváním jakékoli práce, která může být pro něho nebezpečná nebo bránit jeho vzdělávání, nebo která by škodila zdraví dítěte nebo jeho tělesnému, duševnímu, duchovnímu, mravnímu nebo sociálnímu rozvoji, vykládané v souladu s článkem 32 Úmluvy o právech dítěte; právo** dítěte na ochranu před všemi formami sexuálního vykořisťování a sexuálního zneužívání a na ochranu před únosem, prodejem nebo neoprávněným přemístěním na jiné místo v jeho zemi nebo mimo ni za účelem vykořisťování, **vykládané v souladu** s články 34 a 35 Úmluvy o právech dítěte;

9. **zákaz** zaměstnání dítěte, které nedosáhlo věku, kdy končí povinná školní docházka, a v žádném případě mladšího než 15 let, s výjimkou případů, kdy tak stanoví právo místa zaměstnání v souladu s čl. 2 odst. 4 *Úmluvy Mezinárodní organizace práce o nejnižším věku pro vstup do zaměstnání, 1973 (č. 138)*, **vykládaný** v souladu s články 4 až 8 Úmluvy Mezinárodní organizace práce o nejnižším věku pro vstup do zaměstnání, 1973 (č. 138);
10. **zákaz** nejhorších forem dětské práce (osoby mladší 18 let), **vykládaný** v souladu s článkem 3 Úmluvy Mezinárodní organizace práce o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce, 1999 (č. 182). To zahrnuje:
- a) všechny formy otroctví nebo praktik podobných otroctví, jako je prodej a obchodování s dětmi, poddanství pro dluhy a nevolnictví a nucená nebo povinná práce, včetně nuceného nebo povinného najímání dětí k účasti v ozbrojených konfliktech;

- b) užívání, získávání nebo nabízení dítěte k prostituci, k výrobě pornografie nebo pro pornografická představení;
- c) užívání, získávání nebo nabízení dítěte k nezákonným činnostem, zejména k výrobě drog a obchodování s drogami; **a**
- d) práci, která svou povahou nebo okolnostmi, za kterých je vykonávána, je schopna poškodit zdraví, ohrožit bezpečnost nebo morálku dětí.

11. **zákaz** nucené **nebo povinné** práce, **což** zahrnuje každou práci nebo službu, která se na kterékoli osobě vymáhá pod pohrůžkou jakéhokoli trestu a ke které se řečená osoba nenabídla dobrovolně, například v důsledku poddanství pro dluhy nebo obchodování s lidmi, **vykládaný v souladu s čl. 2 odst. 1 Úmluvy Mezinárodní organizace práce o nucené nebo povinné práci, 1930 (č. 29)**. Nucená **nebo povinná** práce nezahrnuje žádnou práci ani službu, která je v souladu s čl. 2 odst. 2 Úmluvy Mezinárodní organizace práce o nucené nebo povinné práci, 1930 (č. 29), nebo s čl. 8 odst. 3 písm. b) a c) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;

12. **zákaz** všech forem otroctví **a obchodování s otroky, včetně** praktik podobných otroctví, nevolnictví nebo jiných forem dominance nebo útlačů na pracovišti, jako je extrémní ekonomické nebo sexuální vykořisťování a ponižování, **nebo obchodování s lidmi, vykládaný** v souladu s článkem 8 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;

■

13. **právo** na svobodu sdružování a shromažďování a **právo** organizovat se a kolektivně vyjednávat, **vykládané** v souladu s články 21 a 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, článkem 8 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluvou Mezinárodní organizace práce o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat, 1948 (č. 87), a Úmluvou Mezinárodní organizace práce o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat, 1949 (č. 98). **Mezi tato práva mimo jiné patří:**

- a) pracovníci mají právo svobodně zakládat odborové organizace nebo do nich vstupovat;

- b) založení odborové organizace, vstup do ní ani členství v ní nesmí být důvodem pro neoprávněnou diskriminaci nebo odvetná opatření;
 - c) **odborové** organizace ■ mají právo svobodně působit v souladu se svými stanovami a pravidly bez zásahu orgánů veřejné správy; **a**
 - d) právo na stávku a právo na kolektivní vyjednávání.
14. **zákaz** nerovného zacházení v zaměstnání, pokud to není odůvodněno požadavky zaměstnání, **vykládaný** v souladu s články 2 a 3 Úmluvy Mezinárodní organizace práce o stejném odměňování, 1951 (č. 100), **články** 1 a 2 Úmluvy Mezinárodní organizace práce o diskriminaci (zaměstnání a povolání), 1958 (č. 111), a článkem 7 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech. **To** zahrnuje zejména:
- a) vyplácení nerovných odměn za práci stejné hodnoty a**

- b) *diskriminaci na základě národnostního nebo sociálního původu, rasy, barvy pleti, pohlaví, náboženství nebo politických názorů;*

15. **zákaz** způsobovat jakékoli měřitelné zhoršení životního prostředí, jako je znečištění půdy, vody nebo ovzduší, škodlivé emise, nadměrná spotřeba vody, **degradace půdy** nebo jiný dopad na přírodní zdroje, *jako je odlesňování, který:*

- a) *podstatně* poškozuje přírodní zdroje pro uchovávání a produkci potravin;
- b) znemožňuje přístup osob k nezávadné a čisté pitné vodě;
- c) ztěžuje přístup osob k hygienickým zařízením nebo je ničí;
- d) poškozuje zdraví, bezpečnost, běžné užívání půdy nebo **zákonně nabytý majetek osoby;**

e) významně nepříznivě ovlivňuje ekosystémové služby, jejichž prostřednictvím ekosystém přímo či nepřímo přispívá k lidskému blahobytu;

vykládany v souladu s *čl. 6 odst. 1* Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a *články 11 a 12* Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech;

16. *právo jednotlivců, skupin a komunit na půdu a zdroje a na to, aby nebyli zbaveni prostředků k životní existenci, což znamená zákaz nezákonně vyvlastnit nebo zabírat půdu, lesy a vody při získávání, rozvoji nebo jiném využívání půdy, lesů a vod, a to i odlesňováním, jejichž využívání zajišťuje obživu osob, vykládany* v souladu s *články 1 a 27 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a články 1, 2 a 11* Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

2. NÁSTROJE V OBLASTI LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD

I

- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech;
- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech;

I

- Úmluva o právech dítěte;

I

- Základní/stěžejní úmluvy Mezinárodní organizace práce:
- Úmluva o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat, 1948 (č. 87);

- Úmluva o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat, 1949 (č. 98);
- Úmluva o nucené nebo povinné práci, 1930 (č. 29), a její protokol z roku 2014;
- Úmluva o odstranění nucené práce, 1957 (č. 105);
- Úmluva o nejnižším věku pro vstup do zaměstnání, 1973 (č. 138);

I

- Úmluva o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce, 1999 (č. 182);
- Úmluva o stejném odměňování pracujících mužů a žen za práci stejné hodnoty, 1951 (č. 100);
- Úmluva o diskriminaci (zaměstnání a povolání), 1958 (č. 111).

POVINNOSTI A ZÁKAZY OBSAŽENÉ V ÚMLUVÁCH O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ

1. **Povinnost omezit** nepříznivé dopady na biologickou rozmanitost na nejmenší možnou míru nebo se jim vyhnout, **vykládaná** v souladu s čl. 10 písm. b) Úmluvy o biologické rozmanitosti z roku 1992 a **použitelným právem v příslušné jurisdikci**, včetně povinností vyplývajících z Cartagenského protokolu o vývoji, přepravě, využívání, přenosu a uvolňování všech živých modifikovaných organismů a nakládání s nimi a z Nagojského protokolu ze dne 12. října 2014 o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání k Úmluvě o biologické rozmanitosti;
2. **zákaz** dovozu, vývozu, **zpětného vývozu nebo přivezení z moře** jakéhokoli exempláře uvedeného v **přílohách I až III** Úmluvy ze dne 3. března 1973 o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) bez povolení, **vykládaný v souladu s články III, IV a V úmluvy**;

3. **zákaz** výroby, **dovozu a vývozu** výrobků s přidanou rtutí **vyjmenovaných v příloze A** části I Minamatské úmluvy o rtuti ze dne 10. října 2013 (dále jen „Minamatská úmluva“), **vykládaný v souladu s čl. 4 odst. 1 úmluvy**;
4. **zákaz** použití rtuti **nebo** sloučenin rtuti ve výrobních procesech **vyjmenovaných v příloze B** části I Minamatské úmluvy po termínu ukončení uvedeném v úmluvě pro jednotlivé **procesy, vykládaný v souladu s čl. 5 odst. 2 úmluvy**;
5. **zákaz protiprávního** nakládání s odpady obsahujícími rtuť, **vykládaný v souladu s čl. 11 odst. 3 Minamatské úmluvy a článkem 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852¹**;
6. **zákaz** výroby a použití chemických látek **vyjmenovaných v příloze A** Stockholmské úmluvy ze dne 22. května 2001 o perzistentních organických znečišťujících látkách (dále jen „Stockholmská úmluva“), **vykládaný v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. a) bodem i) úmluvy a nařízením** Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021²;

¹ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 ze dne 17. května 2017 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 (Úř. věst. L 137, 24.5.2017, s. 1).**

² **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021 ze dne 20. června 2019 o perzistentních organických znečišťujících látkách (Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 45).**

7. ***zákaz protiprávního*** nakládání s odpady, jejich shromažďování, skladování a odstranění, ***vykládaný*** v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. d) body i) a ii) Stockholmské úmluvy ***a článkem 7 nařízení (EU) 2019/1021***;
8. ***zákaz*** dovozu ***nebo vývozu*** chemické látky vyjmenované v příloze III ***Rotterdamské*** úmluvy ze dne 10. září 1998 o postupu předchozího souhlasu pro určité nebezpečné chemické látky a pesticidy v mezinárodním obchodu (UNEP/FAO), ***vykládaný v souladu s čl. 10 odst. 1, čl. 11 odst. 1 písm. b) a čl. 11 odst. 2 úmluvy a uvedením provedeným*** dovážející ***nebo vyvážející*** smluvní stranou úmluvy v souladu s postupem předchozího souhlasu (PIC);
9. ***zákaz protiprávní*** výroby, spotřeby, ***dovozu a vývozu regulovaných*** látek ***uvedených v přílohách A, B, C a E Montrealského protokolu o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu***, k Vídeňské úmluvě na ochranu ozonové vrstvy, ***vykládaný v souladu s článkem 4B Montrealského protokolu a ustanoveními o udělování licencí podle použitelného práva v příslušné jurisdikci***;

10. **zákaz** vývozu nebezpečných **nebo** jiných odpadů, **vykládaný v souladu s** čl. 1 odst. 1 a 2 Basilejské úmluvy ze dne 22. března 1989 o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování (dále jen „Basilejská úmluva“) a **s nařízením** Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006³:
- a) do smluvní strany **úmluvy**, která zakázala dovoz takových nebezpečných a jiných odpadů, **vykládaný v souladu s** čl. 4 odst. 1 písm. b) Basilejské úmluvy ■ ;
 - b) do státu dovozu ■ , který k takovému dovozu nedá písemný souhlas, pokud tento stát dovozu nezakázal dovoz těchto nebezpečných odpadů, **vykládaný v souladu s** čl. 4 odst. 1 písm. c) Basilejské úmluvy ■ ;
 - c) do státu, který není smluvní stranou Basilejské úmluvy, **vykládaný v souladu s** čl. 4 odst. 5 Basilejské úmluvy ■ ;
 - d) do státu dovozu, pokud s těmito nebezpečnými odpady nebo jinými odpady není v tomto státě nebo kdekoli jinde nakládáno způsobem šetrným k životnímu prostředí, **vykládaný v souladu s** čl. 4 odst. 8 první větou ■ Basilejské úmluvy ■ ;

³ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů (Úř. věst. L 190, 12.7.2006, s. 1).**

11. ***zákaz*** vývozu nebezpečných odpadů ze států vyjmenovaných v příloze VII Basilejské úmluvy do států, které nejsou uvedeny v příloze VII, ***pro postupy vyjmenované v příloze IV Basilejské úmluvy, vykládaný v souladu s článkem 4A Basilejské úmluvy a články 34 a 36*** nařízení (ES) č. 1013/2006 ■ ;
12. ***zákaz*** dovozu nebezpečných odpadů a jiných odpadů ze státu, který ***neratifikoval*** Basilejskou úmluvu, ***vykládaný v souladu s čl. 4 odst. 5 Basilejské úmluvy*** ■ ;
13. ***povinnost zabránit nepříznivým dopadům na vlastnictví vymezené jako přírodní dědictví v článku 2 Úmluvy ze dne 16. listopadu 1972 o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (dále jen „Úmluva o světovém dědictví“) nebo tyto nepříznivé dopady minimalizovat, vykládaná v souladu s čl. 5 písm. d) Úmluvy o světovém dědictví a použitelným právem v příslušné jurisdikci;***

14. *povinnost zabránit nepříznivým dopadům na mokřady vymezené v článku 1 Úmluvy ze dne 2. února 1971 o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva (dále jen „Ramsarská úmluva“) nebo tyto nepříznivé dopady minimalizovat, vykládaná v souladu s čl. 4 odst. 1 Ramsarské úmluvy a použitelným právem v příslušné jurisdikci;*
15. *povinnost předcházet znečištění moří z lodí, vykládaná v souladu s Mezinárodní úmluvou ze dne 2. listopadu 1973 o zamezení znečištění moří z lodí ve znění protokolu z roku 1978 (MARPOL 73/78). To zahrnuje:*
- a) *zákaz vypouštět do moře:*
- i) *ropné látky nebo ropné směsi vymezené v pravidlu 1 přílohy I MARPOL 73/78, vykládaný v souladu s pravidly 9 až 11 přílohy I MARPOL 73/78;*
- ii) *škodlivé kapalné látky vymezené v pravidlu 1 bodu 6 přílohy II MARPOL 73/78 vykládaný v souladu s pravidly 5 a 6 přílohy II MARPOL 73/78; a*

- iii) *odpadní vody vymezené v pravidlu 1 bodu 3 přílohy IV MARPOL 73/78, vykládaný v souladu s pravidly 8 a 9 přílohy IV MARPOL 73/78;*
 - b) *zákaz protiprávního znečištění škodlivými látkami převážnými na moři v zabaleném stavu vymezený v pravidlu 1 přílohy III MARPOL 73/78, vykládaný v souladu s pravidly 1 až 7 přílohy III MARPOL 73/78, a*
 - c) *zákaz protiprávního znečištění odpadem z lodí vymezený v pravidlu 1 přílohy V MARPOL 73/78, vykládaný v souladu s pravidly 3 až 6 přílohy V MARPOL 73/78;*
16. *povinnost zabránit, snížit a kontrolovat znečištění mořského prostředí shazováním odpadu do moře, vykládaná v souladu s článkem 210 Úmluvy Organizace spojených národů ze dne 10. prosince 1982 o mořském právu (UNCLOS) a použitelným právem v příslušné jurisdikci.*